דבר

יום חמישי, כ"ז בחשון תשמ"ח, 19 בנובמבר 1987 ● גליון [illegible]275

היום 12 עמודים ● המחיר 1.10 ש"ח, באילת 95 אג'

היום בדבר
● מה באמת קורה בבתי הסוהר / אולק נצר
● הימור לגויים / נתן רוטנשטרייך
● המטרה מפוטו / יוסי מלמן
● השב"כ קרבן, לא אשם / אמנון לין
● הבלקן – לא עוד חבית נפץ / שלמה שפיר
● בורסה וכלכלה; עכשיו; כל הארץ; בידור

מזג האויר

מעונן חלקית עם ירידה נוספת בטמפרטורות.
הטמפרטורות החזויות: ירושלים: 10־20, רמת־הגולן: 14־21, נהריה: 11־24, צפת: 10־19, חיפה: 12־24, טבריה: 14־26, נצרת: 12־24, עפולה: 11־25, השומרון: 13־22, תל אביב: 14־24, נתב"ג: 12־24, ירדן: 12־27, עזה: 15־24, באר־שבע: 12־25, אילת: 14־28.

גוברת הסבירות לעיסקת חבילה נוספת

באוצר מצפים להעלאת הצעת ההסתדרות בפגישה ביום ב' ● נסים ממשיך מסע השכנוע לקיצוצים ● פרס בעד „מהלך כלכלי" נוסף שיביא להורדת האינפלציה

מאת אמנון אמיר וחיים ביאור, סופרי „דבר"

לקראת הפגישה בין מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר לבין שר האוצר משה נסים ביום ב', מצפים באוצר לדיון בעסקת חבילה חדשה במשק, שמציעה ההסתדרות.

במסגרת עסקה אפשרית כזו יוצע לכלול את הסכמי השכר, הסכמי תוספת היוקר, הארכת חוק היציבות ויישום המלצות ועדת ששינסקי. מזכ"ל ההסתדרות הודיע אתמול כי ההסתדרות תתנגד לכל ייקור של המוצרים המסובסדים בהתאם למתחייב מעדכוני מחירים בשל האינפלציה.

ביום ב' הבא תונח הצעת התקציב על שולחן הממשלה ולאחר אישורה יחל אגף התקציבים באוצר בהכנת ספר התקציב. באמצע ינואר אמור התקציב המעודכן להיות מוגש לאישור הכנסת.

בינתיים נודעו פרטים נוספים בדבר הקיצוצים שמציע האוצר: במסגרת ההצעות לייעול המערכת הממשלתית והציבורית וביטול כפילויות, מציע האוצר לאחד את חברות השיכון הממשלתיות, לבטל את החברה הממשלתית לפיתוח מפעלי תיירות ולהעביר מוסדות

(המשך בעמוד 2)

פרס נסים וברונו בפגישה לקראת הצעת התקציב, אתמול (צילום: יצחק הררי)

מרדכי בין דרוקמן משמאל לרוזנבלט (צילום: „ברקי")

שמיר יציע מחר לרייגן לדון „באוטונומיה משופרת" בפגישה משותפת: ארה"ב ברה"מ ירדן וישראל

מאת אמנון דנקנר ומרים טוקן, סופרי „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר") ראש הממשלה יצחק שמיר יאמר לנשיא רייגן כי הדרך הנראית לו לקידום תהליך השלום היא צעד משותף של ארה"ב וברה"מ לזימון ירדן וישראל לשיחות ישירות, שבבסיסן תעמוד תכנית של „אוטונומיה משופרת". הוא גם ימשיך לדחות באורח נחרץ את רעיון הוועידה הבין־לאומית. שמיר ייפגש מחר עם רייגן, ובן ייפגש עם מזכיר המדינה שולץ.

ראש הממשלה יבקש מהאמריקאים התחייבות להמשך הסיוע בממדיו הנוכחיים, וכן טביעת המינוח החדש "שותפות בנטל האסטרטגי" כתחליף למונחים ה"סיוע והעזרה". הוא גם ינסה ליצור בארה"ב אקלים ציבורי נוח יותר להמשך התמיכה הכספית בישראל.

מקורביו של שמיר שהגיע לוואשינגטון כדי להכין את הביקור, אמרו כי יש להמתין עתה לתוצאות הפגישות בין האמריקאים והסובייטים בפיסגה המתוכננת לתחילת דצמבר ובמגעים שיהיו לפניה ואחריה, כדי לראות אם ניתן להגיע לסיכום של המעצמות על הסות של שתיהן לועידה ישראלית ירדנית. הם אמרו כי לקיום מגעים נותר זמן קצר בלבד. מכיוון שהחל באביב יהיו גם ישראל וגם ארה"ב שקועות במערכות בחירות קשות.

שמיר יבקש גם, בפגישתו עם רייגן כי הנשיא האמריקאי ישכנע את גורבצ'וב להכיר ביהודי ברה"מ כמיעוט לאומי, דבר העשוי להקל על יציאת היהודים.

ניו־יורק (מיוחד ל„דבר") – היום תעמוד במרכז דבריו של שמיר בפני באי העצרת הכללית של הפדרציות היהודיות בארה"ב פנייה דרמאטית למלך חוסיין בהקשר לתהליך השלום.

ראש הממשלה הגיע אתמול בבוקר לניו־יורק למסע בן

(המשך בעמוד 2)

30 הרוגים ו־150 פצועים בדליקה ברכבת בלונדון

מאת דליה שחק, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר") – לפחות 30 איש נהרגו אמש ו־150 נפגעו בדליקת ענק שפרצה בתחנת הרכבת התחתית „קינגס קרוס" בלונדון.

בשעת מסירת הידיעה אמש היו לכודים עדיין כ־150 איש בתחנה התת קרקעית. מתוך מאות הכבאים שעסקו בכיבוי האש נפגעו רבים וגם הם אושפזו עם 150 הנפגעים הסובלים מכוויות ומקשיי נשימה בשל העשן.

אמש אחרי חצות נמסר כי הכבאים הצליחו להשתלט על מוקד השריפה, שהחלה בחדר המכונות מתחת למדרגות הנעות, אך במקום ממשיכים לבעור מוקדי משנה.

בתחנה עוברים חמישה קווי רכבת תחתית ומספר קווי רכבת לצפון אנגליה.

„פתח" מאיים בחידוש פעולות הטרור בחו"ל

מאת דן אבידן, שליח „דבר" במצרים

קאהיר (מיוחד ל„דבר") סעיד כמאל, נציג אש"ף בקאהיר, אמר שלשום לשר החוץ המצרי עיסמת עבד אל־מגיד, שאם ישראל תמשיך ליירט ספינות של המחבלים במים בין־לאומיים – עלול ארגון ה„פתח" לחדש את פעולות הטרור נגד יעדים ישראליים בחו"ל.

אזהרה זו כלולה, כנראה, גם בשדר שהעביר כמאל מטעם יאסר ערפאת באמצעות שר החוץ המצרי, לנשיא מובארק.

כמאל מחה באוזני עבד אל־מגיד על כך שחיל הים הישראלי עצר באמצע השבוע ספינה של ה„פתח" שהובילה מחבלים מקפריסין לתימן. הוא ביקש שלשלטונות מצרים יבקשו מישראל לשחרר לאלתר את המחבלים ואת הספינה. כמאל טען שעל גבי הספינה שנעצרה היו 200 מחבלים וחמישה אנשי צוות.

התבטאות של הסנטור דול הורידה הדולר במע' אירופה

ניו־יורק (רויטר).- שער הדולאר ירד אתמול בשוקי הכספים של מערב אירופה בעקבות התבטאותו של הסנטור הרפובליקאי רב ההשפעה רוברט דול, שאמר, כי הוא סבור שרבים מעמיתיו במפלגה הרפובליקאית יימנעו מלתמוך בתכנית הקיצוץ בתקציב הפדראלי, שבה דנים עתה בוואשינגטון הבית הלבן והקונגרס.

דבריו של דול גרמו לירידת שער הדולאר ולבלימת עליית שערי המניות בלונדון, שבה ירד שער הדולאר ב־1.25 פניג וב־0.5 ין ועמד על 1.6850 מארקים ו־135.25 ין. בורסות אחרות באירופה והבורסות באסיה כבר היו סגורות בשעה שדול השמיע את דבריו.

העוזרים

אחרי הנשיא רייגן אלה הם ארבעת אנשי הממשל שלפיהם מופנה עיקר ביקורתו של הדו"ח (מימין לשמאל): ראש סוכנות הביון לשעבר ויליאם קייסי, עוזר יועץ הנשיא לבטחון לאומי קולונל אוליבר נורת, מייג'ור־ג'נראל בדימוס ריצ'ארד סקורד ויועץ הנשיא לבטחון לאומי לשעבר ג'ון פוינדקסטר. (צילום: א.פ.)

שבחים לישראל וביקורת על רייגן ויועציו בדו"ח הקונגרס

מאת אמנון דנקנר, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – ועדת הקונגרס לחקירת פרשת איראן־קונטראס פרסמה אתמול את הדו"ח שלה, המותח ביקורת חריפה על הנשיא רייגן על שלא מילא חובתו לדאוג לקיום החוק ועל שיצר בממשלו אווירה שגרמה להפרות חוק, להעלמה וכיסוי עובדות מפני העם האמריקאי הקונגרס ולטיוח האמת לאחר שהחלה להתגלות.

הועדה קובעת כי הנשיא לא אמר אמת לעם האמריקאי כשהכחיש כי אישר מכירות נשק לאירן וכי ניהל עיסקה של מכירת נשק תמורת שחרור בני ערובה. נורת' ופוינדקסטר הם האשמים העיקריים בדו"ח, ועימם מואשם גם שר המשפטים מ"ז, שעליו נאמר, כי "ענגה מרושלת" מעל הדרך שבה ניהל את החקירה לאחר שהפרשה התפוצצה. לעומת זאת מוכוח סגן הנשיא בוש מכל אשמה של ידיעה או יוזמה בפרשה.

ישראל זוכה לשבחים על שיתוף פעולה "חסר תקדים" במסירת חומר לוועדה. נכון, קובע הדו"ח, כי ישראל סירבה לאפשר לפקידים

(המשך בעמוד 2)

ישראל ספקית הנשק הגדולה ביותר לדרא"פ – קובע דו"ח שהכין או"ם

מאת דליה שחק, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). – ישראל היא ספקית הנשק הגדולה ביותר של דרום אפריקה עם מחזור שנתי של סחר הדדי בסך 500 מיליון דולאר – מגלה דו"ח של או"ם שהוכן לקראת המושב ה־42 של העצרת הכללית.

בדו"ח, המחזיק 14 עמודים, אומרת הוועדה המיוחדת נגד האפרטהייד, כי חשוב יותר מבחינה אסטרטגית שיתוף הפעולה הסובי הסודי, בשטח הביון, המחקר, והגרעין בין שתי המדינות. לדבריה, מערכות הנשק של שתי המדינות זהות. הוא מציין את הטי"ל ימים הדרום־אפריקאי „סקורפיון", שהוא העתק של ה„גבריאל", ואת המטוס „צ'יטה", שהוא העתק של ה„מיראז' 3" עם ציוד אלקטרוני שפותח עבור ה„כפיר". מערכת הנווטות של הצ'יטה נבנתה על ידי „אלתא", חברה בת של התעשיה הצבאית, ומערכת הנשק על ידי התעשיה האווירית עצמה.

הדו"ח מזכיר ביקור מדענים דרום־אפריקאים בכור הגרעיני בדימונה וטוען, כי דרום־אפריקה מתכננת בניית מסלול בשטח מרוחק באי האנטרקטי מריון, אשר יוכל לשמש לניסוי טילים גרעיניים. הדו"ח מוסיף כי מסיבות שונות בודקת עתה ישראל מחדש את היקף יחסיה עם דרום־אפריקה, בעיקר מבחינת שיתוף הפעולה הצבאי.

האלוף מרדכי וגוש קטיף התפייסו בחיבוקים ונשיקות

„אנו חוזרים בנו מכל הטענות, יש לנו אמון מלא באלוף פיקוד הדרום" – אמר ראש המועצה רוזנבליט

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

בלחיצות ידיים, בחיבוקים ובנשיקות, הסתיימה אמש פגישת הפיוס בין מתיישבי גוש קטיף לבין אלוף פיקוד הדרום, יצחק מרדכי, שנערכה בלשכתו בבאר־שבע.

בתום הפגישה, שארכה כשעה וחצי, יצאו "מתחובקי" התקרית, ראש המועצה האזורית גוש קטיף, ראובן רוזנבליט, האלוף ועמם הח"כ הרב חיים דרוקמן ("מורשה"), שמאמציו להביא לפיוס בין הצדדים נשאו אתמול פרי.

כזכור, החליטה השבוע המועצה האזורית גוש קטיף לנתק מגע עם אלוף הפיקוד ולהגיש נגדו תלונה בגין הוצאת דיבה בעקבות התבטאויותיו לאחר התקרית בדיר אל־בלח. בתקרית זו נורתה התלמידה אינתצאר עבדאללה אל עטר, בת 17, מדיר אל־בלח. המשטרה חוקרת עדיין את המקרה וטרם נעצר חשוד בביצוע המעשה.

(המשך בעמוד 2)

שניים מהגוש מרותקים לאשקלון בצו בימ"ש

מאת דני צדוקי, סופר „דבר" בדרום

מזכיר המועצה האזורית חוף עזה, אבנר שמעוני, והדובר [illegible] קטיף.

אתמול [illegible] עליהם בצו בית המשפט לעזוב את אשקלון, כדי לאפשר למשטרה את המשך החקירה בקשר להריגת התלמידה מדיר אל־בלח בשבוע שעבר. נציג המשטרה ביקש שבית המשפט יוציא נגדם פקודת מעצר, אך השופט ציווה על השניים שלא לעזוב את תחומי העיר למשך שישה ימים נוספים.

מתעכבים הסיכומים עם הנהלת קופ"ח:

הרופאים: נמתין עוד היום בטרם נחליט על המשך מאבק

היום מתכונת שבת „בבילינסון" „בית רבקה" ו„יוספטל"

מאת רבקה הירש, סופרת „דבר"

אם לא יקבלו היום רופאי קופת־חולים נוסח סופי, מקובל על שני הצדדים למיטות ההסכם עם הנהלת הקופה יחליטו הערב על דרכי המשך המאבק, כך מסר ל„דבר" מיים יו"ר הסתדרות רופאי בתי חולים של קופת חולים ד"ר יורם בלשר. עוד במוצאי שבת הגישו הרופאים להנהלת הקופה את הנוסח שלהם למיטות ההסכם.

לדברי ד"ר בלשר, טיוטת ההסכם סוכמה בקווים כלליים עם קופת חולים עוד לפני הגשתה. צוות של קופת חולים והיועץ המשפטי של ההסתדרות הרפואית, עו"ד שמחה קיימה, עובדים עתה על הנוסח הסופי. ד"ר בלשר הסביר, כי האופטימיות שגילו באחרונה ראשי ההסתדרות לגבי סיכויי סיום המאבק התבססה על איתותים שקיבלו ממרכז קופת חולים. „היו איתותים רבים שההסכם בפתח", כדבריו.

ד"ר בלשר אמר, כי הרופאים נסוגו מתביעתם המקורית בדבר הפעלת משמרת שנייה בחדרי ניתוחים ומתקנים אחרים במסגרת הסכם כולל לכל מערכת האישפוז של קופת חולים. הסכימו להסדרים מקומיים לפי צרכיו של כל בית חולים. הרופאים הסכימו גם, שלאחר חתימת ההסכם יהיה פסק זמן להתארגנות והידברות של הנהלת קופת חולים עם סקטורים נוספים הקשורים בהפעלת משמרת שנייה.

במקביל לנסיון להגיע להסכם עם הנהלת קופת חולים ממשיכים הרופאים בעיצומים. היום נשארות סגורות כל מרפאות החוץ בבתי החולים ובמתכונת שבת עובדים בבתי החולים „בילינסון" ו„בית רבקה" בפתח־תקווה ובפעם הראשונה מאז פתיחת העיצומים גם ב„יוספטל" באילת. היום מתכנסת מזכירות החטיבה להערכת המצב ולקביעת העיצומים לשבוע הבא.

בוטרוס גאלי ל„דבר": יש ליצור עכשיו מומנטום בתהליך השלום

מאת דן אבידן שליח „דבר" בקאהיר

קאהיר (מיוחד ל„דבר") בהלאת 10 שנים לביקורו ההיסטורי של הנשיא סאדאת במצרים אמר אמש תת שר החוץ המצרי בוטרוס גאלי ל„דבר" כי הוא זוכר את היוזמה ברגשות מעורבים. מצד אחד סיפוק על כך שהיא הניבה נסיגה ישראלית בסיני, אך מצד שני תיסכול בגלל כשלון כל המאמצים ב־10 השנים האחרונות למצוא פתרון פוליטי לבעיית הפלסטינאים.

גאלי הזכיר כי הנשיא סאדאת לא חתר להשגת הסדר ישראלי־מצרי נפרד. לדעתו בימים אלה שומה על כל הצדדים הנוגעים בדבר לעשות הערכה מחודשת כיצד ניתן ליצור מומנטום חדש בתהליך השלום. הוא הביע את הערכתו שכל עוד לא יימצא פתרון פוליטי לבעיית הפלסטינאים שיאפשר להם לקבוע את גורלם בעצמם – לא ניתן יהיה לשפר את מערכת היחסים בין מצרים לישראל.

לדעתו ב־10 השנים האחרונות הורע מצבם של הפלסטינאים בשטחים, לא נעשו מספיק מאמצים למצוא פתרון לבעיה הפלסטינאית וזמן יקר הלך לאיבוד.

הד"ר גאלי סבור כי העובדה שמדינות ערב מחדשות בימים אלה את יחסיהן הדיפלומטיים עם מצרים תתרום להרחבת תהליך השלום. יחד עם זאת הוא הביע ספק אם ניתן יהיה להתקדם בתהליך השלום כל עוד בישראל מכהנת ממשלת האחדות הלאומית. „מי יתן ובעוד 10 שנים מהיום נחוג כולנו השגת פתרון לבעיה הפלסטינאית והסדר כולל לסכסוך הישראלי ערבי" – סיים הד"ר גאלי את דבריו.

(המשך בעמ' 2)

בוטרוס גאלי

מוסטפא חליל במרכז לשלום:

„עד היום אני מוקף שומרים לאורך היממה"

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר"

„האשמוני בבגידה ועד היום מאבטחים שומרה אנשי־ביטחון המצויים בביתי 24 שעות ביממה, אבל מעולם לא התחרטתי על המהלך שעשה הנביא סאדאת", אמר אתמול מי שהיה ראש הממשלה במצרים מוסטפא חליל.

באירוח־יהודיים בכנס המרכז לשלום במזרח התיכון הפליג מוסטפא חליל, שליווה את סאדאת כבר בביקורו ההיסטורי לירושלים, בדיוק לפני עשור, בזכרונות מפגישתו הראשונה עם עזר וייצמן ומפגישת סאדאת עם שר הבטחון הישראלי.

„בין סאדאת ובין וייצמן נוצרה כימיה מהרגע הראשון", סיפר

(המשך בעמ' 2)

טמיר ביקר בחשאי בקניה ובמוזמביק

לדיון על חידוש קשרים דיפלומטיים

מאת יוסי מלמן
סופרו המדיני של „דבר"

מנכ"ל משרד החוץ ביקר בחשאי במוזמביק ובקניה ודן עימן על חידוש הקשרים הדיפלומטיים בין שתי המדינות. הביקור היה לפני שלושה חודשים ודבר קיומו נשמר עד כה בסוד.

טמיר נעדר מן הארץ ל־48 שעות בלבד. במפוטו בירת מוזמביק הוא נפגש בין השאר לשיחה עם הנשיא ג'ואקים צ'יסאנו. בשיחות אלה סוכם כי ישראל תשלח מומחים מטעמה לענייני חקלאות שיסייעו למוזמביק בכמה פרוייקטים חדשים.

ביקורו החשאי של אברהם טמיר במפוטו ובניירובי הוא חלק ממהלך דיפלומטי של ישראל המכוון להביא לכינון קשרים מדיניים עם שלוש מדינות גדולות באפריקה, הנחשבות ל„מדינות בפתח": ניגריה, קניה ומוזמביק.

בתוך כך הגיע לירושלים דיווח על דברים בזכות חידוש היחסים עם ישראל, שנשא יוליוס ניירירה, שהיה עד לאחרונה נשיא טנזניה. ניירירה משמש כיום יו"ר מפלגת השלטון בטנזניה ונחשב לאחד החשובים במנהיגי היבשת. בהלך ביקור בקניה הוא אמר כי מאז שיש לישראל קשרים דיפלומטיים עם מצרים, רשאית כל מדינה באפריקה להחליט על הקמת קשרים דומים.

(ראה מאמר בעמוד 7)

יצטרכו לגרש אותי בכוח אבל אני אחזור – בסירה, באוניה, במטוס

קבוצת ישראלים מתיצבת לימין מובארק עוואד שנצטווה לעזוב הארץ עד יום שבת: נקשור עצמנו באזיקים

מאת סופר „דבר" בירושלים

ד"ר מובארק עוואד ממזרח־ירושלים, אשר נצטווה לעזוב את הארץ עד יום שבת, אומר כי לא ייצא מרצונו הטוב. „יהיה על השלטונות להוציא אותי אל המטוס בכוח, וגם אם יגרשו אותי, אחזור למולדתי כמו שהוא, באוניה או אפילו בסירה".

עוואד דיבר במסיבת עיתונאים במשרדי המכון למחקרי אי־אלימות שבראשו הוא עומד.

אתמול קיבל מובארק עוואד מכתב ממשרד הפנים ובו הודעה כי אשרת השהייה שלו כתייר לא הוארכה, ולכן הוא נדרש לעזוב את הארץ עד 20 בנובמבר. עוואד, בעל אזרחות אמריקאית, שב לירושלים לפני שנים אחדות. משרד הפנים סירב להוציא את תעודת הזהות שלו.

פרקליטו של עוואד, עו"ד ג'ונתן כוהנא, [illegible]

(המשך בעמוד 2)

מובארק עוואד (משמאל) ליד עורך־דינו המציג את תעודת הזיהוי (צילום: יצחק הררי)

היום 10 שנים

(המשך מעמ' 1)

10 שנים לאחר יוזמת השלום של הנשיא סאדאת מבצעים התקשורת המצרית הממלכתית את האירוע, אך הישראלי המבקר בקאהיר ממשיך להתקבל ביחס חם ובסבר פנים יפות על־ידי האדם ברחוב. משיחות שערך סופר „דבר" עם „ממר" מצרי עולה שרוב הציבור תומך בתהליך השלום מעוף חוסר רצונו לשוב למעגל המלחמה.

אתמול התחבר בהצעה רבה בעיתונים החשובים „אל אהרם" ו„אל אכבאר" דבר ביקורו של ראש ממשלת מצרים לשעבר מוסטפא חליל בארץ במכנת הטקסים לציון יום השנה ליוזמת השלום של סאדאת. פרט לכך לא היתה כמעט שום התייחסות לאירוע ההיסטורי מצד אמצעי התקשורת הממלכתיים. להיפך, העתון „אל אהרם" תקף אתמול במאמר פרשנות את ישראל על שהיא עומדת מאחורי היוזמה האמריקאית שהביאה לסגירת משרד ההסברה של אש"ף בוואשינגטון.

העתונים של מפלגות האופוזיציה מהימין והשמאל הקיצוני כתבו אתמול בנימה ביקורתית ואפילו ארסית על יוזמת השלום של סאדאת. העתון „אל־נור" היוצא לאור מטעם תנועת „האחים המוסלמים" הזכיר לקוראיו כי המופתי הראשי של מצרים בזמנו סייד טנטאווי (שהוא אישיות ממלכתית) מטיף בעצמו לעריכת מלחמת קודש איסלאמית נגד ישראל ולעידוד קבוצות הטרור הפלסטיניות והאיסלאמיות שנלחמות נגדה. לדברי העתון, דברים אלה כלולים בספר שחיבר בשעתו המופתי טנטאווי, הנקרא „בני ישראל כפי שהם מתוארים בקוראן ובמסורות של הנביא מוחמד" ושמהדורה שלישית שלו מופצת בימים אלה במצרים.

עיסקת חבילה

(המשך מעמ' 1)

ממשלתיים, כגון מוסדות למפגרים ומרכזי הכשרה, לידיים פרטיות.

כן הועלה מחדש הרעיון לאחד את מערכת הגביה של הביטוח הלאומי ואת מס הכנסה ולשנות את שיטת חישוב מחירם הריאלי של הבית. הצעה נוספת היא לשנות את הסיווג של ערי הפיתוח, על כל ההטבות וההקלות במס הגלומות בו.

כן מוצע להקפיא את הקיצבות הגלום בהסכם עבור גני־ילדים לגילאי שלוש וארבע ולהמיר את ההצעה לאגרת חינוך בסכום לימוד מודרג בבתי הספר התיכוניים.

מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס הביע אתמול את תמיכתו בביצוע מהלך כלכלי נוסף שיביא להורדת האינפלציה עד לרמה הקיימת בארצות המערב.

פרס אמר את הדברים בעת הצגת כיוונת התקציב לשנה הבאה על ידי שר האוצר משה נסים וצמרת משרדו.

בעצרת פרס תמכו גם אנשי בנק ישראל שנכחו בפגישה. לדעתם הקיצוצים בתקציב שמציע האוצר אינם מספיקים ולא יביאו להורדת האינפלציה לרמה הרצויה. בתגובה לדברים אלה אמר שר האוצר כי הקיצוצים שמציע משרדו מתונים יחסית בהתחשב באילוצים של שנת הבחירות.

בתחילת השבוע הבא ימשיך שר האוצר במסע השכנוע שלו בנושא התקציב. ביום ב' ייפגשו נסים ומזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר לדיון בהצעות הקיצוצים של האוצר. ככל הנראה תועלה בפגישה זו הצעת ההסתדרות לעסקת חבילה כוללת במשק, החל בחודש אפריל בשנה הבאה.

מקורביו של קיסר הבהירו אתמול כי הוא מתכוון לדחות על הסף הצעת תקציב שתפגע בשירות רפואי שוויוני על ידי הנהגת תשלום על המבוטחים.

עוד הבהירו מקורבי המזכ"ל כי ההסתדרות תגלה גמישות מסויימת בעניין קיצוץ הסובסידיות. „גם אנו מסכימים שלא תתכן סובסידיה ברמה של מאות אחוזים".

נודע, כי דרישתם של האירגונים המקצועיים האקדמאיים להעלות את שכרם של העובדים האקדמאים בשירות הציבורי באמצעות מחיקה של שלוש דרגות – לא תועלה בפגישת ניסים וקיסר. בסוגייה זו מטפל עתה מאיר גת, ממלא־מקום יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, שייפגש לשם כך מחר עם נציב שירות המדינה, מאיר גבאי.

בהסתדרות חוששים שהעלאת שכרם של האקדמאים בדרגות הנמוכות תיצור תסיסה בקרב עובדי מדינה בדירוג האחיד, שידרשו תוספת דומה.

נציגי הגמלאים המבוטחים בקרן „נתיב" ההסתדרותית ייפגשו עם ישראל קיסר בתביעה כי ידאג לביצוע של החלטת הוועדה המרכזת של ההסתדרות בדבר תשלום פיצוי־שחיקה חד פעמי ל־10 אלפים גמלאי הקרן והעלאת קצבתם בשיעור של 12 אחוז. יצויין, שתשלום הפיצוי והעלאת הפנסיה תלויים באישור האוצר, המסרב לכך לפי שעה, בנימוק שנטל התשלום יערער את מצבה של „נתיב".

יצטרכו לגרש

(המשך מעמ' 1)

בנימוקים „אנטי־טרוריסטיים". היא דעותיו הפוליטיות ופעולתו נגד הכיבוש בדרכי אי־אלימות. הוא ציין כי משרד החוץ של ישראל התערב למען עוואד וגם משרד החוץ של ארה"ב מנסה למנוע את הגירוש.

במסיבת העיתונאים נכח נציג הקונסוליה האמריקאית במזרח־ירושלים, סגן הקונסול הכללי אדווין קאביסון. הוא הדגיש כי הקונסוליה במזרח־ירושלים מעדכנת את משרד החוץ בוואשינגטון. גם השגריר תומס פיקרינג התערב למענו. „מבחינתה של ארה"ב", אמר קאביסון, „איסור על אדם לשוב בשל כך שקיבל אזרחות של מדינה אחרת הוא עניין רציני ביותר". הוא מסר כי ביו"ש ובמזרח־ירושלים יש כשבעת־אלפים אזרחים אמריקאים ממוצא פלסטיני. עצם בואו של נציג מטעם הקונסוליה למסיבת העיתונאים התפרש כתמיכה בעניינו של מובארק עוואד.

במסיבת העיתונאים השתתפו גם חברי הכנסת דדי צוקר ומתי פלד. ח"כ צוקר אמר, כי אינו יכול להבין כיצד יכול היום ישראלי להיות גאה בעצמו ובהיותו יהודי.

בסיום הפגישה התכנסה קבוצת אזרחים ישראלים מידידיו של דוקטור עוואד לדון בדרכים לסייע לו. ד"ר אדי קאופמן הצהיר כי הידידים הישראלים יעמדו לצידו 24 שעות ביממה ואם יהיה ניסיון לגרשו, יכבלו עצמם אליו באזיקים. הוא הציע למובארק עוואד לחפש מקלט באחד ממוסדות הדת בישראל – מסגד, כנסיה או בית־כנסת.

בתשובה, אמר עוואד: „אקבל ברצון את ההצעה אם יהיה מקום שיסכים להסתיר אותי".

קבוצה של עולים חדשים מארה"ב, באה להפגין עמו לצורך הזדהות ובגילוי דעת שחילקו הם אומרים: „אם ייאלץ דוקטור עוואד לנטוש את מולדתו ואת עיר הולדתו,

שבחים

(המשך מעמ' 1)

ישראלים להעיד בפני הוועדה, אולם היא סיפקה חומר רגיש והדיר, שבגילויו היה כדי לפגוע בכתונות. גינויו של הדו"ח בטיפול בשאלת ישראל גם מתונה בהרבה מהדו"ח החריף שהוציאה בשנה שעברה ועדת המודיעין של הסנאט ומתונה גם מזו של דו"ח ועדת טאואר. שתי הוועדות קבעו כי ישראל שהיתה היוזמת והדוחפת של העיסקה האיראנית וכי בכל פעם שהאמריקאים ביקשו לבטל את היוזמה התעקשו הישראלים להמשיך בה.

התפקיד הישראלי, על פי דו"ח ועדת הקונגרס, הוא עדיין מרכזי וחשוב, אולם צבוע יותר, ולישראל לא מיוחסת כל מזימה המנוגדת לאינטרסים האמריקאיים. הדו"ח מזכיר כי כבר בחודש נובמבר 1985 התבטא הקולונל נורת' בפני פקידים ישראלים עימם נפגש בניו־יורק (הכוונה כנראה לראש משלחת הקניות של משרד הבטחון אברהם בן־יוסף ואנשיו), כי הוא חושב להפיק רווחים מעסקת הנשק האיראניות לטובת ה"קונטראס". עדות זו סותרת טענה מוקדמת של נורת', כי היה זה עמירם ניר שהעלה לראשונה את הרעיון. עם זאת מציין, כי בפגישה מאוחרת יותר עם ניר, בינואר 1986, דיברו ניר ונורת' על תכנית להפניית רווחים מהעיסקות לצרכי מבצעים חשאיים שונים המשותפים לארה"ב ולישראל. כך למשל הציע ניר באותה פגישה כי בסכום של 2.5 מיליון דולאר שייצברו כרווח ממכירת טילי "טאו" לאיראן ניתן יהיה להקים בלבנון כוח מקומי שיעבוד עבור האמריקאים והישראלים. העיסקה לא יצאה לבסוף אל הפועל, אולם כוח כזה אכן הוקם ומנה 40 לוחמים ו־3 מפקדים.

הדו"ח מספר כי בניגוד להכחשות שר הבטחון יצחק רבין אכן ביקשה ישראל למכור נשק לקונטראס. הדו"ח מגולל סיפור על־פיו פנה רבין לאמריקאים בהצעה שישראל תספק להם עבור הקונטראס נשק שלל מתוצרת סובייטית שנלקח בלבנון. הנשק הועבר, על־פי הדו"ח, על ספינה שמשמשת למבצעים חשאיים עבור סוכנות הביון המרכזית ותכורתו של נורת' אולם המכון שסיפקה ישראל לא היה מספיק, והוא שב ונפרק חזרה בנמל אילת, לאחר שהועברה בזיפה.

עוד קובע הדו"ח כי למתווכים הישראלים שווימר ונמרודי היו אינטרסים כספיים בהגדלת המכירות לאיראן וכי הם שיקרו את האיראנים בהבטיחם להם, כי טילי ה"הוק" שהם מקבלים יהיו טילים שיכלו לפגוע במטוסים מגביהי עוף מתוצרת ברה"מ, בעוד שהאמת היתה שהאיראנים קיבלו טילים מיושנים.

עם זאת, בכל המקרים אין ישראל עצמה נזכרת כרוקחת מזימות, רמאות, קשרות או מרמה. גם זכות הבכורה על הרעיון של עיסקת עם איראן ניתנת בדו"ח הקונגרס ליועץ הבית הלבן לשעבר מייקל לידין ולא לישראלים קמחי ונמרודי. הדו"ח מתאר גם כיצד כיד לאחר ששר המשפטים מיז סיפר על הפרשה במסיבת עיתונאים ודבאית וכבר גירסה שעל־פיה ישראל היא שהעבירה את הכספים לקונטראס צלצל ראש הממשלה דאז שמעון פרס למיז ומחה על כך, וכן צלצל עמירם ניר לקולונל נורת' והתריע באוזניו על הגירסה הלא נכונה המסכסכת את ישראל.

בסופו של חשבון, קובע הדו"ח, מעצבות קובעות בעצמן את מדיניותן ולא ישראל היא שהכתיבה את המהלכים האמריקאיים.

לצד הדו"ח מופיע גם דו"ח מיעוט של חלק מחברי הוועדה הרפובליקאים, הקובע, כי הוועדה גילתה יחס מפלגתי כלפי הנשיא וביקשה להרשיע אותו מראש.

חברי הרוב דחו את ההאשמה, ואחד מהם – הרפובליקאי וורן ראדמן – כינה את טענות המיעוט כ"היסטריות וסקריות".

הוועדה החלה בעבודתה ב־6 בינואר, שמעה 500 עדים ועבדה על 300,000 מסמכים.

שמיר יציע מחר

(המשך מעמ' 1)

שבוע ימים שבמרכזו יעמוד נאומו בפני העצרת הכללית של הפדרציות היהודיות בארה"ב. מלבד פנייתו החמה במיוחד למלך חוסיין בנושא תהליך השלום, יתרכז ראש הממשלה בדבריו בבעיות „מיהו יהודי", בעיית יהודי ברה"מ, אתיופיה וסוריה, מאבק ההתבוללות, החינוך היהודי והעליה לישראל.

הפגישה שתתקיים עם מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ ביום ו' תהיה מצומצמת במיוחד וישתתפו בה שולץ, שמיר ושני עוזרים בלבד. בשיחה ידונו השניים על התהליך השלום כהמשך לשיחות שניהלו בעבר.

אתמול נפגש ראש הממשלה עם אילי עתונות ותקשורת ועם עורכי השבועון „ניוזוויק". הוא ברך בפניהם על החלטות הפסגה הערבית ברבת־עמון בנושא המצרי ושאל מדוע ארצות ערביות אחרות מפחדות לכרות ברית שלום עם ישראל. את שארית זמנו הקדיש ראש הממשלה למנוחה ולטיול ברחובות מנהטן.

דובר מחלקת המדינה בארה"ב צ'רלס רדמן הכחיש אתמול בוואשינגטון את דברי שר החוץ שמעון פרס בדבר הצעה אמריקאית להבטחת שיעורי הסיוע לישראל תמורת השתתפותה בוועידה הבינלאומית. הדובר אמר כי „לא היתה שום הבטחה כזו."

וירשובסקי דורש העמדת חוקרי נפסו לדין לאלתר

מאת כרמה צימקי, סופרת „דבר" בירושלים

חה"כ מרדכי וירשובסקי דורש מהיועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש להעמיד לאלתר לדין פלילי את חוקריו של עיזאת נפסו.

במכתב ליועץ כותב וירשובסקי כי מתוך עיון בדו"ח לנדוי ומתוך עובדות נוספות שהגיעו לידיעתו, עולה שאין להתחשב במקרה זה בהמלצתה של ועדת לנדוי.

וירשובסקי כותב כי עם כל הזוועה שבגילויים על שהתרחש בסדרונות השב"כ, הרי שהמקרה של נפסו יוצא דופן בחומרתו. משום שחלק מהחוקרים ידעו שהוא חף מפשע ולמרות זאת, העידו באופן שקרי על מנת להרשיעו.

וירשבסקי סבור כי עובדות אלו בלבד מעלות, כי במקרה זה חרגו חוקרי השב"כ אף מהנורמות הפסולות לפיהן פעלו. „עתה הגיעה השעה לפעול בהתאם ולהעמיד מיידית את החוקרים הללו לדין", אומר וירשובסקי.

בלון הוחדר לקיבת אשה שמשקלה הגיע ל־150 ק"ג

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

רופאי בית־החולים „שערי־צדק" בירושלים החדירו בלון לקיבתה של אשה שמשקלה הגיע ל־150 ק"ג בחלק מניסיון להציל את חייה.

האשה, בת 51 מאיזור ת"א הגיעה לפני 15 שנים, כשעלתה לישראל למשקל של 50 ק"ג. במשך השנים עלה משקלה בצורה מופרזת, וסיכן את חייה. היא תיפקדה בקושי וכל פעילות גופנית היתה כרוכה במאמץ רב.

האשה סרבה לקבל טיפול כלשהו מחשש שהוא ילווה בכאבים. לבסוף החליטה לעבור טיפול של החדרת בלון לקיבה בבית־החולים „שערי־צדק". ביום ה' שעבר הוחדר הבלון דרך הוושט לקיבה, ללא כל כאב, ונופח. את הטיפול ביצע ד"ר זאב יעקובסון, מנהל המכון הגאסטרואנטרולוגי בבית החולים.

הבלון יוצא מן הקיבה בעוד שלושה חודשים ואם האשה לא תאבד מספיק משקל יוחדר לקיבה בלון חדש.

„אני מקווה שיום אחד אוכל שוב לשרוך בעצמי את נעלי" אמרה האשה בצאתה מבית־החולים.

גידול של 34 אחוז במספר העולים השנה

מאת אמנון אבור, סופרו המדיני של „דבר" בירושלים

בתשעת החודשים הראשונים של השנה הסתכם מספר העולים לישראל בכ־9.400 נפש, גידול של 34 אחוז בהשוואה לתקופה המקבילה בשנה שעברה.

מנתונים שפירסמה אתמול הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה עולה כי הגידול בעליה נרשם בקרב העולים מארצות אסיה, אפריקה ואירופה ואילו במספר העולים שהגיעו לארץ מארה"ב כמעט ולא חל שינוי.

„עד היום אני מוקף

(המשך מעמ' 1)

חליל וייצמן ידע לפעמים סודות לפני שהנשיא גילה לי אותם. כשהיה נועה עם סאדאת היינו – בוטרוס ראלי, אוסמה אל־בז ואני – אומרים זה לזה: מה יוציא וייצמן מהנשיא הפעם מאחורי גבנו?"

חליל העריך שלא יהיה אפשר להמשיך בשיחות האוטונומיה מן המקום שבו נפסק, בגלל החלת החוק הישראלי על ירושלים ועל רמת הגולן, שלדבריו שינתה את התנאים שבהם נכנסה מצרים למו"מ על האוטונומיה. חליל אמר גם, שירדן לא תוכל להצטרף למשא ומתן על האוטונומיה כפי שהיא, לא בהשתתפה בהסכם קמפ־דייוויד ומפני שוועידת עמאן קיבלה החלטה המחייבת ועידה בינלאומית לקידום תהליך השלום באיזור, וירדן לא תוכל לצאת נגד החלטת ועידה של מדינות ערב.

300,000 חתמו על עצומת הזדהות עם שובתי רשה"ש

שרון: „השביתה – נזק לאינטרסים של ישראל"

מאת רמי לוין ויוסי סלמן, כתבי „דבר"

שר החינוך יצחק נבון פנה אתמול ליועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש וביקשו שיחווה דעתו למכתבו של עו"ד חיים ברנזון המייצג את שובתי רשות השידור.

במכתבו אומר ברנזון שלפי חוק ישוב סכסוכי עבודה אין לרשות ברירה אלא להיכנס לבוררות עם השובתים. הנהלת הרשות והאוצר משהים את תשובתם על מכתבו של ברנזון מזה כמה ימים בטענה שהוא נתון בבדיקה משפטית.

נבון כתב לחריש: „אודה לך מאוד אם תודיעני את דעתך בהקדם האפשרי ואת לאור הצורך הדוחף להביא את השביתה לסיומה ולחדש את השידורים בהקדם האפשרי".

שרון: לסיים

שר התעשיה והמסחר אריאל שרון תוקף את הטענה „להחדיר את העתונאים ברדיו ובטלוויזיה על מכירים".

השר שרון אמר אמש ל„דבר", כי יש לעשות מאמץ גדול להביא לסיום השביתה ברשות השידור והוא פועל עתה במרץ להביא לחידוש שידורי הרדיו בערבית. הגורמים לדבריו „נזק לאינטרסים של ישראל".

זו הפעם הראשונה מאז החלה השביתה ששר בממשלה מביע את דאגתו נוכח המצב הקיים. שרון ציין עוד: „אני רואה בחומרה רבה את הכוונה לפגוע בעובדים. כל שביתה אינה טובה ואינה מועילה". השר שרון הדגיש כי אין הוא מציע הצעות מעשיות ואינו מתערב במגעים שמנהלים שרי החינוך והאוצר.

יותר מ־20 ראשי ועדים המייצגים יותר מ־300,000 עובדים חתמו כבר על עצומה המופצת כעת ברחבי הארץ, לתמיכה בעתונאי רשות השידור השובתים. על כך הודיע אתמול האיגוד הארצי של עתונאי ישראל.

דפים ראשונים של העצומה נמסרו הערב ליו"ר ולמזכ"ל האיגוד הארצי של עתונאי ישראל. עד כה חתמו על העצומה פיני גרינוב מ„אתא", משה לוי מ„מנועי בית שמש", כהן אילנה, נציגת האחיות, יהושע פרץ מנמל אשדוד, מתתיהו מילחם נציג רשויות מקומיות במיגזר הערבי, אלימלך מסעוד מ„רום כרמל", לואי רוס מבנק לאומי, ושלומי בתיה נציגת נשות השוטרים.

בעצומה נאמר: „כמנהלי מאבקי עובדים שנכפו עלינו במסגרת תפקידנו כראשי ועדי עובדים מכירים כעת מאבקכם בחשיבותה של תקשורת בלתי תלויה אשר שיקפה וסייעה להעלות את ענינינו לסדר היום הציבורי. הסתת תפקיד השידור מהווה נדבך חשוב בחיינו הדמוקרטיים.

אנו רואים בזכות השביתה של העתונאים ברשות השידור אמצעי לגיטימי במאבק מקצועי מובהק וכעודף שאין לשוברו. אנו מוחים נגד אווירת ה„עליהום" הנושבת ממסדרונות האוצר והממשלה כנגד השובתים".

נציגי העובדים יתכנסו ביום א' הבא בבית העתונאים בתל אביב יחד עם נציגי עתונים רדיו וטלוויזיה למפגש ראשון של הזדהות, בשבוע השמיני לשביתה ברשות השידור.

פועלי התפעול הסכימו למשמרת שלישית בנמלים

מועצת המובילים מאיימת בהשבתה

מאת יוסף מיכלסקי ודוד מרשווב, סופרי „דבר"

הסכסוך בנמלי הארץ עומד לפני סיומו אחרי שפועלי התפעול הסכימו אמש להפעיל משמרת שלישית בנמלים במסגרת תוכנית ההתייעלות, ובעקבות זאת צומצם הפער בינם לבין עמדת רשות הנמלים.

רשות הנמלים מציעה לעובדים תוספת שכר תמורת ההתייעלות בשיעור של כ־19 אחוז בעוד העובדים מיתנו את עמדת הפתיחה שלהם בה דרשו 38 אחוז. אתמול זומנו חברי הוועדים, לפי פניית הרשות, לבית הדין לעבודה בתל־אביב.

אמש היתה הערכה שאם אנשי נמל אשדוד לא יסכימו לסיים את הסכסוך יחליטו בסופו של דבר אנשי נמל חיפה לחזור לעבודה תקינה לבדם.

המשאיות ישבתו

מועצת המובילים האמורה להתכנס היום עומדת להחליט, על הפסקת עבודת משאיות המובילות מטענים לייצוא לחו"ל דרך הנמלים והוצאות מטעני יבוא מהנמלים.

המובילים טוענים, כי עיצומי עובדי הנמלים פוגעים בהם קשות, המשאיות נאלצות להמתין זמן ממושך לפריקה ולטעינה והדבר גורם להם נזק כלכלי מרובה.

האלוף מרדכי

(המשך מעמ' 1)

את תגובות אלוף פיקוד הדרום על התקרית פירשו המתיישבים כמתיחת ביקורת עליהם ובעקבות זאת הוליכו להחרימו. הדעתם גרמה זעזוע במערכת הבטחון ובצה"ל. שר הבטחון יצחק רבין הגדיר את דברי ראש המועצה בקשר לאלוף „כדברי בלע" והודיע כי מערכת הבטחון מנתקת כל מגע עם המתיישבים עד שיתנצלו בפני האלוף.

ח"כ דרוקמן, שפתח את מסיבת העתונאים בעקבות פגישת הפיוס בלשכת האלוף, ציין כי המשבר היה מיותר. „יש לנו מלוא האמון באלוף הפיקוד, העושה ימים כלילות כדי לדאוג לבטחון האיזור ובמהלך תקופת פעילותו, השיג תוצאות חיוביות. בשטח, שכל מי שחי כאן יודע להעריכו. אני בא להביע צער על הבעת הצער ומקווה מאד שהתקרית [illegible]", אמר דרוקמן.

[illegible]

המתיישבים כלפי האלוף וציין כי הוא וחוזר בו מהם. „לאורך כל התקופה שהאלוף מרדכי משמש בתפקידו, היה לנו מלוא האמון בו". דרוקמן ייחס את אי ההבנה לתקשורת. „מאחר והדברים הובהרו בינינו, אנו חוזרים בנו מכל הטענות והניסוחים כלפי האלוף, שלא היו מוצדקים", אמר רוזנבליט.

האלוף יצחק מרדכי, שישב בתווך בין דרוקמן לרוזנבליט, הבהיר כי כל התייחסותו לפרשה בכלי התקשורת התייחסה אך ורק לחלק של התקרית שבו בוצע הירי לתוך חצר בית הספר, שבמהלכו נהרגה התלמידה. „איננו מצדיק ולא הצדקתי את הפעולה הזו ואני מגנה את אלה שביצעו אותה. אני מקווה שמערכת היחסים בין צה"ל והמתיישבים תחזור להיות אמינה ומשותפת. ואני מקווה שלכולנו תהיה עוצמת הנפש כדי להתגבר על המשברים [illegible]

[illegible]

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו
של בעלי, אבינו וסבנו היקר

זאב הלמן

על מועד ההלויה נא להתקשר לטלפונים:
03־706543 ,781074 ,724820

אבלים:
אשתו: בלה הלמן
בנו וכלתו: משה ושרה הלמן
וכל בני המשפחה

חברת השקעות לפיתוח התעשיה בישראל בע"מ והחברות הבנות

אבלות על פטירתו של מי שהיה חבר דירקטוריון
במשך שנים, איש רב־פעלים ורב־מעש.

ישראל קרגמן ז"ל

ומשתתפות בצער המשפחה

חבריו בדירקטוריון, ההנהלה והעובדים

חלפו חמש שנים
מיום פטירתה של רעיתי היקרה (כ"ג חשון תשמ"ג)

יהודית ז"ל

לבית ווייטר

האזכרה התקיימה בבית הקברות כפר סמיר
בחוג המשפחה.

חיים ארסמן

חלפה שנה של צער וכאב לפטירתו של יקירנו

צבי יותם ז"ל

נכבד את זכרו ונקיים הרצאה בנושא „יהדות וקיבוץ" מפי יוסל'ה בר־ציון ביום שני 23.11.87
בשעה 20.30 במועדון לחבר בקיבוץ מפלסים.

המשפחה
ובית מפלסים

אנו מודיעים בצער רב על פטירתו
של אבינו היקר

ר' מנחם שיך ז"ל

ממייסדי כפר פינס

ההלויה התקיימה שלשום.
יושבים שבעה בבית המנוח בכפר פינס.

בתה: כרמלה ושמואל כהן
בנה: יצחק שיך
כלתה: דליה שיך
אחותה: ברכה בקר
אחיה: מאיר וחיה שיך
אחותה: בלומה שפיצר
נכדיו ניניו וכל המשפחה

מועצת פועלי חיפה
בית הפועלים

אבל על מותו של החבר

ישראל קרגמן ז"ל

ממעצבי תנועת העבודה בחיפה
ומשתתפים באבל המשפחה

במלאת שנה לפטירתו של חברנו

גדליה גלזר ז"ל

נעלה לקברו להתייחד עם זכרו
ביום שישי כ"ח חשון תשמ"ח 20.11.87
בשעה 10.00 בבוקר
בבית העלמין בקיבוץ עינת.

המשפחה
ובית עינת

למר איתן סורוקה והמשפחה

השתתפותנו בצערכם
על מות

האב ז"ל

בית סולל בונה

לחברנו יצחק שיך

תנחומינו על מות

האב ז"ל

המרכז החקלאי
המזכירות
וועדת הבטחון

יו"ר הכנסת וחברי הכנסת

אבלים על מותו של

ישראל קרגמן

חבר כנסת מהכנסת השלישית
עד הכנסת השמינית

ומשתתפים בצער המשפחה

הננו משתתפים באבלו של החבר

אביבי חיים

על מות

אמו ז"ל

הועד הפועל של ההסתדרות
וחבר עובדיו

לד"ר ברוך בן יהודה

משתתפים בצערך
במות רעייתך

יפה

קבוצת דגניה א'

לחברתנו אידה רביב

אתך באבלך במות

אמך ז"ל

בנק קונטיננטל לישראל בע"מ
ההנהלה והעובדים

לחברנו
חיים אביבי ומשפחתו

תנחומינו על מות

האם ז"ל

המרכז החקלאי

בצער וביגון אנו מודיעים על פטירת אמי וסבתנו היקרה

מלכה (מוסיה) שרף

ההלויה תצא מביתה רח' שרת 43 קרית בנימין היום,
יום ה' 19.11.87 בשעה 2.00 אחה"צ לבית העלמין החדש
בקרית אתא.
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים.

אבלים: הבת והחתן: דבורה ומנחם אמר
הנכדה: שלומית ויורם שרמן
הנכד: ישראל ומו אמר
הנינים: [illegible]

אנו משתתפים באבלה הכבד של חברתנו לעבודה

לזרוביץ יהודית

בנות אביה

מרדכי ז"ל

תנחומינו למשפחה האבלה

תנובה [illegible]
ההנהלה והעובדים

במלאת שלושים לפטירתו של חברנו

יוסף וילנסקי ז"ל

נעלה לקברו להתייחד עם זכרו ביום ראשון א' כסלו
תשמ"ח 22.11.87 בשעה 16.00 בקיבוצנו.

המשפחה
ובית נצר סרני

למשפ' גבעון

השתתפותנו בצערכם
על מות

דב ז"ל

לשעבר חבר מועצת המנהלים של סולל בונה

תנחומינו למשפחה

בית סולל בונה

לחברנו מאיר פלג

השתתפותנו בצערך
על מות

אחיך ז"ל

[illegible]

דבר
DAVAR
מאוחד עם לשחוב

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
מנהל כללי אמנון בר־טוב
המו"ל – „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156 ,281860 ,298032

סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233

ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאזיה קומה ג'
טלפון 242203, ת.ד. 94229

חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־2־642111, ת.ד.
33104

שידור טלוויזיוני ישיר מרחבת הכותל המערבי בירושלים לכינוס השנתי של התנועה הקונסרבטיבית בניו־יורק המערך בימים אלה בניו יורק, נערך אתמול לראשונה במסגרת רשת הלוויין היהודי. בשידור זה, בו השתתפו ראש עיריית ירושלים, טדי קולק ואלוף (מיל') עוזי נרקיס, ביקשו ראשי התנועה הקונסרבטיבית לציין מלאת 20 שנה לאיחוד ירושלים. במהלך השידור שולבו קטעי ארכיון משחרור העיר.

(כתב: יקיר צור; צילם: יצחק הררי)

<u>מחקר שנערך ב"בית הגפן" בחיפה:</u>

תלמידים יהודים כערבים שוללים גיוס ערבים לצה"ל

מאת אריאלה ראובני, סופרת "דבר"

תלמידים יהודים וערבים דוחים מכל וכל את הרעיון של גיוס נוער ערבי לשירות צבאי בישראל. התלמידים היהודים מחייבים שירות לאומי לערבים ואילו בקרב התלמידים הערבים חלה נסיגה בנושא זה, כך עולה ממחקר פסיכולוגי־חברתי שנערך ב"בית הגפן", המרכז היהודי ערבי בחיפה.

במסגרת המחקר, שנערך בשלושה שלבים, נערכו מפגשים לתלמידים יהודים וערבים מבתי־ספר תיכוניים משני המיגזרים. בראש המחקר עמד פרופ' יוחנן הופמן מהחוג לפסיכולוגיה באוניברסיטת חיפה.

במחקר השתתפו כ־1,000 תלמידים, מחציתם יהודים ומחציתם ערבים תלמידי שישיות ושביעיות ב־16 בתי־ספר בחיפה ובגליל. הסוגיות שהובאו בפני התלמידים במסגרת סדנאות היו בין היתר: הדרך לידי קיום בשלום, שאלות בדמוקרטיה, יחסי רוב ומיעוט, ערבי ישראלי וערבים פלשתינים וכן נערכו דיונים פוליטיים. המנחה בסדנאות היה איש הסוליורה רפיק חלבי.

מארגני המחקר קובעים כי הממצאים השנה היו פחות מעודדים בהשוואה לשני מחקרים קודמים שנערכו בעבר. "למרות השרים הסובך סביב מעשי החבלה וההענשה הצבאית, המלווים במקהלה צורמנית של רטוריקה לאומית, יהודית וערבית כאחת, יש השפעה על יצירת אווירה עכורה, המייבשת שוב ושוב את מאגרי הרצון הטוב הקיים משני עברי המחיצה הלאומית", אומרים בעלי המחקר. כתוצאה מכך מורגשת, לדעת החוקרים נטיה גוברת אצל התלמידים, להפרדה מוחלטת בין יהודים וערבים.

עם זאת מורגש כי הנוער היהודי מצדד בשילוב איטי והדרגתי בעוד שהנוער הערבי מבקש שילוב מלא ומיידי בכל תחומי החיים.

מסקנה אחרת מצביעה על כך שהנוער הערבי בא למפגשים עם פתיחות ומוכנות רבות יותר מאלה של הנוער היהודי.

התלמידים היהודים הביעו תמיכה בכמה גישות דמוקרטיות, כולל נכונות להקשיב לדיעות לא מקובלות עליהם, אולם מרביתם לא רצו להיחשב כ"שמאלניים".

בסוגיה של קביעת דימוי לערבי ישראלי ולערבי פלשתיני מצביע המחקר על כך כי התלמידים משני המיגזרים אינם מבחינים בין ערבי ישראלי לערבי פלשתיני. הדבר עלול, לדעת החוקרים, להקשות על היווצרותה של זהות אזרחית ברורה מצד תלמידים ערבים, וכן על גיבוש מדיניות ישראלית ברורה כלפיהם.

נפתר המשבר באיטליה: תוקם מחדש הקואליציה הקודמת

ביקור הנשיא קוסיגה בישראל בדצמבר – יתקיים כמתוכנן

מאת מיכל מלר, סופרת "דבר" באיטליה

רומא (מיוחד ל"דבר"). – המשבר בממשלת איטליה נמצא בפני סוף. לאחר שבוע הרעד שבמהלכו פרשה המפלגה הליברלית מהקואליציה בגלל דעות חלוקות בין שתי המפלגות הגדולות – הדמוקרטים־הנוצרים והסוציאליסטים – איימו בנפילת הממשלה, נרגעו אתמול הרוחות. שלשום הטיל נשיא איטליה פראנצ'סקו קוסיגה על ראש הממשלה הנוכחי גוריה, לשוב ולהרכיב ממשלה משותפת, וזה פתח מיד במגעים עם ראשי מפלגות הקואליציה. לאחר התוצאות החיוביות של המשא ומתן הכהול שהתנהל אמש, נראה שגוריה יציג היום בפני הנשיא ממשלה זהה לחלוטין לקודמת, ויעמיד אותה להצבעת אמון בשני בתי הנבחרים.

הממשלה החדשה, כאמור, ללא שינויים בהרכב אך עם יתרונות קלים למי ששברו את הכלים. הליבראלים, שפרשו על רקע המשבר הפיננסי, קיבלו התחייבות של גוריה להקלות מס ותיקונים במידה שהכלכלה האיטלקית תגלה סימני התאוששות עד יוני 1988. הסוציאליסטים יוצאים מההתמודדות שבכיסם התחייבות ליישום מיידי של מסקנות משאל העם שנערך לפני כ־10 ימים. באיטליה הוקפא פיתוח הכוח האטומי האזרחי והוכנס חוק חדש שיחול על השופטים. הרפובליקאים, היחידים שהצביעו נגד כל סעיפי המשאל ואף אילצו המהססים, אך גם הם לא ויתרו על ההזדמנות לחזור לממשלה.

למעשה, אף אחת מחמשת מפלגות הקואליציה, הנשענת על יסודות רעועים למדי, אינה מסוגלת היום למצוא לה שותפים אחרים להקמת ממשלה. וכך, בדומה למצב אצלנו, הזיווג המאולץ נמשך, בינתיים.

בשלב זה עומד בעינו ביקורו הצפוי במחצית חודש דצמבר של נשיא איטליה בישראל. הנשיא פראנצ'סקו קוסיגה, שביטל בימים אלה ביקור בבריטניה בעקבות המשבר החמור בממשלה, זכה לקיתון של צוננים מהעתונות הבריטית והמקומית – האנגלים הזכירו לו כי מאז 1962 לא בוטל ביקור רשמי של אישיות כלשהי בארצם.

נודל קוראת לסייע ללובמן האסור בתנאים קשים בברה"מ

נציג המועצה: הוא אינו פעיל יהודי

מאת יקיר צור, סופר "דבר"

אסירת ציון לשעבר אידה נודל, מודיעה כי ממידע שהגיע לידיה נמצא עדיין במחנה בסיביר בברה"מ אסיר ציון שלא ידוע עליו בארץ. המדובר בלאוניד לובמן, אשר נשפט בשנת 1977 ל־18 שנות מאסר, באשמת בגידה במולדת.

לטענתה של נודל טמן הק.ג.ב. ללאוניד פח והאשימו בריגול לטובת הביון האמריקאי. "אשמתו היחידה היתה שהוא יהודי ונחוש בדעתו לעלות לישראל", אמרה נודל.

במכתב ששלחה לגופים ציבוריים וממשלתיים בישראל, טוענת נודל כי אביו של לובמן פנה לדבר. מחומר שאספה נודל מתברר כי מצבו הגופני של לובמן בכי רע, הוא מורעב ושרוי בקור ובבידוד מוחלט. מדי חודש מכניסים אותו לצינוק למשך 15 יום, והוא מקבל כמות מזערית של מזון. "10 שנים של התנכלויות ללאוניד לובמן עשו ממנו אדם חולה אנוש. הוא לא מקבל שום עזרה רפואית. מצבו אנוש והוא נמצא על סף טירוף מרוב הייסורים שהוא עבר", כותבת נודל.

בתגובה לטענות אלה אמר האחראי על הסברה במועצה הציבורית למען יהודי ברה"מ שמואל בן צבי, כי לאוניד לובמן ידוע ומוכר בכל הרשימות של האסירים הפוליטיים בברה"מ, אולם לא כפעיל למען עליה או תרבות יהודית. הוא נאסר בשנת 1977, אולם רק במאי 1987 קיבל הזמנה ראשונה לעלות לישראל. עד היום לא הוגשה על ידי בני משפחתו בקשה להכיר בו כבאסיר ציון.

ביטול הפטורים – גזירת גסיסה איטית ובטוחה לערי הפיתוח

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר"

"רק אנשים קהי חושים ודחים למערכת התחבורתית המסובכת של ערי הפיתוח, שנושאי ישוב הארץ, ציונות, הגשמה, יישוב הגליל והנגב אינם אומרים להם דבר יכולים להציע הצעה דרקונית המתייחסת לביטול הפטורים לערי הפיתוח".

כך קבע ראש עיריית כרמיאל וממלא מקום יו"ר ועדת ערי הפיתוח ברוך ונגר במכתב ששיגר שלשום לראש הממשלה יצחק שמיר ולשרי הממשלה האוצרים.

ונגר מוסיף במכתב "עם איש מאתנו לא שוחחו על בעיות ערי הפיתוח והנה גוזרים גזירות שלא נוכל לעמוד בהן. האם את המעט שנותר לערי הפיתוח, הנקרא תמריץ גם את זה יקחו מאתנו?"

לדברי ונגר מתרוקנות מדי שנה ערי הפיתוח מתושבים שהתאכזבו מהשכר הנמוך ומהתחרות המתמדת עם הערים הגדולות.

ראש עיריית כרמיאל אמר, שהצבעה בעד ההחלטה לביטול הפטורים גוזרת על ערי הפיתוח גסיסה איטית ובטוחה. ונגר דרש שחברי ועדת ששינסקי, האחראים לנושא ביטול הפטור, יבואו להתגורר למשך שנה אחת בעיר פיתוח כאות של רצון טוב בטרם יחרצו גורלות.

<u>"כל עוד לא הוכח שוואלדהיים חנק במו ידיו 6 יהודים – אין בעיות!"</u>

התפטר המנהיג האוסטרי שהסתבך בהצהרה אנטישמית

וינה (עיתי) – סגן מנהיג המפלגה העממית השמרנית של אוסטריה מיכאל גראף, שמסר הצהרות לשבועון הצרפתי "ל'אקספרס" שנחשבו כאנטישמיות, התפטר מתפקידו במוצאי בליל. גראף עצמו הודיע על כך אתמול במסיבת עתונאים בווינה.

בשעתו הביע גראף בראיון לשבועון הצרפתי, כי "כל עוד לא הוכח שוואלדהיים חנק במו ידיו שישה יהודים, אין בעיות". בראיון דובר על תפקידה של ועדת ההיסטוריונים המבקשת עתה לקבוע אם ואלדהיים ביצע פשעי מלחמה במלחמת העולם השניה, וגראף נתבקש להצביע על דוגמא של אשמה אישית.

גראף הגיש את התפטרותו ביום ג' בלילה והיא נתקבלה על־ידי מנהיג המפלגה אלויס מוק. נשיא אוסטריה קורט ואלדהיים הגיב על ההתפטרות בהשיבו, כי הוא "נפגע עמוקות מדבריו הבלתי ניתנים לצידוק" של גראף.

דבריו של גראף עוררו תגובות חריפות באוסטריה. ראש ממשלת הקואליציה הסוציאליסטית־שמרנית פראנץ וראניצקי אמר כי הם "חרגו מהגבולות הנסבלים". הקהילה היהודית של וינה ושמעון ויזנטל, מנהל מרכז התיעוד היהודי, שלחו מברקי מחאה. גראף התנצל אז, באומרו כי הוא "מצטער עמוקות על ההצהרות ומבקש סליחה מכל מי שנפגעו מהם".

אתמול בכנסת

שלמה גינוסר וטובה צימוקי

<u>מילוא תוקף המערך ביום העשור לביקור סאדאת</u>

"אם היינו עולים על עץ הוועידה הבינ"ל – היינו היום שבורי עצמות"

סגן השר רוני מילוא, תקף אתמול בחריפות את שמעון פרס ואת רעיון הוועידה הבינלאומית. את דברי תשובתו ל־5 הצעות לסדר יום שנשאו עשור לביקור סאדאת, בחר מילוא כדי לבוא חשבון עם פרס ומפלגתו, וכדי להשיב לו על דבריו מיום ב'. "אלמלא הרעיון הפסול והמסוכן של הוועידה הבינלאומית, אפשר היה כבר היום לחזות במו"מ ישיר בין ראש הממשלה יצחק שמיר לבין המלך חוסיין", אמר.

מילוא אמר עוד, "כל אלו שמדברים על שאיפה לשלום וצורך במו"מ ישיר ייטיבו לעשות אם ירדו מהעץ הרעוע של ועידה, שאם היינו חס וחלילה עולים עליו, היינו היום שבורי עצמות".

מילוא תקף את פרס והמערך המנסים, לדבריו, להציג את הליכוד כאויבי השלום, בעוד הם רודפי־שלום.

מילוא מתח ביקורת גם על השלום הקר עם מצרים. "רשמנו לפנינו כי ממשלת מצרים אינה מוכנה לתרום תרומה ממשית כדי לפתח יחסים מושלמים עם ישראל".

מילוא הוסיף, כי הסכמי קמפ־דיוויד היו ונשארו הדרך היחידה לפתרון הסכסוך עם ארצות ערב האחרות – לא רק במגזר המצרי־ישראלי אלא גם ובעיקר בנושא מעמדם של ערביי ארץ־ישראל והסכם השלום עם ירדן. מילוא הוסיף, כי הוא מצפה שהצעד החיובי: ברבת־עמון יוביל מהר לנכונות להיכנס עם ישראל למו"מ ישיר.

ח"כ אהרון הראל מהמערך קרא לכנסת ובעיקר לחברי הליכוד להסכים ללכת לועידה בינלאומית. "במצב על־ידי כך דבר אחד, שבעוד 10־15 שנה, יעמוד בדוכן זה אסד או חוסיין ויאמר לנו – תודה שהבנתם את הרמז ולא היינו צריכים לעשות זאת אחרי מלחמה".

ח"כ אברהם ורדיגר ממורשה אמר, כי אין ספק שצעדו של סאדאת עליו שילם בחייו היה צעד נועז אך הוא אינטרס מצרי לא פחות מאשר אינטרס ישראלי. הוא ביקש להסב את תשומת הלב לעיוות שנוצר כאילו מדינות ערב מתנות לשלום ואילו ישראל מסרבת לכך. לשם כך קרא ורדיגר כדברים שנשא חוסיין בוועידת רבת־עמון הרחוקים, לדבריו, מנימה פייסנית כלפי ישראל.

ח"כ מיכאל איתן מהליכוד אמר, כי בעשור שחלף מאז ביקור סאדאת בירושלים, בנוי בישראל ובמצרים גשר צר מאוד שעליו ניתן לצעוד קדימה לעבר שלום־אמת בין העמים. הוא ציין, כי הסכם השלום עם מצרים, הוא פרי מדיניות הליכוד, שמאפייניה העיקריים הם חתירה לשלום־אמת, תוך הקפדה על בטחון המדינה והאינטרסים החיוניים שלה. כל מי שחש פחד בקרב עם ישראל, כי גשר צר זה יתמוטט אם ימשיך הליכוד לנווט את המדיניות הלאומית, מוטב לו שיקרא את הצהרות ראשי השלטון המצרים, השמחים "לרכב עם גמלים" עם "אישים ישראלים נחמדים" אך מעדיפים להגיע להסכמים נוספים עם מדינאי הליכוד.

ח"כ איתן אמר, כי עם ישראל נטל סיכונים גדולים בחתימתו על הסכמי השלום ושילם בעבורם מחיר טריטוריאלי, בטחוני וכלכלי חסר־תקדים. אולם הוא לא יהסס להסיק מסקנות מרחיקות־לכת נוכח הפרתם של הסכמים אלה על־ידי המצרים.

ח"כ איתן גינה בחריפות את הצהרותיו של מוסטפא חליל, לפיהן להסכמי קמפ־דיוויד אין כל תוקף מאחר ולא אושרו על־ידי הפרלמנט המצרי. מדוע נזכר האורח הנכבד ממצרים לקבוע קביעות אלה רק עתה – שאל ח"כ איתן. אם המצרים מציעים נסיגה מהסכמי קמפ־דיוויד ולכוון הסכמים בעניין ועידה בין־לאומית, מי ערב לכך שגם ממה שיוסכם בוועידה בינלאומית הם לא יציעו לסגת בעתיד?

בנאומו במלאות עשר שנים לבוא סאדאת, סיפר יובל נאמן, שכאשר נכנסה "התחיה", לממשלה ביולי 1982, הודיעו רה"מ בגין הודעה סודית־אישית. בגין מסר שאם לא ישובו המצרים לשיחות האוטונומיה עד ספטמבר 83, כלומר 5 שנים לאחר קמפ־דיוויד, יחיל הוא את החוק הישראלי על יו"ש ויפעיל את האוטונומיה במסגרת רבונות ישראלית.

כידוע, בגין כבר לא היה רה"מ בתאריך המצופה.

פרופ' נאמן קרא לרה"מ שמיר ולאנשי הליכוד לחזור למסקנות אלה של בגין ולחתור להחלת ריבונות ישראל כהקדם, אף אם הם רוצים להישאר צמודים לתוכנית האוטונומיה. "אם אוטונומיה – אז מוטב לפחות במסגרת ריבונות ישראלית".

הכנסת קיבלה בקריאה טרומית הצעת חוק שיזם ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) לתיקון חוק שירות המדינה – גימלאות. המצב החוקי הקיים מונע מגימלאי תקציבאי, המקבל משכורת מאוצר המדינה או מקופה ציבורית, מלקבל מקופה ציבורית גם קיצבת פרישה לה הוא זכאי, כולה או חלקה. החוק הקיים מעורר מרירות, בעיקר בקרב גימלאי צה"ל. לאחר 32 שנות קיפאון בתחום זה, למרות נסיונם של גורמים רבים, ביניהם שרי ממשלה, לשנות את החוק – חלה אתמול פריצה ראשונה, לאחר שח"כ צבן הגיע להבנה עם שר האוצר בדבר שינויים ראשוניים בחוק. לפי הבנה זאת – עובדי המדינה בגיל 60־64, יקופחו בעתיד רק שליש מגימלתם, לעומת שני־שלישים עד כה.

קופות החולים

ממלא־מקום שר הבריאות יעקב צור, אמר אתמול בדיון על המצב בבתי־החולים של קופת חולים של ההסתדרות, כי מערכות הבריאות הציבורית במדינת ישראל מצויה במגמת ירידה.

בהשיבו להצעות לסדר יום בענין זה של גרשון שפט (תחיה), דב בן־מאיר (מערך) ואליעזר שוסטק (ליכוד), אמר צור כי בתחומים רבים צריכה מערכת הבריאות לעבור שינויים. אבל לדעתו, גורמים רבים עושים חיים קלים בהתנפלותם על קופת־חולים. לדבריו, השאלה העיקרית שצריכה להישאל היא האם החברה הישראלית מוכנה לשלם את המחיר שנדרש עבור שירות ציבורי ברמה. לדבריו, לא ייתכן מצב שבו הצריכה הפרטית תסתכם במיליארד דולר ואחר כך יצעקו שאין כסף לבריאות.

"כולנו מפחדים להתמודד מול הציבור ולהקטין את הצריכה", אמר השר.

ח"כ גרשון שפט אמר: "לא הרזית בגב"ל קופ"ח חיים דורון תפתור את בעיות קופ"ח אלא שינוי יסודי של שיטת הבריאות בארץ. חוק הבריאות הממלכתי בשיתוף קופ"ח ועל ידי כך יתחסלו התורים והרפואה השחורה כאחד.

ח"כ דב בן־מאיר מהמערך, שדיבר אף הוא אמר כי הבעיה הראשונה של קופ"ח נעוצה בסיבה שממשלת ישראל ירדה בהשתתפותה בתקציב קופ"ח כ־33 אחוזים בשנת 1977 עד 3 אחוזים היום.

במהלך נאומו של בן־מאיר התפתח ויכוח בינו לבין שר הבריאות לשעבר מוטה גור בנושא מימון חוק ביטוח בריאות ממלכתי. לוויכוח הצטרף אח"כ גם שר הבריאות הקודם אליעזר שוסטק. גור: "האם קופ"ח, נציגיה והאחראים לה תומכים בחוק ביטוח בריאות שצריך לממן את המערכת?" בן מאיר: "כן".

גור: "התשובה שלי, אחרי שבדקתי אם זה כשר, היתה שלילית בשני הכיוונים, גם כשר האוצר מודעי וגם מטעם ההסתדרות".

בן־מאיר: "הממשלה אינה מגישה הצעת חוק. הנה, יושב פה שר הבריאות לשעבר שוסטק והוא יאשר לך שכאשר התקיים בפעם האחרונה הדיון על חוק ביטוח בריאות האוצר קבר את החוק".

שוסטק: "לא, לא".

בן־מאיר: "מה לא? למה הוועדה הפסיקה עבודתה?".

מצרים בסיני – עם הפנים לשלום

מומחים בצה"ל לרגל עשור לביקור סאדאת – החל היום: תנופת פיתוח בחצי־האי – שיפוץ שדות תעופה ונמלים, הקמת תחנת כוח ונמלי נפט

מאת דני צדקיני, סופר "דבר" בדרום

צה"ל עוקב אחר הנעשה בסיני גם בתחום האזרחי, חמש שנים לאחר שישראל פינתה את חצי האי. הפעילות שם בתחום פיתוח התשתית של חצי האי, מעידה, לדעת גורמים ישראלים, כי פניהם של המצרים בסיני לשלום ולא למלחמה.

בסקירה של קצין בפיקוד דרום אל"מ י., שנמסרה אתמול בעת ביקור שר הבטחון יצחק רבין בגבול הדרומי, נמסרו פרטים על היקפה של פעילות הפיתוח המצרית בסיני מאז החזרתו באפריל 1982.

באל־עריש ובסביבותיה מתבצעות עבודות פיתוח בהיקף נרחב, הכוללות בניית שכונות מגורים חדשות. כן נבנים בעיר מפעלי תעשייה זעירה, מבני ציבור ושרותים, בתי מלון ומפעלי תיירות. בצפון מערב העיר מסתיימת בניית נמל חדש, שישמש תחילה כנמל דיג ותיירות ולאחר מכן יהפך מסחרי.

הכביש מאל־עריש לקנטרה נסלל מחדש, ובקנטרה החדשה, יוקמו ארבע שכונות ל־1,200 משפחות. המצרים מקימים כמה ישובים חדשים לתושבי האיזור הבדווים, וכן נסללו כבישים חדשים מביר־חסנה לנואל, וכן כביש במקביל לכביש הגבול הישראלי מרפיח עד אילת. שדות התעופה העיקריים בסיני שופצו, כדי להכשירם לצרכי תיירות באיזור, וכן הופעלו נמל חדש בנואיבה והמעגן דיג מורחב באיטור. כן הניחו צינור מים בין קנטרה לאל־עריש, והמצרים מפתחים קווי מים נוספים מהגדה המערבית של התעלה למרכז סיני. בסאכבת באדרוויל מוקם מפעל מלח ומתוכננת תחנת כוח טרמית של 1,200 מגאוט בעיון מוסא. המצרים פיתחו שדות נפט חדשים: "אוקטובר", שתפוקתו מעל 5.5 מליון טונות בשנה, ושדה ימי בראס באדרן המפיק כ־17 מליון טונות בשנה.

היום 10 שנים

"צריך לראות כדי להאמין" – אמר רבין בסיור לאורך "גבול השלום"

מאת טלי ליבנר, הסופרת הצבאית של "דבר"

"תראו תראו", אמר צלם עתונות ותיק קרבות, "איזו עונת מלפפונים עכשיו שבלטו הורחנו את עצמנו לחגיגה הזאת. יבש לאללה". בינתיים.

ולכן כל זמן שלא קורה, תודה לאל, שום דבר חמור יותר ומסעיר, הולכת כל התקשורת בעקבות שר הבטחון יצחק רבין. במלאות עשר שנים לביקור ההיסטורי של נשיא מצרים אנואר סאדאת בירושלים, ערך אתמול שר הבטחון סיור בזק לראווה לאורך "גבול השלום", כפי שהוא עצמו מקפיד מאד לכנות את 230 הקילומטרים של גבול עם מצרים, התקשורת וצה"ל איתו.

יחד עם אלוף פיקוד הדרום יצחק מרדכי ועם מתאם הפעולות בשטחים שמואל גורן, יצא שר הבטחון לשטח המוחזב בסבכי החורף ומחולות הים והמדבר כדי לראות, יותר מזה כדי להראות לעולם דרך התקשורת, איך נראה שלום. "אני מאמין שצריך לראות כדי להאמין, לא מספיק לשמוע על זה", הוא אומר לעתונאים.

מה רואים ומה ששומעים ביום חג, הם רק דברים חגיגיים. לא מדברים על הצרות, לא מדברים על הקשיים, ורבין מעדיף, כפי שהוא עצמו אומר, לא לנסות לפרט ברבים את הסיבות כ"ט למצרים, למשל, לא לקדם את מעבר המשפחות לשם איחודן מהצד המצרי של רפיח ל"פארק קנדה", למרות שישראל נתנה את כל האמצעים.

לא מפרטים גם את הסיבות לנתונים הדלים של מספר האורחים המצרים בתנועה לישראל לשם תיירות או מסחר במסוף רפיח למשל, ולא נכנסים לפרטי הסיבות לכך שמאז 1982 קטנו כדי מחצית מספר תושבי השטחים שעברו למצרים וחזרו דרך המסוף הזה. "המצרים הפסיקו לאשר לכל תושב הרוצה להיכנס למצרים הם הוזרים כלעומת שבאו", אמר רק זאת מנהל המסוף.

סך הכל, נכנסו דרך "מסופי השלום", 191,358 אנשים ויצאו למצרים 172,474 השנה, עד אוקטובר כולל. מספר לא מבוטל לברות שבחלוקה הפנימית יש כאמור נתח זעום של תיירות מצרית לישראל.

בארץ טרודה בצרות וצמאה לחגיגות כמו שלנו, עשר שנים לביקור סאדאת היא סיבה של ממש למסיבה, ו"האירוע המרכזי" הופך להיות הביקור של שר הבטחון יצחק רבין, ורמטכ"ל ששת הימים, בגבול השלום. אחרי שבודקים מה נעשה בדרג ממשלתי לכבוד המאורע החשוב הזה, מתברר שחוץ מפעילות חגיגית של השר וייצמן, הנסיעה לאורך קבעים בגבול השלום שעושה שר הבטחון, היא החגיגה הרשמית היחידה. אז כולם משתפים פעולה עם המסיבה הזאת, ומשתדלים לא לשאול שאלות קשות מדי.

כל הדוברים מביעים קביעות רצון ותחת תקווה ושר הבטחון קורא למדינות ערב נוספות ללכת בעקבות מצרים. הוועידה ברבת־עמון וההחלטות המתונות הבכולות למצרים על "הסאה", באו בזמן המתאים, מתנה לעשור לסאדאת. רבין, כמו גם מרדכי וכל קציני צה"ל שמשתתפים בהדרוכים ובשיחות הקטנות, עומדים על המאמצים שעושים שני הצדדים כדי לשמור על מילוי ההסכמים, על הבעיות הקטנות על הברחות סחורות ואנשים לשני הצדדים והמאמץ המשותף או ההדדי לסיבולן, על כך ששיתוף הפעולה מלא ופורה ורצוי.

דוגמה נוגעת ללב: אמא של חייל ישראלי, איש מילואים שנהרג בשנת 80 בסיני בקסייבה, ולאחרונה התירו לה המצרים לבקר במקום בו נהרג בנה. האשה, ניצולת שואה שזה היה לה בנה היחיד, עברה, מלווה בקצינים ישראלים אל הצד המצרי, זכתה באירוח הארי"ב מצד המצרים וחזרה אחרי שעות מספר נרגשת מאד.

הישראלים אוהבים לחזור שוב ושוב על הסיפור הזה, דוגמה למעשה ידידים. נראה כי למרות הזמן שחלף מאז מתקיים גבול השלום המפורים, גם אם הלא מושלם הזה, מגלים העוסקים בו רוח חלוצית כמעט ושר הבטחון גם מזכיר לפני סיום את האנשים, אנשי הצבא האחרונים שהם הנותנים גיבוי לשלום ההולך ומתרקם.

אף לא חייל או אזרח אחד נהרגו על גבול ישראל־מצרים מאז פרץ השלום, וזה, כששר הבטחון יצחק רבין מציין זאת בכתנה, הופך להיות סימן להצלחה. סמל אחר, בקשר לאטרקציה עצומה אצל התקשורת ועליכן סימן שעדיין לא התרגלנו ועוד שום דבר לא מובן מאליו, הוא הקירבה הפסטורלית בין מוצב צה"ל באבן גבול 1 על החוף באכה ימית, למוצב הצבא המצרי שבעבר לגדר. דגל ישראל, חגיגי במיוחד היום, ודגל מצרים קרוע מרוב שימוש כנראה, מתנופפים יחד באותה רוח, ולרודפי השלום ולהתקשורת היתה עדנה.

ה"לייזר" ב"אסף הרופא" מקולקל והחולים פונים לטיפול פרטי

מאת דנקה הרניש, סופרת "דבר"

החולים המופנים באחרונה לטיפולי לייזר במחלקת העיניים בבית החולים "אסף הרופא" נתקלים בבעיה שהמכשיר מקולקל, ולא ידוע מתי יתוקן. חולים שידם משגת פונים לטיפול פרטי.

אחד החולים שנדחו מסר ל"דבר" כי במחלקה הוסבר לו שמכשיר הלייזר מושבת מאחר והכספים הדרושים לרכישת החלק המקולקל, בסך 17,000 דולר, מעוכבים במשרד הבריאות. בתשובה לשאלת סופרת "דבר" הכחיש הסמנכ"ל הרפואי של משרד הבריאות, ד"ר משה משיח, טענה זו מכל וכל. "נושא כזה הוא בטיפול עצמי של בית החולים", ציין ד"ר משיח, שהוסיף כי לרשות בית החולים עומד תקציב ו"הנהלת בית החולים היא שמחליטה על הקדימויות".

מנהל בית החולים "אסף הרופא", ד"ר מרדכי ורון, טען בשיחה עם סופרת "דבר", כי איש בוודאי לא נתן לחולים הסבר כזה, ואם נוצרה התרשמות כזו זה מכוח ש"הרופאים עוסקים ברפואה ולא בכסף". ד"ר ורון הסביר, כי השפופרת, שהיא הלב של הלייזר, נשרפה מרוב השימוש. התפוצץ גם צינור מים שמקרר את המכשיר. הדבר אירע לפני שבועיים, אולם יעברו עוד שבועות כמפר עד שבית החולים יסיים את "תהליכי הרכישה וההתקנה", כהגדרתו.

נכון להיום הנהלת בית החולים טרם סיימה בירורים עם חברת הביטוח בעניין השתתפותה בהוצאה.

דובר משרד הבריאות שמואל אלגרבלי אמר ל"דבר", כי הנהלת בית החולים צריכה לעשות את הבירורים עם חברת הביטוח גם אם הדבר יארך זמן, כי המדובר בסכום לא קטן. בינתיים, "כל החולים הזקוקים לטיפול דחוף במכשיר הלייזר יופנו לבתי חולים סמוכים" – אמר הדובר.

282 מהנדסים ממפוטרי ה"לביא" – עוברים לדרא"פ ולארצות אחרות

מאת יקיר צור, סופר "דבר"

82 מהנדסים שפוטרו מהתעשיה האווירית בעקבות ביטול פרוייקט ה"לביא", חתמו על חוזה עבודה עם מפעלים בדרום אפריקה ו־200 מהנדסים אחרים חתמו על חוזים בארצות אחרות. מידע זה הגיע לידיעתו של ראש מחלקת העליה חיים אהרון.

במברק ששלח לשר הבטחון יצחק רבין, מבקש אהרן לפעול בדחיפות כדי למנוע את ירידתם של המהנדסים מהארץ.

"עקב המצב המיוחד בדרום אפריקה יזמנו פרוייקטים מיוחדים להגדלת העליה משם ואכן פעולותינו הניבו תוצאות משמעותיות", כותב אהרון. "אני חרד מאוד שירידת המהנדסים תביא לנסיגה ותגרום נזק רב למאמצים שאנחנו משקיעים לעידוד העליה מדרום אפריקה ומארצות אחרות".

עד בוא הזיכרון

אתמול התווכח התובע עם הפרופסור לזיכרון, על זכרונו המעורפל של הנאשם.

הכיצד זה, תמה סקר התובע, על הפרופסור ואגנאר, שהנאשם דמיאניוק לא זכר את הוועדות שעברו עליו במחנה.

הפרופסור מהולנד, אמר שדמיאניוק זכר זאת בבירור, אבל אחרי שהזכירו לו.

התובע שקר לחץ כיצד ייתכן שצריך להזכיר לנאשם זכרון כל־כך נורא של כריית בור־כבול במחנה חלם במשך 18 חודשים? האמנם ייתכן בכלל שיש צורך להזכיר דברים כאלה?

הפרופסור המומחה שהובא כמכר מטעם ההגנה, ניסה למצוא הסבר משכנע. הנאשם הרי עבר חיים קשים גם באוקראינה וגם בפינלנד, ולכן בהחלט ייתכן – לדבריו – שמרוב חיים קשים, נשכח לרגע ממוחו אירוע טריוויאלי כמו כריית־פחם בחלם.

התובע שקר לא כל־כך השתכנע מההסבר. הוא היקשה על העד והזכיר לו שהנאשם זכר לפרטי פרטים סיפורים טריוויאלים הרבה יותר. שקר הזמין את הפרופסור לוותר בעקבות זאת על התיזה שלו. אבל הפרופסור כבר לא יכול היה לסגת. הוא התעקש שהנאשם דמיאניוק לא שכח את חלם, אלא פשוט לא שלף זאת מזכרונו בפעם הראשונה. כאן כבר לא התאפק התובע שקר. אחרי שהפרופסור הרגיש כי קשה לשכוח אירועים טראומטיים במיוחד, נידב לו שקר את השאלה אולי הנאשם היה בטרבלינקה ושכח זאת?

זו כבר שאלה נועזת מדי לטעמו של בית־המשפט. השופט לוין נוזף בזעם בשקר ומורה למחוק את השאלה מן הפרוטוקול. הוא מזכיר לתובע ולעד שהם בוודאי אינם מעוניינים לכתוב כאן את פסק־הדין. התובע והעד משיבים במבוכה שהם אינם מעוניינים, אבל בהחלט מותר להניח – שהם היו שמחים, כל אחד מצידו – אילו ניתנה להם ההזדמנות. על כל פנים, השופט לוין מזכיר להם שבית־המשפט יפסוק בסופו של דבר ולא הם.

אח"כ עוד מתנצחים התובע שקר והפרופסור לענייני־זיכרון, האם בתמונת השוטר של הנאשם, שנחשפה לאחרונה, לא שכח משום מה הנאשם שהוא גם הספיק להיות שוטר בביוגראפיה העשירה שלו. הפרופסור הסתבך קצת כשהודה כי טען שתמונת־השוטר של הנאשם אינה אלא מדי גנב שלו. ואלו מאוחר יותר הסכים שאלו מדי־שוטר.

בקיצור, הזיכרון יכול להיות מצויין, השאלה העומדת על הפרק היא האם רוצים להשתמש בו תמיד.

טולסטוי: דמיאניוק לא יזכה במשפט הוגן

מאת דליה שרון, סופרת "דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"דבר"). – הרוזן טולסטוי כתב במכתב ל"טיימס" הלונדוני שהתפרסם אתמול, כי קשה להאמין שמשפט דמיאניוק יהיה משפט הוגן, מאחר שיש הבדל ביחס שאותו מעניקים השופטים לעדי התביעה ולעדי ההגנה. טולסטוי אומר במכתבו כי בעוד שהשופט לוין לא הרשה להגנה להטיל דופי בהיסטוריונים של התביעה, הוא עצמו היה קרבן לשלוש שעות של גידופים בחקירה הנגדית.

"הקאמרי" יקבל מעיריית ת"א לראשונה הקצבה בהיקף הקצבת מש' החינוך

מאת הדרה צימרמן, סופרת "דבר"

עיריית תל־אביב הסכימה זו הפעם הראשונה, להעניק לתיאטרון העירוני, "הקאמרי" הקצבה שוטפת הזהה לזאת שמעביר לו משרד החינוך והתרבות.

סכום זה אינו כולל את התקציבים המיוחדים שמקבל התיאטרון מן העירייה, למימון פעולות מיוחדות. על כך נמסר אתמול בישיבת מועצת האמנות של התיאטרון.

הקצבת משרד החינוך והתרבות ל"הקאמרי" עומדת כיום על 21.5 אחוז. תוספת זהה מצד העירייה מהווה תגבור משמעותי ביותר לתיאטרון, האמור לכסות 57 אחוז מתקציבו ממכירת כרטיסים והחתמת מנויים.

ילצין המודח קיבל תפקיד חדש – בוועדת הבנייה הממשלתית

מוסקווה (עיר). בוריס ילצין שהודח לא מכבר מתפקידו בראש המפלגה הקומוניסטית בעיר מוסקווה, נתמנה לסגן ראשון ליו"ר ועדת הבנייה הממשלתית, מסרה אתמול סוכנות הידיעות "טאס", שהוסיפה, כי המכהן בתפקיד זה הוא בעל דרגת מיניסטר.

משקיפים אמרו אתמול כי התפקיד החדש הוא תפקיד בכיר יחסית, אם כי לא שווה דרגה לזה שמילא בראש המפלגה הקומוניסטית במוסקווה.

ילצין בן ה־56 היה גם חבר מועמד (ללא זכות הצבעה) בפוליטביורו, אולם הוא לא נכלל ברשימת מנהיגי הקרמלין שחתמו השבוע על הודעת הנחומים של המפלגה, ומכך ניתן להסיק כי הודח גם מתפקיד זה.

יו"ר ועדת הבנייה, האחראי לתיאום הבנייה ברחבי בריה"מ, הוא יורי באטאלין, המכהן גם כסגן ראש הממשלה. סיפור הדיור היה אחת המטרות העיקריות של ילצין במוסקווה, שם נחשב בקרב התושבים כאחד המובילים בתכנית הרפורמות.

אוטונומיה מינהלית לבי"ח "העמק" לשיפור התפעול והגברת המוטיבציה

מאת דנקה הרניש, סופרת "דבר"

בית החולים "העמק" ומחוז העמק של קופת חולים הכללית יקבלו בקרוב אוטונומיה מינהלית ובכך תחול הביצוע של ביזור ניהולי מירבי במערכת בתי החולים, המחוזות המרוכבים של קופת חולים, שהוכנה על־ידי יו"ר ההנהלה המרכזית של המוסד פרופ' חיים דורון.

התוכנית גובשה בשיתוף הוועדה הרפואית המייעצת לקופת חולים בארה"ב, המורכבת מגדולי המומחים במינהל הרפואי והרפואה האמריקאית. חבר הוועדה מרטין צ'רסקי, שהיה במשך 30 שנה מנכ"ל בית החולים "מונטיפיורי" בניו־יורק, יסייע ישירות לצוות המרכזי למימוש התוכנית.

מטרת הביזור המינהלי היא, בין היתר, להגביר את המוטיבציה בדרגים השונים של המינהל לשיפור תפעול המערכות, להעלות את המוראל בקרב כוח האדם בכל הדרגים, לעודד תחרות בין מחוזות ולאפשר שינויים בהקצאת משאבים. במרכז קופת חולים מאמינים כי הביזור יביא לשיפור ניכר בתפעול המערכת.

נמסר, כי לאחר בית החולים "העמק" תופעל האוטונומיה באיזור בית החולים "סורוקה".

מגמה מעורבת בשוק המניות

★ פעולות ספקולטיביות לטווח קצר גורמות לתנודות בשוק המניות ★ האווירה בשוק ממשיכה להיות חיובית ★ קרנות הנאמנות ממשיכים לקנות מניות על בסיס סלקטיבי ★ נמשכות הירידות המתונות באפיקים הסולידיים.

מאת ישראל ודובלי*

בשוק המניות היתה אתמול מגמה מעורבת כאשר חלק מהמשקיעים באפיק זה נקלעים לעצבנות מסוימת. כתוצאה מכך נרשמו במסחר הרב־צדדי היצעים למספר רב של ניירות ערך. ברוב המקרים נקלטו ההיצעים הללו בירידות שערים קלות בעיקר בניירות הערך המזוהות עם קרנות הנאמנות. רוב מקורבי השוק עמם שוחחנו מצפים עדיין לשוק מניות חיובי וזאת כתוצאה מכך שהאינדיקטורים הכלכליים המתפרסמים מדי פעם ממשיכים להיות חיוביים. מחר עומדת להתבצע ההנפקה של חברת קרגל היוצאת לבורסה לאחר תקופה ארוכה יחסית שבה לא בוצעו הנפקות של חברות חדשות. להנפקה זו צפויה הצלחה עקב מעורבות קבוצת כלל בחברה, ואין ספק כי הצלחת הנפקה זו עשויה לעודד חברות נוספות להנפיק אף הן מניות בבורסה.

בשוק אגרות החוב ממשיכות הירידות המתונות הן באפיקים המודדים והן באפיקים הדולריים ואתמול הופיעו היצעים גם לחלק גדול מאגרות החוב הקונצרניות שנקלטו בירידות קלות ביותר.

יש לציין כי הגופים המוסדיים שהם הקונים הבולטים באפיקים אלה פועלים בדרך כלל רק לקראת סוף החודש ודבר זה מביא לרפיון מסוים באפיק זה כרגע.

המסחר במשתנים במגמה מעורבת

במסחר אתמול בשלב המשתנים שררה מגמה מעורבת. בעוד שבעבר הלא רחוק היינו עדים לכך שהיתה התאמת שערים בין נייר ערך אחד למשנהו ושערי רוב ניירות הערך נסחרו בכמות עליה או ירידה משער הבסיס הרי שבמסחר אתמול היתה מגמה מעורבת לחלוטין. הדבר נובע מהסיבות הבאות: א. לחלק ממסחרי השוק ישנה עמדת חשיבה שונה מאשר לסוחרים אחרים; ב. קיים בבורסה תהליך של מעבר מניירות ערך שמחיריהם פחות אטרקטיביים לניירות ערך אחרים שלגביהם קיימת ציפיה לעליות שערים.

המחזור אתמול בשלב המשתנים גדל בצורה משמעותית והסתכם בשבעה מיליון ש"ח כאשר עיקר הקונים בשוק הם עדיין קרנות פועלים ולאומי פיא. שני הגופים הללו רוכשים כל אחד מניות שרמות השערים בהן נראות למנהליהן כאטרקטיביות. נראה, כי לקראת סוף השנה עשויה להתחיל התחרות בין שני הגופים הללו [illegible] בעיקר עקב העובדה שקרנות [illegible] בכלל מפגרות משמעותית בתשואותיהן על פני קרנות הפועלים. כך לדוגמא עלתה קרן אודם של לאומי פיא מתחילת השנה בכ־24% לעומת קרן ארז של הפועלים שעלתה בשיעור של כ־27%.

תופעה נוספת הראויה לציון היא כי כל אחד מהגופים הללו מתעניין לאחרונה בניירות ערך שהיו מזוהים מסורתית עם הגוף האחר. כך לדוגמא מנסים קרנות הפועלים לרכוש מניות ים המלח ומנגד מנסים קרנות לאומי פיא להגדיל אחזקותיהם במניות כלל ישראל.

המגמה המעורבת ששררה אתמול בשוק באה לידי ביטוי בעליות שערים במניות: שופרסל – 0.5%, דלק – 0.75%, אפריקה 1 – 0.5%, נכסים – 2%, הכשרת הישוב – 2.25%, פולגת ב' – 1.5%, ים המלח – 1.5%, מנגד נרשמו ירידות במניות הבאות: אזורים – 1.5%, קופסאות פח – 1.25%, אלרון – 3.5%, טבע – 1.75%, פטרוכימיים – 1.75%, נייר חדרה – 2.75%, כלל תעשיות – 2.5%, כלל 10 – 1.5%.

מחזורי מסחר בלטו אתמול בניירות הערך הבאים:

דיסקונט השקעות – 680 אלפי ש"ח, כלל 10 647 ש"ח, ים המלח – 462 אלף ש"ח, נכסים ובנין – 448 אלפי ש"ח וטבע – 431 אלף ש"ח.

במסחר בשלב המרץ נרשמו למרבית המניות היצעים והם נקלטו בתנודות מתונות של עד כאחוז אחד.

שינויי שער במניות

במניות הבאות נרשמו אתמול תנודות שערים של למעלה מחמישה אחוזים: חילן אופציה – 6.1%, לומיר 1 – 10%, סופר אופציה – 7.6%, עמק – 5.2%, כבלי ציון אופציה – 9.5%+, קרמבי 1 – 6.3%+, נחושתן – 6.1%+, פקר פלדה – 5.1%, תאת אופציה – 11.8%, כלל תעשיות אופציה – 5.4%, החברה לישראל 5 – 5.9%, חירון 1 – 26.7%+, חירון 5 – 9.2%+, פז השקעות – 15%+, קונסורטיום 0.1 – 10%, שגהר אופציה – 12.5%, גולדפרוסט 5 – 10%, קיסריה 0.1 – 10%+, סוף 1 – 6.7%+, מילו – 5.8%.

הודעות הבורסה

חשה כימיקלים: הרווח הנקי לתשעת החודשים הראשונים של השנה הסתכם בסך 11.7 מיליון ש"ח לעומת 12.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ישום: שותפות אמריקאית בה מחזיקה החברה חתמה על הסכם הענקת זכויות ייצור ושרותים [illegible] ההסכם ל־20 שנה.

דיסקו: הדוחות הכספיים של החברה אושרו על ידה, אולם טרם הועברו לבורסה. המסחר במניות החברה יחודש עם קבלת הדוחות.

*הכותב מנהל תיק השקעות.

שערי המניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	ביקוש
אגוד ש	24700	50.0	+400	+1.7	+43.0
הספנות 0.1	1605	5313	+5	+.3	-266
הספנות א 0.5	935	1190	+5	+.5	-4464
כללי לא בהסדר 1	17000	85.0			+31.0
פיבי 0.5	8640	2177	-80	-.9	-1418
הבינלאומי 5.0	8424	562	-21	-.3	-433

בהסדר הצמדה ל־88

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	ביקוש
אדיבי כלל ל־88	102730	420	+800	+.8	+1073
אדיבי ב' ל־88	101550	21.0	-1000	-1.0	-23.0
אדיבי בבא ל־88	636000	4.0	+30000	+5.0	+27.0
איגוד ו ש"ח ל־88	75899	120	-500	-.7	-121
דיסקונט ל־88	130200		-1200	-.9	-1.0
דיסקונט א' ל־88	131200	119	+700	+.5	+339
דיסקונט שה ב' 88	15500	10.0	+280	+1.8	+4.0
מזרחי ש' ל־88	42210	372	+110	+.3	+30.0
מזרחי מ' ל־88	42140	130	-754	-1.8	-135
הפועלים בבב ל־88	90000	.1			+10.8
הפועלים ש' ל־88	69729	362			+253
הפועלים ב' ל־88	69660	150	-150	-.2	-282
כללי א' ל־88	177000	2.0	-1500	-.8	-52.0
כללי ש"ח ל־88	8545	24.0	+20	+.2	+124
כללי ש"ח 11ל־88	44310	820			-79.0
כללי ש"ח 11ל־88	16720	40.0	+170	+1.0	+28.0
כספון המזר 1 88	58810				
כספון המזר 5 88	30500		+1100	+3.7	+57.0

בהסדר הצמדה ל־89

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	ביקוש
אדיבי כלל ל־89	124000	97.0			+56.0
אדיבי ב' ל־89	— לא נסחר —				
אדיבי בבא ל־89	— לא נסחר —				
איגוד ו ש"ח ל־89	91700	8.0	-1238	-1.3	-8.0
דיסקונט ב' ל־89	— לא נסחר —				
דיסקונט א' ל־89	158414				
מזרחי ש' ל־89	50800	84.0	-350	-.7	-100
מזרחי מ' ל־89	— לא נסחר —				
הפועלים ש' ל־89	84000	196			+19.0
הפועלים ב' ל־89	83312	10.0			+96.0
כללי א' ל־89	214557	3.0	-4000	-1.8	-3.0
כללי כספון ל־89	53400	352	-200	-.4	-91.0

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	ביקוש
אדנים 0.1	22900				
לאומי משכנתא ש	9440	158	+158	+1.7	+267
לאומי משכנתא ב	9346	57.0			-22.0
	5140	526	+120	+2.3	+527
	4205	65.0			-65.0
	2615	1157			-1668
	3930	3316			+829
	30850	100	+400	+2.0	+170
	23650	35.0	+450	+1.9	+41.0
	24500	267			-17.0
	10400	2.0	+105	+1.0	+4.0
	5420	30.0			-30.0
טפחות 1.0	2871	70.0	+56	+2.0	+59.0
טפחות 5.0	1990	182			-19.0
	8580	166	-120	-1.4	-46.0

מוסדות מימון

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	ביקוש
כלמון א ושה	868	7716			+5222
	— לא נסחר —				
	— לא נסחר —				
	13810	62.0	-140	-1.0	-153
	922	2911			+989
	24846	38.0			-12.0
	22520	130			-53.0
	20280	152			-77.0

ביטוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	ביקוש
איילון בטוח וש"ח	118.5	4144			-3310
איילון בטוח ושה	147.0	13200	-1.0	-.7	-11315
אריה 0.1	1169	300	-31	-2.6	-713
אריה א 0.5	886	999	-22	-2.4	-1499
	340				
	327	651	-1	-.4	-849
	235	3744	+7	+3.1	+4000
	109.0	16520	-1.0	-.9	-46520
הדר ושה	168.0	7360	-6.0	-3.5	-11836
	136.5	9956			+4232
	170.5	5000			+2000
	800	2565	-30	-2.4	-2791
	620	1696	+20	+3.3	+1859
	5930	106	+60	+1.0	+106
	4720	1509			+760
	2280	175			-225
	1520	100	+25	+1.7	+2100
	397	1032	-1	-.3	-1032
	1135	423			-558
	317	1310	-3	-.9	-3079
ציון החזקות ושה	5900	216	+364	+6.6	+216
ציון החזקות 5שה	1310	450	+70	+5.7	+433
	254	10306			-3919

מסחר ושרותים

מסחר

שרותים

מלונות ושרותי תיירות

מחשבים ושרותי מחשב

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

חקלאות

תעשייה

מזון וטבק

טקסטיל והלבשה

מתכת ומוצריה

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

מוצרי בניה

כימיה, גומי ופלסטיק

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

תעשיות שונות

השקעות תעשיה

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

נסחרות במט"ח

גזית ב — לא נסחר —

רשימה מקבילה

בנקים ל משכנתא'

בנין ב 5.0 — הפסקת מסחר —

שרותים

מלונאות ושרותי תיירות

מחשב ושרותי מחשב

נדלן בינוי ופתוח

חקלאות

מזון וטבק

טקסטיל והלבשה

דלק ומוצרי נפט

מתכת ומוצריה

מוצרי בניה

מוצרים כימיים, גומי ופלסטיק

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

תעשיות שונות

השקעה בתעשיה

חברות השקעה

משתנים

שם הנייר	כמות קבועה	שער פתיחה	שער נעילה	שינוי באחוזים	מחזור
הבינלאומי	8	8424	8424	-.25	1642
דסקם	10	254	254	.00	50306
כלל־בנק	10	462	460	-1.50	40345
שופרסל ב	18	10199	10199	.50	4923
דלק ב	9	2556	2556	.75	6185
אפריקה־1	5	38861	38861	.50	482
אזורים	18	1108	1097	-2.49	23514
נכסים ובנ'	31	3107	3107	2.00	17467
הכשרת היש'	20	73115	72936	2.80	677
כלל־כרליב	7	774	768	-1.54	22388
עלית	10	15928	15728	-1.50	1380
פולגת ב'	27	888	888	1.49	48914
קופסאו פח	28	4640	4629	-1.49	9568
אלרון	14	223534	226429	-2.25	71
טבע	14	11062	11062	-1.75	4050
ים המלח	35	2769	2769	1.50	18606
פטרוכימיים	19	896	887	-1.74	38862
נייר חדרה	18	334116	334116	-2.75	188
כלל תעשיות	9	15214	15176	.00	1003
אי.די.בי ש	25	240	239	-2.85	215953
	17	8742	8698	-.50	3649
אלרון ע ש	5	1059	1059	-.28	5190
	18	4470	4470	-.75	5870
דיסקונט השקעות	38	2375	2345	-2.25	33564
כלל ישר' 10	31	1435	1428	-1.99	51832

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	5657.88	5577.80	דובדבן	389.88	387.29	לטפסיק	125.21	123.65	עמל	—	—
אביקו	513.49	503.48	דוכיפת	523.63	513.41	לפיד	426.34	418.9	עמרי	500.40	460.47
אגוד	259.20	257.63	דולב	247.06	245.22	לוטם	1888.78	1875.24	ענבר	135.36	136.50
אגם	102.25	101.85	דורון	1554.63	1524.76	לקם	366.85	364.42	ערן	1715.97	1702.55
אג"ד	1722.68	1715.69	דיון	268.72	265.44	מבטח	1341.97	1316.53	פאר	576.01	562.75
אדום	2526	2509.66	דליה	608.08	597.85	מגדל	3902.77	3867.52	פולג	508.40	496.48
אופיר	2029.79	2017.11	דרור	364.01	357.66	מגן	259.21	255.52	פז	127.12	126.62
אור	455.72	450.35	הדקל	426.48	423.99	מגוון	3772.66	3738.92	פזית	1187.13	1099.01
אורין	143.49	142.55	הדס	410.14	406.28	מור	1926.68	1897.49	פנינה	359.76	351.92
אורלי	288.44	286.44	הילה	415.65	415.84	מורן	912.51	904.08	פרח	1888.08	1875.99
אורן	816.62	811.42	הדר	556.76	547.51	מזה	26231.45	25836.06	פרי	2346.07	2341.11
אייל	—	—	זהבית	2809.19	2749.77	מיטב	1021.31	1002.55	פרס	105.09	103.13
איים	5567.22	5445.91	זוהר	107.21	105.61	מיכה	4867.68	4725.92	צבר	19570.83	19413.85
איתן	780.79	765.39	זיו	133.46	131.51	מלכה	772.84	758.38	צוקית	132.23	132.00
אלוף	629.39	624.58	זכיר	532.20	523.05	מנכה	373.25	370.50	ציון	869.59	864.38
אלמג	691.20	677.73	זמורה	165.66	162.85	מצליח	1435.67	1425.95	צמח	426.34	419.73
אלישבע	103.12	100.73	חלמיש	141.38	141.06	מרום	123.07	122.60	קמה	451.20	442.96
ארז	367.47	360.42	חלפים	216.52	215.10	מרים	1337.33	1310.87	קשת	345.91	342.88
אק	172.93	169.26	חן	148.46	147.87	נווה	147.92	145.77	רבגוני	100.96	100.51
אשל	184.13	182.9	חצב	1482.86	1470.51	נרקיס	325.71	325.64	רגב	470.67	462.42
אתגר	105.66	103.06	טל	6537.95	6483.83	נשר	521.56	513.76	רון	400.85	398.18
אתרוג	257.47	255.81	יובל	458.68	449.91	ניר	160.43	158.18	רימון	870.20	860.66
בדולח	2404.29	2389.03	יהלום	2494.70	2478.81	סביון	696.12	684.22	רשף	899.47	878.23
ברוש	—	—	יחידה	394.12	390.86	סגלה	139.84	138.66	שביל	185.86	184.62
ברק	528.16	524.62	יסה	457.55	447.48	סהר	364.44	362.07	שגיא	266.86	265.26
בוסת	313.32	311.11	ירון	361.07	354.12	סוכת	331.00	320.60	שחר	—	—
ב"ש	1578.62	1568.43	כרכום	136.77	134.11	ספיר	413.96	406.29	שלום	545.34	557.36
בבע	113.53	111.85	כנבת	670.98	659.62	עדי	181.84	180.56	שמש	103.99	105.56
ברוך	453.09	445.19	כספית	264.36	262.30	עופר	396.39	380.11	שמיר	240.35	238.85
גא	103.34	101.81	כרמל	153.19	150.99	עמית	827.05	821.83	שני	198.82	196.78
ג'ל	3534.02	3466.87	כתר	1237.55	1219.90	עדן	496.62	488.51	שקד	1485.86	1479.51
גלית	641.47	634.08	להב	5049.50	4953.73	עומר	1266.75	1257.21	[illegible]	437.61	526.20

הודעה
לבעלי היחידות של

„אלמוג" – קרן צמודה בנאמנות לתשלומים שוטפים.
„צבר" – קרן להשקעות משותפות בנאמנות.

תשלום הדיבידנד החודשי במזומן פטור ממס־הכנסה לחודש נובמבר 1987 כדלקמן:

ב**„אלמוג"** 6.6% מהערך הנקוב.
ב**„צבר"** 5.8% מהערך הנקוב.

התשלום יבוצע באמצעות בנק הפועלים בע"מ החל מיום 29.11.87 בגין יחידות שתהיינה במחזור ביום 20.11.87.

לבעלי יחידות למוכ"ז המחזיקים התעודות ברשותם יבוצע התשלום כדלקמן:

ב**„אלמוג"** – בתמורה ולאחר הפקדת תלוש מס' 136.
ב**„צבר"** – בתמורה ולאחר הפקדת תעודותיהם.

תלושים ותעודות למוכ"ז ניתן להפקיד באמצעות כל אחד מסניפי הבנקים בארץ וחברי הבורסה לניירות ערך בתל־אביב.

המרת הדיבידנד ביחידות חדשות – ללא שיעור הוספה

בעלי היחידות רשאים להמיר את סכום הדיבידנד ביחידות חדשות של הקרן לפי מחירון היסודי שייקבע ביום 29.11.87.

לבעלי יחידות למוכ"ז המחזיקים התעודות ברשותם תבוצע המרת הדיבידנד ביחידות חדשות של הקרן לפי מחירון היסודי שייקבע ביום ההפקדה.

מנהל הקרן: **הפועלים – ניהול קרנות בנאמנות בע"מ**
הנאמנים: **בנק הפועלים בע"מ**
בנק דיסקונט לישראל בע"מ

הפועלים
ניהול קרנות בנאמנות בע"מ

משחת השיניים
אלמקס
יעילה פי 3 במניעת עששת.

תל־אביב
בני – דיזנגוף 174 – 222386
קופ"ח מכבי – בן יהודה 26 – 203492
ירושלים
קופת חולים מכבי – בן סירא 2 – 227273
חיפה
הנשיא – שדרות הנשיא 33 – 333312
פתח־תקוה
קופת חולים כללית – חיים עוזר – 905271
בני־ברק – רמת־גן
הארזן – ירושלים 23 רמת־גן – 742046
בת־ים – חולון
קופת חולים – עין יהב 2 חולון – 884854
ארזון – הופיין 52 חולון – 889153

אלמקס
מיוצרת ע"י
טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

הועדה המקומית לתכנון ולבניה קרית־אתא

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי לועדה לתכנון ולבניה קרית־אתא, הוגשה בקשה ע"י אברהם סכמה וצבי המדכן למתן הקלה בגוש 11013 חלקה 8 ברח' הרצל 44 קרית־אתא (תיק בנ' 68 4118).

מהות ההקלה: בניה במרווחים צדדיים של 3.60 מ' במקום 4.00 מ'.

אפשר לעיין בבקשה במשרד מהנדס העיר, הפקוח על הבניה, בימים שני ורביעי בשעות 16.00 עד 18.00.

כל מי שיש לו התנגדות למתן ההקלה הנ"ל, רשאי להגיש את התנגדותו המנומקת בצורת תצהיר ובדואר רשום, תוך 15 יום מתאריך פרסום הודעה זו, למשרד מהנדס העיר, עירית קרית־אתא, ת"ד 1, קרית־אתא.

אינג' י. הינקל
מהנדס העיר
מהנדס הועדה המקומית

מדינת ישראל

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

מרחב תכנון מקומי קרית שמונה

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת.

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה קרית שמונה מופקד שינוי תכנית מפורטת מס' ג/4601 שינוי לתכנית מפורטת מס' ג/4602 – שכונת „גני הרשות", קרית שמונה ביחד עם תשריט המצורף אליה.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 13143 חלק מחלקה 1, עיקר התכנית שינוי התכנית יעוד שטח לבניית מגרש צמודי קרקע חד משפחתיים בבתים דו משפחתיים ובוריים.

כל המעוניין בשינוי התכנית, רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס הועדה המקומית שבמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותה, רשאי תוך חודשיים מיום פרסום של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

את ההתנגדות יש להגיש בכתב בפרוט הנמקות ובלווי תצהיר חתום על ידי עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

כ"ד בחשון התשמ"ח 16.11.1987

שמעון קלפנר
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה – צפון

עירית חיפה

משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר – 04־640775

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965.
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי:

קופת חולים – לאישור מפת חלוקה ואיחוד בשטח בית־חולים כרמל בשכונת אחוזה וחלקות 65; 67; 68 בגוש 10779 בסביבת מתוכנית חפ 1246 וחפ 1552 שבהן השטחים מוגדרים באתר לבית־חולים ובאתר לבית־הורים ולקבוע גבולות שלא לפי היעודים האמורים.

אפשר לעיין בבקשה במחלקה לתכנון עיר, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה', בין השעות: 08.00–11.30.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, יגישה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר יעבץ
מהנדס העיר

פקסימיליה
MURATA
מוּרָטָה
חסכונית ביותר!
נציגים מקבוצת כלל GC
...
04-524680 46 רח' יפו

המועצה האזורית הגליל העליון

– מכרז מס' 16/87 –

1. המועצה האזורית מעבירה למכירה את המכונית כדלקמן:

סובארו סטיישן 1300, מס' רישוי 53־898־22.

2. פרטים נוספים אפשר לקבל אצל רכז התחבורה במועצה.
3. הצעות יש לשים בתיבת המכרזים במזכירות המועצה עד יום ד' 4.12.87.
4. על המציע לצרף ערבות בנקאית בגובה של 10% מגובה הצעתו, תוקף הערבות יהיה עד 30 יום לאחר תאריך סגירת המכרז.
5. אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.
6. על הקונה להעביר בעלות ביום הרכישה ולשלם את האגרה.

זלמן גפנר, ראש המועצה

עירית נהריה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה של נהריה

הודעה על פי סעיף 149 (2א) (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (2א) (1) לחוק התכנון והבניה הנ"ל, כי הוגשה בקשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה של נהריה.

למתן הקלה בקוי בנין.

דהיינו: הקמת 2 קומות בן 2 מפלסים בקו בנין צדדי של 4.5 מ' במקום 5.0 מ' המותרים.

בחלקה 39 בגוש 18171

רחוב סוקולוב 21 נהריה.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה המקומית, בעירית נהריה.

לכל מי שיש התנגדות, יכול להגישה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

ת. לבב
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה נהריה

היום – תרגיל הג"א במרחב כפר־סבא רעננה הוד־השרון

היום, יום חמישי, 19 בנובמבר, יהיה תרגיל משולב של הג"א ומערך פל"ח במרחב הערים כפר־סבא, רעננה והוד־השרון.

התרגיל יהיה בשיתוף עם כוחות משטרה, מגן־דוד־אדום, כיבוי, פס"ח, גדנ"ע והרשות המקומית, ובמהלכו יושמעו צפירות.

אם תהיה אזעקת־אמת, יושמעו צפירות עולות־יורדות.

صورة عن الأصل

בהסכם של הבנק לפיתוח התעשייה עם הממשלה:

הממשלה לוקחת על עצמה כל חובות בנק החקלאות שלא יפרעו

רוב עובדי בנק החקלאות יפוטרו והוצאות הכרוכות בפטורין ירדו ממחיר הרכישה

מאת מוריה אבנימלך

הממשלה תיקח על עצמה את חובות בנק החקלאות שלא יפרעו מסיבה כלשהי. התחייבות זו כלולה בהסכם בין הממשלה לבין הבנק לפיתוח התעשייה, תמורת הסכמת הבנק לפיתוח התעשייה לרכוש את בנק החקלאות.

סעיף אחר בהסכם נוגע לעלות דילול כח אדם בבנק. נקבע כי עלות הפטורים תחול על הממשלה ותנוכה ממחיר הרכישה.

כיום עובדים בבנק החקלאות 120 איש. הכוונה היא לצמצם את מספרם למינימום. בבנק לפיתוח התעשייה עובדים 110 איש.

מנכ"ל בנק החקלאות, ישראל רייך, אמר ל„דבר" כי הנהלת הבנק כרם שותפה בדיונים על עתיד הבנק ואת אשר הוא יודע על כך, למד מהעיתונים.

בבנק החקלאות יש היום חמישה מנהלים: דורון גרופר (בנו של שר החקלאות לשעבר ח"כ פסח גרופר) יהושע קנר, שמואל אלרוזי משה פטריפלד ולאה פטלובסקי. שילוב כמה מהם במערכת הניהולית של הבנק לפיתוח התעשייה בעקבות האיחוד ידרוש הרחבה משמעותית שלה: בבנק לפיתוח תעשייה יש שני משנים, עו"ד מרדכי רוזנברג ודני דרך לצדו של המנכ"ל יוסף סריג.

מקור בכיר באוצר הדגיש כי תנאי הרכישה ידרשו אישור ועדת הכספים של הכנסת. ההתחייבות היחידה שמסר שר האוצר מתבטא במכתב לוועדת הכספים לפיה יהיה שיפוי כל ההתחייבויות של בנק החקלאות, כפי שיקבע צד שלישי, בין הבנק לפיתוח התעשייה ובין הממשלה. בורר זה גם יקבע את ערך הבטחונות ויתרת האובליגו לצורך קביעת המחיר.

תנאי הרכישה של בנק החקלאות על ידי הבנק לפיתוח התעשייה הוזכרו גם בדיון שהתקיים בסוף השבוע החולף אצל מנכ"ל בנק הפועלים עמירם סיון בו השתתפו מנכ"ל בנק לאומי בינו צדיק והממונה על התקציבים דוד ברעם. הדיון עסק בנושא הסיוע למושבים כשברור למשתתפים כי תנאי הרכישה של בנק החקלאות הינם חלק מההסדר הסיוע.

הבנק להקלאות נמצא בשליטה כמעט מלאה של הממשלה כשהשר הממונה הוא שר החקלאות. הבנק לתעשייה נמצא בשליטה משותפת של הבנקים הגדולים ושל הממשלה.

כימיקלים לישראל חייבת 350 מיליון שקל לבנק הפועלים ולבל"ל

הקבוצה הרוויחה בשנה האחרונה, לפני מס, שני פרומיל מרווחיה בשנה הקודמת • חברות־הבת בגרמניה הפסידו 9 מיליון מרק

מאת סופרת „דבר"

חובות קבוצת כימיקלים לישראל לבנק הפועלים ב־30.9.87 עמדו על 221 מיליון שקל ולבנק לאומי על 129 מיליון שקל. בסך הכל חיבת הקבוצה לשני הבנקים הגדולים 350 מיליון שקל. פרטים אלו פורסמו על כריכת תשקיף הנפקת אגרות־חוב בסך 45 מיליון שקל של חברת הבת כי"ל מימון והנפקות שהתפרסם השבוע.

כימיקלים לישראל הרויחה בשנה האחרונה (המסתיימת ב־31.3.87) לפני מס, 390 אלף שקל בלבד – שני פרומיל מרווחיה לפני מס בשנה קודמת שהסתכמו ב 155.7 מיליון שקל.

לאחר מס הצליחה כימיקלים לישראל להציג רווח של 44 מיליון שקל, מהצית הרווח נכו בשנה קודמת. הקטנת יתרות מסים נדחים בסך 62 מיליון שקל בעקבות שינוי שיעורי המס התאמות שונות, איפשרה להברה להציג רווח לאחר מס, אך כי בשנת הפעולות השוטפת לא היו לה רווחים.

כימיקלים לישראל מסבירה את העלמות הרווח שלה, בין השאר, בקיטון הכנסות המימון כתוצאה מירידת הריבית הריאלית והשינוי במצב הנזילות שלה. בעוד ב־1985/86 היו לקבוצה הכנסות מימון של 16.3 מיליון דולר, הרי שב־1986/87 היו לקבוצת הוצאות מימון בסך 19.9 מיליון דולר - תוספת הוצאות מימון של 36 מיליון דולר בין שתי השנים.

החברות שהרוויחו בקבוצת כימיקלים לישראל היו מפעלי ים המלח (32 מיליון דולר) קבוצת הברום (6.2 מיליון דולר) פריקלאס (2.4 מליון דולר) כבלי ציון (1.8 מיליון דולר) ומפעלי תובלה (1.3 מיליון דולר). הקבוצות שהפסידו היו פוספטים בנגב (2.8 מיליון דולר) דשנים וחמרים כימיים (0.2 מיליון דולר) רותם דשנים (1.5 מיליון דולר) והרסית.

חברות - בת של כימיקלים לישראל בגרמניה - ג'ווליני ושסודיק דונגר הפסידו כ־9 מיליון מרק גרמנים.

קרן הנאמנות „אתגר" כבר צברה 35 מיליון דולר

בן עמרם: העתוי המוצלח לכניסתה איפשר רכישות טובות

מאת מוריה אבנימלך

קרן הנאמנות החדשה של קבוצת בנק הפועלים, „אתגר", המשקיעה מרבית נכסיה במדד P70 צברה מ־1 לנובמבר ועד אתמול 35 מיליון שקל. ביום הראשון לפעילותה צברה הקרן 10 מיליון שקל, ובימים טובים נרכשות יחידות במיליוני שקלים.

אליהו בן עמרם, מנהל מחלקת נ"ע בבנק הפועלים אומר כי לקרן היה עיתוי כניסה מוצלח שאיפשר לה רכישות טובות. היא מעוררת עניין רב ולא עבר יום ללא מצטרפים חדשים, בפיזור רחב מאוד, כשגם הבנקים והברוקרים האחרים רוכשים מידי יום חבילות בקרן.

אתגר פועלת בכל יום ב־70 המניות בעלות המשקל הגבוה במדד המניות הכללי ללא בנקים בהסדר (למעט מניות הנסחרות פעם בשבוע או ש־ש בהן הפסקת מסחר). מדיניות הקרן מבטיחה פיזור השקעות, כמעט כמו פיזור השוק כולו.

משקלה השמעותי של „אתגר" בפעילות הביא לכך ש„מדד-פועלים" או „מדד P-70" עליו מבוססות תשואות הקרן מתפרסמות בעתונות הכלכלית לצידם של מדד המניות הכללי.

הבסיס למדד P-70 הוא יום 30 לספטמבר 1987 בו עמד המדד על 100 נקודות. ב־29 לאוקטובר, יום „שני השחור", ירד המדד ל־81 נקודות. שלושה ימים לאחר מכן החלה אתגר לפעול והמדד עמד כ־1 לנובמבר על 85.5 נקודות. כיום עומד המדד על 91.5 נקודות.

שוק המניות טרם הגיע לרמת אוקטובר '83

שוק המניות בארץ טרם הגיע לרמה של אוקטובר 1983. גם לרמת של סוף 1981 טרם הגיע, אומר אליהו בן עמרם.

בניגוד למצב בשוק המניות האמריקאי, כשמדד דאו ג'ונס עלה מאוגוסט 1982 לאוקטובר 1987 מ־800 נקודות ל־2780 נקודות לא אפיין ניפוח כזה את שוק המניות בארץ לאורך זמן אם מתעלמים משנת 1982, סבור בן־עמרם.

התעשייה הקיבוצית והתעשיינים יקימו ארגון של יצרני גומי

מאת דני גוב

התעשייה הקיבוצית, התאחדות התעשיינים שוקלים הקמת ארגון חדש של יצרני הגומי. המסגרת הארגונית החדשה תכלול את כל תעשיות הגומי בארץ.

הכוונה היא להקים איגוד של יצרני גומי, שעשוי להקיף את כל 60 המפעלים לייצור גומי בארץ והשייכים היום לתעשייה הקיבוצית, ל„כור" ולתעשייה הפרטית, אשר יפעל ליד התאחדות התעשיינים.

לתעשיית הגומי, המעסיקה כ־4,500 עובדים ואשר היקף מחזורה כיום מגיע ל־180 מיליון דולר לשנה, מזה כ־80 מיליון דולר ליצוא, יש פוטנציאל רב להגדיל את הייצור והיצוא.

בהתאחדות התעשיינים אומרים, כי אם אכן יוחלט בסופו של דבר על הקמתו של איגוד יצרני הגומי יוכל ענף זה להתמודד ביתר קלות עם בעיות כמו הגדלת היצוא והתדמית הלא משופרת.

בשבוע הבא תתקיים פגישה נוספת, אליה יוזמנו גם נציגי כור והתעשייה הקיבוצית, כדי להמשיך ולדון בהקמת מסגרת גג לתעשית הגומי בארץ.

סוכני הנסיעות מתנגדים לפטור משרדי נסיעות מערבויות בנקאיות

מאת דויד מושיוב

התאחדות סוכני הנסיעות והתיירות מתנגדת לכוונת משרד התיירות לפטור את משרדי הנסיעות מחובת ערבויות בנקאיות ולהנהיג במקומה שיטה חדשה, לפיה על הנוסעים יהיה לרכוש ביטוח מיוחד המבטיח את כספם מפני פרישת רגל. לדעת סוכני הנסיעות הדבר אינו ישים ועלול לגרום לפגיעה חמורה בציבור הנוסעים.

בדיון שנערך בוועדת הכלכלה של הכנסת בראשות ח"כ א. ספייזר ביקש משרד התיירות לאשר תקנות חדשות אשר יבטיחו את כספי לקוחות משרדי הנסיעות והתיירות באמצעות רכישת ביטוח מיוחד, כאשר החובה לרכישת הביטוח תוטל על הנוסע. במקביל יבטלו התקנות את חובת המצאת הערבויות הבנקאיות, שהיתה נהוגה עד כה.

נציגי ההתאחדות העלו טענה לפיה אישור התקנות כלשונן יחטיא את המטרה, יגרום אנדרלמוסיה וערעור מעמדם המקצועי והכלכלי של סוכני נסיעות רבים ויביא להופעתם של משרדי נסיעות קטנים, בלתי מבוססים ובלתי מקצועיים.

„להק" של בנק אמריקאי־ישראלי הפכה לקרן נאמנות ה־4 בגדלה: צברה 200 מיליון שקל

„להק", הברה לניהול קרנות נאמנות של בנק אמריקאי ישראלי מקבוצת בנק הפועלים, הגיעה בימים אלה לצבירה של 203 ש"ח בקרנות הנאמנות שבניהולה.

היקף נכסים זה הפך את „להק" לחברה הרביעית בגודלה בענף ניהול קרנות נאמנות לאחר החברות לניהול קרנות של שלושת הבנקים הגדולים.

מאז תחילת השנה גדל היקף הנכסים של „להק" בשעור גבוה ביותר של 170.7% – מ־75 מליון ש"ח בסוף דצמבר 1986 ל־203 מליון ש"ח ב־17.11.87.

תרומה רבה לגידול שחל באחרונה בנכסי „להק" היתה לקרן הנאמנות החדשה „שחף" שגייסה בשבוע הראשון להפעלתה כ־8 מליון ש"ח. גיוס ניכר היה לאחרונה בקרן „צפרוני", המשקיעה את מרבית נכסיה באג"ח צמודות למדד ובקרן „תחית", המשקיעה בעיקר באג"ה צמודות לדולר.

„להק" מנהלת 8 קרנות נאמנות המתמחות במיגוון של אפיקי השקעה.

ועדת ארנון תמליץ להוריד המס המירבי על חברות ל־30% בלבד

הועדה הציבורית בראשות יגאל ארנון, העוסקת בבדיקת השאלה האם המיסוי בארץ מהווה תמריץ לירידה, תבליץ בקרוב בפני שר האוצר ומזכ"ל ההסתדרות להוריד את השעור המירבי של המס המוטל על חברות עסקיות ל־30% בלבד, ב־4% פחות מהמקובל בארה"ב.

בנושא המיסוי על אורחים, אמורה הועדה להמליץ על שעור מס מירבי של 25% בלבד, בעוד בארה"ב שעור המס המירבי הוא 28%.

חברי הועדה יציגו את ההמלצות בפני צמרת משרד האוצר בראשות השר ניסים ובפני הוועדה המרכזת של ההסתדרות בראשות ישראל קיסר.

דני גוב

הנאמורה: יש שוק גדול ביפן למוצרי הטכנולוגיה בישראל

לאוטמן: סחר בהיקף מאות מיליוני דולר תוך חמש שנים
ג'אפן איירלינס בודקת אפשרות קו ישיר לישראל

מאת דני גוב

המשלחת היפנית רמת הדרג, שביקרה בארץ, היא הסנונית הראשונה המבשרת, אולי, את הפשרת הקפאון הממושך והעמוק ביחסים בכלל וביחסי המסחר והכלכלה בפרט, בין שתי המדינות.

היפנים, נציגי ארגונים כלכליים מהגדולים ביפן ובראשם ניהאשירו הנאמורה, נשיא הפדרציה של הארגונים הכלכליים שם "קיידנרן", התקבלו כאן בכבוד רב. המשלחת נפגשה כאן עם ראש הממשלה ועם ממלא מקומו, עם שרים, חברי כנסת ותעשיינים. הנאמורה העריך כי יש שוק גדול ביפן למוצרי התעשייה, בעיקר הטכנולוגיים, מישראל.

היפנים אמרו במהלך ביקורם כי הם מעונינים מאוד ברכישת מוצרים מתוחכמים וכן בתעשיות הביו־טכנולוגיות המתפתחות בישראל.

דב לאוטמן, נשיא התאחדות התעשיינים מעריך כי בעקבות הביקור ניתן יהיה אולי לצמצם את השפעת החרם הערבי, המעיב על יחסי הסחר בין ישראל ליפן.

להערכת לאוטמן, יכולות ישראל ויפן להגיע להיקפי סחר של כמה מאות מיליוני דולר בתוך חמש שנים.

במהלך הביקור דווח בין השאר, על אפשרות שחברת התעופה היפנית "ג'אפאן איירליינס" תפעיל קו ישיר מיפן ארצה. רעיון שנדחה לפני מספר שנים. מאחר וראש המשלחת היפנית, הנאמורה, מכהן כיום כיועץ לחברת התעופה היפנית, הוא אמר כי יעלה מחדש את ההצעה לפתוח קו לישראל. בשעתו שימש הנאמורה יו"ר מועצת המנהלים של חברת התעופה היפנית וכבר לפני שנים העלה את ההצעה הזו, אך היא נדחתה מחשש החרם הערבי.

נפגשו גם קשרים במישור הבנקאי. כך למשל, אמורים בנקים ישראלים להקים סניפים ביפן. צעד כזה יבוצע רק אם תסכים ישראל להקמת בנקים יפניים בארץ. לקידום נושאים אלה השתתפו במשלחת הישראלית ליפן שני יו"ר הקבוצות הבנקאיות הגדולות, פרופ' איתן ברגלס יו"ר בנק הפועלים וד"ר מאיר חת יו"ר בנק לאומי.

שוק אפור/דן שלם

הבנקים דוחקים את השוק האפור

התחרות בין הבנקים למתן אשראי מכל הסוגים לציבור, מקשה מן הסתם על הפעילות בשוק האפור, השומר על שיעורי ריבית יציבים בניכיון השיקים, בצד הורדה מוצרית בריבית הצמודה בפקדונות הצמודים לטווח ארוך. לבנקים המסחריים יש כיום די אמצעים להלוות לכלל בבטחונות מתאימים, כאשר אלו שיש בהם סיכון גבוה יחסית נאלצים לפנות לשוק האפור ואז לשלם גם יותר בפרמיית סיכון.

בתחום הדולרי לא נעשו כמעט עיסקות, בכל הנוגע ערבויות בנקאיות מזה, ומנגד בשל חשש הלווים מפיחות אפשרי ואז כמובן קטן הביקוש. הבנקים מצידם הוזלו באחרונה במתן אשראי צמוד דולר מאמצעיהם בריבית של כ־1.6%, ריבית נמוכה למדי.

במהלך השבוע ניתן היה לראות כי הקיבוצים ובעיקר קיבוצי התק"ם, ממשיכים לחפש אשראי לטווח קצר ובינוני: מפעלי תעשיה שונים וקונצרן הסתדרותי מעוניינים באשראי לזמן ארוך מעבר למה שניתן בבנקים. אותו קונצרן הציע לגורמים בשוק האפור את ערבותו לפרעון ההלוואה, אך מתברר שלא כולם מוכנים כיום לתת אשראי לטווח ארוך, כנגד ערבות אותו גוף בלבד.

קונצרן כלל ממשיך בהקפאת כרזי האשראי, ואינו מגדיל את נפח ההלוואות או הערבויות שהוא נותן. במימון לטווח קצר שילמו השבוע קיבוצים בין 3–3.5 אחוז לחודש, בערבות הגוף ההתיישבותי, ריבית סבירה, אך מספר המלווים קטן באחרונה. מתוך פרטי גדול מאמין כנראה בעתיד הענף ומלווה למושבים וקיבוצים סכומי כסף גדולים, כאשר לא ברור אם יקבלו את ערבות המדינה על חובותיהם. (נודע שיש ששוקלים דרישה מהסקטור ההתיישבותי לשעבד את נכסיו ללווים).

נראה כי המצב השורר בשוק האפור ימשך גם בעתיד הקרוב, כאשר מלכ"רים, סוחרים, חברות השקעה שמניותיהן נסחרות בבורסה, יחפשו להשקיע בשוק האפור גם כנגד בטחונות בדרגת מימוש נמוכה יחסית, כמו נכסי נדל"ן, אך פה ושם מתבצעות הלוואות גם לשנה כנגד ממסרי שיקים.

לגבי פקדונות צמודים מתברר, שהבנקים שולטים בתחום זה ללא מצרים וכיום מתקשים המתווכים להשיג למלווים בעיקר חברות ביטוח תשואה נוספת מעבר לזו שהן מקבלות בבנק, זאת בשל העודף ביקוש שאינו מתנקז בבנקים. כלומר, הבנקים למעשה מצליחים לספק את כל צריכת האשראי לטווח בינוני וארוך, כאשר מדובר בערבות או בפקדון בנקאי שהוא התנאי ההכרחי למתן מימון על ידי חברות ביטוח.

בשל העובדה שמדד המחירים עלה כשעור מתון, ייאלצו הבנקים להעלות במקצת את הריבית על הפקדונות, כיוון שהמלווים ירצו לקבל תשואה גבוהה יותר. במגזר השקלי מעריכים כי רמת הריבית לא תשתנה, כך גם אצל עמילי המכס, כאשר מרבית העיסקאות יבוצעו ברמת ריבית של בין 4 ל־5 אחוזים, אך בהיקף קטן.

מימון דולרי יהיה אטרקטיבי יותר, לאחר שהציבור לא יצפה לפיחות, או שיבוצע פיחות מתאם. צמצום הערבויות שנותנים הבנקים אינו מקרי, ונובע משיקולי רווחיות. לבנקים עדיף להלוות כסף מאשר לגבות עמלת ערבות.

רווח והפסד / מנחם הדר

מי מפחד ממכרזי הצבא האמריקאי — ב'

ספק ציוד צבאי צריך ליצור תהליכי תיעוד ובקרה חשבונאית.

במאמר הקודם ציינו 8 תחומים בולטים בהם מתעניינים במיוחד גורמי הפיקוח והביקורת של הממשל האמריקאי. התחומים היו עלויות העבודה, ליקויים בתמחור המוצרים, העמסה לא נכונה על עקיפות, חלקי חלוף, מתנות ושוחד, הונאה, ניגודי אינטרסים אצל עובדים, תחליפי מוצרים וגביה בלתי מאושרת.

בכל התחומים הנ"ל הרבות הן אפשרויות הטעויות.

מכיוון שהאבחנה בין טעות להונאה הינה מסכת של דקויות המושתתות על הכוונה א תום הלב שמאחורי המהדל, אין הספקים יכולים להיבנע מהמסקנה שעליהם להיבנות כל שיהיו מסוגלים להוכיח שכוונותיהם ומעייניהם מוקדשים למניעת הטעויות ואם קורות טעויות הרי שהן מצטמצמות לתחום הסבר או ההסבר ובוודאי שלא בתחום החוקי או המהותי.

אין כל ספק שקל בהרבה וזול בהרבה להתמודד עם טעויות חשבוניות או אף חשבונאיות מאשר טעויות בתחום החוק או פירוש לא נכון של נושאים פורמליים.

מומלץ, איפוא, ליצור תהליכי תיעוד ונוהלי מבדק לאיתור טעויות. בעיקר בתחומים הרגישים שנמנו ע"מ שכאשר מתגלית טעות ומוטל אישום כלשהו כנגד הספק, יכול הוא לטעון ולהוכיח שנעשה על ידו הכל על מנת למנוע טעויות ואם ארעו כאלה הרי שמקורן בפעולות „בונה־פידה" או אף כוח עליון, והוא – הספק – כמובן שאינו אשם בכל הונאה או נסיון להונאה.

כותב המאמר האמריקאי מונה מספר טכניקות שסוגלו בארה"ב ואשר נאות לסרת את המטרות שהוגדרו לעיל:

קיום מערכת נוהלים ותיעוד שיטות עבודה.

התיעוד חייב לכלול את שיטות הפיקוח על המערכות הייצוריות וההשבונאיות במטרה למנוע טעויות הייצוריות וההשבנאיות במטרה למנוע טעויות ולקיים בקרת איכות „בזהה", ויש להקפיד על השארת „עקבות ביקורת" שיאפשרו שיחזור פעולות והבנת תהליכים כולל כל העומד מאחוריהם.

כללי התנהגות. המותר והאסור במערכת היחסים בין הספק ללקוח בתחום זה של רכישות המערכת הבטחונית האמריקאית, אינם ברורים כל צרכם. לפיכך מושקעים מאמצים שכל מטרתם הינה זיהוי הפעולות הקיבלות ואיתור הפעולות האסורות.

כדי לצאת ידי חובה בענין זה יש לסנן לכל צוות העובדים ובעיקר אלה הבאים במגע עם הלקוח את מכלול כללי התנהגות.

על מנת להפכם לבני שימוש, רצוי כי כללים אלה יעוצבו על פי סטנדרטים מעשיים ולא חמורים מדי, יהיו אחידים ויכילו מקצועות סוות וברורות על מי שמפיחם ויוגדרו בשפה ברורה ומובנת לכל. זאת כדי להבטיח את ייסומם והיכולת לאכפם.

ביקורת פנימית נדרשת משום שעל פי רוב גדול המרחק בין תיאוריה למעשה ואם לא מקוונת התיאוריה באופן שיבטיחו את ביצועה האפקטיבי, הריהי חסרת תועלת לחלוטין.

תפקידה של הביקורת הפנימית הוא לוודא את קיום ההוראות באופן היעיל ביותר, ולענין שבו אנו דנים עליה להתרכז באותם תחומים רגישים שהוזכרו.

לצורך זה, מומלץ לנסות ולאמץ טכניקות ביקורת דומות לאלה המצויות בשימוש סוכנות הפיקוח על הרכש הבטחוני.

פעילויות הביקורת הפנימית צריכות להיות מתועדות באופן שיאפשר שיחזור כל הבדיקות שנערכו, תוצאותיהן, המלצות שהוצאו לתיקון הליקויים והפעילות שנעשתה לתיקון ליקויים, אם אלה נתגלו.

פעולות ביקורת כאלה, יהוו נדבך נוסף ביכולתם של ספקים לטעון ולהוכיח כי נעשה על ידם כל הניתן על מנת להימנע בטעויות או ליקויים כל שהם.

יצויין כי עלות הפעלת מערכות ביקורת פנימית היא גבוהה והופכת את הדבר לכמעט בלתי אפשרי בפירמות קטנות. במקרה זה עליהן לשקול שימוש בגורמים חיצוניים שיבצעו את העבודה עבורם.

פעולות הדרכה. ספקי ציוד בצאי או כמותו חייבים לקיים מערכת פנימית של הדרכה ואימון בתחום של הונאה, אי סדרים או ניהול לקוי כלומר, יש להבטיח מערכת קומוניקטיבית שתוודא כי עקרונות הפעילות שאומצו ע"י הנהלות החברות בתחומים אלה יועברו באופן ברור ומפורט לכפופים להן, ואלה האחרונים יהיו מודעים לכך ומתורגלים בכך.

למעשה, ישנה תועלת מועטה ביצירת מודעות למניעת הונאות והרמיות ברמת ההנהלה שכן פעילויות הרמות הנמוכות ביותר עלולות ליצור כר נרחב לשגיאות וטעויות שיביאו לגיבוש האשמות נגד הספק.

לפיכך על כל עובד הנוגע לדבר לדעת באופן מפורש את התחומים האסורים והמותרים ויש לנצל לשם כך את ימי ההדרכה, קורסי הרענון, פרסומים פנימיים של המפעל או אמצעי קומוניקציה אחר.

אומבודסמן. אחת הטכניקות שבשימוש זרועות הפיקוח הממשלתיות הינה „קו פתוח" לדיווח על הונאות, בזבוזים או אי־סדרים. הבקר הראשי של משרד ההגנה מציין בדו"ח החצי שנתי האחרון שלו כי מספר הפניות בקו הפתוח של משרד ההגנה בתקופת הדו"ח (שישה חודשים) עמד על 5,000 (!) לעומת כ־3,800 בתקופה המקבילה הקודמת.

אין זה בלתי מובן או בלתי רגיל שעובד מאוכזב או לא שבע רצון פונה ומדווח לממשל או לעתונות על פעילות בלתי תקינה, בין אם הדיווח הוא האשמת שווא ובין שיש בו גרעין של אמת.

ספקים גדולים שנכוו או שלמדו מנסיונם של אחרים, החלו למסד עתה קווים פתוחים משלהם. הם מעודדים יחידים או קבוצות לעשות שימוש בקווים הפתוחים ולהעלות בהם כל בעיה או מימצא הקשורים בחשדות לאי־סדרים. מובן שבדרך זו גדל הסיכוי לסיים את „כבוס הכביסה" המסגרת הפנימית של החברה, מבלי שתפרוץ החוצה ותהפוך לכדור שלג שלא ניתן עוד לשלוט בו.

על מנת שקו פתוח או אומבודסמן יזכו לאמון העובדים ויהפכו לגוף אפקטיבי, עליהם להוכיח מעל לכל ספק את יכולתם להביא לתיקון הליקויים שדווחו. לפיכך יש לאייסם בגורמים בעלי שיעור קומה ויכולת השפעה ולהפיץ בקרב העובדים את עצם קיומם ואת הפעולות הנעשות על ידם במסגרת המאבק באי־סדרים.

דיווח יזום על אי־סדרים למשרד ההגנה הינו פתרון מועדף למקרה שבו מתגלים אי־סדרים בתוך החברה והוא יביא לתוצאות טובות יותר באשר כזה או נסיון לכסות על התקלות שנתגלו. מכתב שנשלח לאחרונה ע"י תת שר ההגנה האמריקאי ויליאם תאפט לכל הספקים העובדים עם משרד ההגנה מדגיש כי הממשל יתחשב לטובה בכל מקרה של דיווח יזום על טעויות ושיתוף פעולה לתיקונן.

מערכת אוטומטית לניהול שעות נועד בעיקר למנוע שגיאות בלתי רצויות בחיוב עבור כח האדם.

מורכבות נושא ניהול שעות העבודה והלוקתן לפרוייקטים השונים הופכת את האוטומציה בניהול השעות להכרח שאין לו תחליף גם עבור מפעל שמרכיב כוח האדם אצלו מזערי.

כלי חשוב בתחום זה הינו ניהול שעות עצמאי ומכוון שכן להן תקציבי יותר תכרך אצל עובדים להסיט העמסת שעות מפרוייקטים שתקציבם הסתיים לפרוייקטים אחרים.

„דוף" כזה ברישום והעמסת שעות קשה יותר באקלים של קיום הערכת עמצאית של ניהול ורישום שעות.

עדכון עלויות ונתוני המחיר לפני מתן האישור. העבודה שספקי הממשל חייבים לאשר באופן פורמלי עלויות ונתוני תמחיר בהלך משאזמנתן על התקשרות, מעלה באופן ניכר את חשיפתם של הספקים לאישומי הונאות או תרמיות אם הנתונים שהוצהרו אינם מעודכנים, אינם מדוייקים או אינם מלאים.

תהליך משא ומתן על אספקת ציוד עשוי להיות ארוך ומנושך בעוד שנתוני עלות או תמחיר עשויים בכוונה זמן קצר מאוד להפוך לבלתי מעודכנים. לפיכך, כאשר מגיע השלב של הוצאת אישור הספק על הנתונים חייב זה לוודא שוב כי הנתונים שבידו לא הפכו להיות בלתי מדוייקים כתוצאה מהזמן שחלף מאז הוכנו.

מומלץ לעשות שימוש ברשימות תיוג שתכלולנה את כל מרכיבי הנתונים שהיוו בסיס להצהרת הספק, ולקבוע גורם שיהיה אחראי על עדכון רשימת תיוג, זאת לרבות הצעות מחיר מספקי משנה, הזמנות רכש, ההלכות לגבי ייצור עצמי או קניה, נתוני קבלני משנה, שיטות ייצור, תעריפים עתידיים, לוחות זמנים, חומרים שנותרו מפרוייקטים קודמים וכו'.

בחינת ההתאמה לתקנות הרכש הפדראליות. מכיוון שאלה משתנות באופן תכוף ועקב מורכבותן הגבוהה יש צורך לבדוק כל הזמן את התאמת פעילות הספק אליהן.

נושא זה יכנס בדרך כלל למסגרת מטלות מערכת הבקרה הפנימית שצריך לוודא, בין השאר, שהוצאות שאינן מותרות לא יוכנסו למסגרת העלות, שהעמסת עלויות עקיפות או ישירות בין הפרוייקטים תיעשה כהלכה ושתיבדק כל העת ההיצמדות לכללי תקנות הרכש הפדראליות.

עריכת חוזים ברורים ותמציתיים. ענין זה נוגע לתחום אי־ההבנות שעלולות להיווצר לגבי ספציפיקציות של מוצרים, שימוש בתחליפים וכיוצא באלה.

החוזים עם הממשל, לעיתים קרובות, הם מורכבים וניתנים לפירושים שונים. פירושים שונים כאלה שהתכוונו להם מאפייני הדרישה המקוריים עלולים להביא לחיכוכים ואף לבעיות בתחום החוק.

בטווח הארוך, יעשה ספק שרות טוב לעצמו אם יקיים בתהליך המשא ומתן גילוי לב מלא וימנע מנסיונות להצגת מידע חלקי במיסור כלשהו. בתהליך המשא ומתן חייב כל צד, לרבות הספק, להבין שיש להגיע לתוצאה שתהיה לטובת שני הצדדים ולרווחתם, ואין עתיד לעסקות שבהן מרגיש אחד הצדדים שיצא כשידו על התחתונה.

ליזור והתיעוד פעולות הביקורת של זרועות הממשל. לסוכנות הביקורת על הרכש הבטחוני יש, מכוח סעיפים סטנדרטיים בחוזי ההתקשרות עם ספקים, את הזכות לבקר את הספק.

סוכנות הביקורת נימנית על גופי הביקורת הגדולים והמשוכללים בעולם. היא מעסיקה כיום כ־4,700 מבקרים והמספר יגדל ל־6,000 עד תום 1987, וממצאיהם של מבקריה בדוחים ישירות לסוכנויות העוסקות בחקירות כמו המבקר הראשי של משרד ההגנה או גורמים במשרד המשפטים.

כותב הדברים עבודתם של המבקרים מחייבים את הספקים לקבלם כחלק בלתי נפרד מהמערכת העסקית שהם מנהלים ולבסס עימן מערכת קורקטית, אך צבודה.

יש לוודא, כי ברורים תחומי בדיקתם, עם כי הם משוחחים, האם הם מקבלים את כל האינפורמציה הרלוונטית, האם הם מבינים נכון את נושא טיפולם ולא מפרשים דברים באופן בלתי נכון, האם לא עלולים לעלות ממצאי ביקורת המבוססים על חוסר הבנה מצד המבקרים?

במקביל, יש לוודא, כי המבקרים לא חורגים מתחומי סמכותם, לא מקבלים חומר רגיש שאינו קשור לתחומי בדיקתם ולא משוחחים עם עובדים באופן שאינו קשור לנושאים עליהם הם מופקדים.

פתרון מומלץ אפשרי הינו מינוי גורם מקשר בתוך החברה שיהיה מכוונה על זרימת האינפורמציה אל ומהמבקרים, ילווה אותם בתשאולים חשובים שהם מקיימים עם גורמים בחברה ויבטיח מעל לכל ספק שהם מפרשים ומבינים נכונה את הנתונים והנושאים בהם הם עוסקים.

לסיכום, לאחר שהרגשנו את התחומים העיקריים המצויים כיום בראש מעייניהם של מבקרי הממשל ואת הדרכים להקטין את החשיפה לאפשרויות הפגיעה בתחומים אלה, מן הראוי להדגיש שוב שהמגמה להקטנת חשיפה זו הינו בנקיטת צירוב הצעדים למניעת טעויות באותם תחומים או הבטחת פעולות מתקנות שתבוצענה אם אמנם תקרינה טעויות. במידה ותנאים אלה יתקיימו והספק יוכיח כי פעל מתוך יושר ותום לב, הרי שסיכוייו להיות מואשם בכוונה, מרמה או אי־סדרים יורדים באופן ניכר.

בכל מקרה סגולה כמעט בדוקה ל„צרות" היא התעלמות מאלמנט הביקורת ואי־ביצוע כל הפעולות הנדרשות כדי להתגונן לה. גם בהיבט הפנים ישראלי עשויה להיות לנושאים אלה חשיבות רבה יותר מזו הניתנת להם כיום כאשר ימוסדו ויורחבו פעולות הביקורת של הגופים המזורימים חלק חשוב מהתקציב הציבורי: רכישות הממשלה, מרכז ההשקעות, המדען הראשי, קרנות דו־לאומיות, מכשירים שונים לעידוד היצוא וכיוצא באלה.

בנק לאומי למשכנתאות בע"מ וחברת הבת שלו

תמצית מאזן מאוחד ליום 30 בספטמבר 1987 מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד חודש ספטמבר 1987 (באלפי שקלים חדשים)

נכסים	30.9.87 (לא מבוקר)	30.6.87 (לא מבוקר)	31.12.86 (מבוקר)
הלוואות	884,887	879,560	868,236
פקדונות במוסדות בנקאיים*	610,717	615,866	631,772
פקדונות באוצר	81,489	88,875	100,653
השקעות	28,195	30,059	33,013
מסים נדחים לקבל	1,657	1,874	3,391
מזומנים	1,311	5,650	772
רכוש קבוע	8,717	8,837	9,039
נכסים אחרים	7,508	8,140	7,935
	1,624,481	1,638,861	1,654,811

הון עצמי והתחייבויות	30.9.87 (לא מבוקר)	30.6.87 (לא מבוקר)	31.12.86 (מבוקר)
הון עצמי	29,911	29,159	28,280
אגרות־חוב	727,316	737,085	765,528
פקדונות למתן הלוואות	860,233	865,145	852,914
פקדונות חוסכים	387	391	396
עתודה למסים נדחים לשלם	65	59	77
התחייבויות אחרות	6,569	7,022	7,616
	1,624,481	1,638,861	1,654,811

*) בעיקר לשם הפקדה באוצר באמצעות חברת האם.

תמצית דו"ח רווח והפסד מאוחד לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30.9.87
מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד חודש ספטמבר 1987 (באלפי שקלים חדשים)

	30.9.87 (לא מבוקר)
רווח לפני מסים על ההכנסה	4,211
הפרשה למסים על ההכנסה	(2,580)
רווח נקי לתקופה	1,631

דו"ח מאוחד על השינויים בהון העצמי לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30.9.87
מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד חודש ספטמבר 1987 (באלפי שקלים חדשים)

30.9.87 (לא מבוקר)	הון המניות	עודפים (הפסדים)
יתרה לתחילת התקופה	107,753	(79,473)
רווח נקי לתקופה	-	1,631
יתרה לסוף התקופה	107,753	(77,842)

הדוחות הכספיים נערכו לפי כללי חשבונאות שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31.12.86 ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים.

נערים מבוגרים מאושפזים עם ילדים, מתעללים ומכים אותם

עובדי ביה"ח הפסיכיאטרי בנס־ציונה מוחים על התנאים במוסד

מאת חיים ביאור, סופר „דבר" לענייני עבודה

220 העובדים בבית החולים הפסיכיאטרי בנס ציונה קיימו אתמול אסיפת מחאה בשעות העבודה, בעקבות סכסוך עבודה עליו הכריזו לפני כחצי שנה.

יו"ר ועד העובדים, דוד שבת, מסר שהעילה לסכסוך היא התנאים הקשים שבהם שוהים המאושפזים במחלקת הילדים. לדבריו, נערים מבוגרים יחסית, גילאי 18־21, מתגוררים במחיצתם של ילדים מתחת לגיל 10, מתעללים בהם, מכים אותם ומבצעים בהם, לעיתים קרובות, מעשים מגונים.

ועד העובדים תובע ממשרד הבריאות כבר זמן רב, שהנערים המבוגרים יוצאו מבית החולים ויועברו למוסדות מתאימים, ואולם ביצוע ההעברה מתעכב בגלל ויכוח בין משרד הבריאות לבין משרד העבודה מי מהם חייב לטפל בבעיה.

בנוסף לכך דורש ועד העובדים תוספת כח אדם, שכן „העובדים כורעים תחת עומס הבעיות האנושיות והבטיחותיות שיוצרים המאושפזים במחלקת הילדים". הוועד החליט, שאם עד מחר לא יושג הסכם עם משרד הבריאות על תביעותיו, יכריז על עיצומים מראשית השבוע הבא.

סכסוך ב„אל אופ"

הסכסוך במפעל „אל אופ" המייצר ציוד לראיית לילה בנס ציונה הסתיים, לאחר שוועדת מעקב בראשותם של מאיר גת מההסתדרות ודן פרופר מהתאחדות התעשיינים קבעה ש־1,200 העובדים יקבלו תוספת שכר בסך 10 ש"ח החל מ־1 בנובמבר.

3 תחנות רכבת נחנכו בנגב; 2 לא־מאוישות

(ע). הנהלת רכבת ישראל חנכה אתמול תחנות רכבת חדישות בנגב, אשר שתיים מהן אינן מאויישות ומופעלות בשלט רחוק. התחנות החדשות ישמשו גם בקו צין־אילת, אם תונח המסילה לאילת.

תחנת הרכבת המאויישת בעובדים נחנכה במסוף הטענת האשלג ממפעלי ים־המלח במישור צפע, 22 ק"מ ממזרח לדימונה. שתי התחנות הבלתי מאויישות נחנכו בנבטים שבדרום לבאר־שבע ותחנת „אילתה" שבין אורון לצין. שתי התחנות אלה מופעלות ללא עובדים ובמערכת של שלט רחוק, כך שבכל תחנה נחסך כח אדם של חמישה עובדים לפחות.

המאפיין הנוסף של מערכת חדישה זו הוא הציוד האלקטרוני הממוחשב, שבאמצעותו מפעילים את שירותי התחנה. מערכות האיתות בשתי תחנות אלה מופעלת באמצעות רשת של גלי מיקרוגל, ורכבת ישראל היתה מהראשונות בעולם, שיישמה את שיטת ה„מיקרוגל" למעשה.

גנדי רוצה מסעדה בשטח מוזיאון הארץ

מאת נתן רועי, סופר „דבר" בתל־אביב

יו"ר הנהלת מוזיאון הארץ בתל־אביב, רחבעם זאבי יוזם הקמת מסעדה בשטח המוזיאון לבילוי חברתי.

מוזיאון הארץ הגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה בתל־אביב תוכנית של מבנה בן שתי קומות למסעדה. הקומה התחתונה נמצאת בחלקה מתחת לפני הקרקע בסמיכות למרתף בנין קבוע במוזיאון הארץ. המסעדה תהיה בגודל של 526 מ"ר.

מהנדס העירייה המליץ על אישור הקמת המבנה, אם האדריכל יעבוד בתנאי ההתאמה לדרישות.

בעת האחרונה נתעוררה ביקורת, כי מוזיאון הארץ הופך למרכז שמחות והופעות אמנים, וזאת בעת שכספי הציבור מוקצבים לקידום התרבות במוזיאון ולהבאת אוספים מכל רחבי העולם בנושאי ארץ ישראל.

סופר „דבר" ניסה להשיג את הדוברת של המוזיאון, אך נמסר כי היא בחופשה.

סוכני נסיעות מארה"ב לכינוס על תיירות קיבוץ

מאת דויד מושיוב, סופר „דבר" לענייני תיירות

80 סוכני נסיעות מארה"ב ומאירופה יגיעו לישראל ביום ג' הקרוב לכינוס ביוזם וראשון בסוגו על תיירות הקיבוץ. הכינוס מאורגן על־ידי רשת בתי ההארחה בקיבוצים וחברת „אל על" בשיתוף עם משרד התיירות וגורמי תיירות מסחריים שונים.

מטרת הכינוס היא להציג את הקיבוץ כמוצר תיירותי מעניין ומושך תיירים. בשנת 1987 יגיעו מספר לינות התיירים מחו"ל לכדי 60 אחוז מכלל הלינות בבתי ההארחה של הקיבוצים.

סוכני הנסיעות ישהו בישראל שבוע ימים ומדי לילה ילונו בבית הארחה אחר, יסיירו באתרים שונים, יקיימו סמינר להכרת הקיבוץ ויפגשו עם אישים, בהם שר התיירות ומנכ"ל משרדו. לקבוצת סוכני הנסיעות נלווים גם כתבי תיירות מארה"ב.

(דוד מושיוב) זהו הקנף, צמח חדש הנמצא בניסויים בימים אלה במרכז וולקני בבית דגן, במטרה להכניסו לגידול במשק הישראלי כמקור לאספקת תאית. תעשיית הנייר בעולם נזקקת לכמויות גדולות של תאית, שמקורה בעצי־עץ רב־שנתיים.

בנגב לא יודעים: השתלת תותבת באיבר־מין פוטרת מאין־אונות

12 איש בלבד עברו ניתוח זה ב„סורוקה" בארבע שנים וכולם הצליחו

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

בארבע השנים האחרונות, מאז החל בבית החולים „סורוקה" בבאר שבע לבצע ניתוחי השתלה של פרותזות, באיברי המין הגבריים כפתרון לבעיית האימפוטנציה (אין־אונות) הפיסית, עברו את הטיפול 12 גברים בלבד. כל הניתוחים הוכתרו בהצלחה.

סגן מנהל המחלקה האורולוגית בבית החולים, ד"ר יעקב קנכי, וד"ר ליאונרד ליסמר, רופא במחלקה, שמסרו על כך, ציינו כי מספרם הנמוך של המטופלים מעיד על כך, שקיים חוסר מודעות בקרב הסובלים מאימפוטנציה לעובדה, שבניתוח פשוט, הנמשך כשלושה רבעי שעה, ניתן לפתור בעיה קשה ולעתים רבת שנים, המקרינה בכל הבלטות על חיי המשפחה.

„אנו משוכנעים", אמרו הרופאים, „שמספר מקרי האימפוטנציה הפיסית בנגב הוא גבוה בהרבה ממה שמשקף נתון זה. הבעיה היא, שהסובלים מכך אינם מודעים לאפשרות, שבעייתם ניתנת לפתרון או שהם פשוט מתביישים ומעדיפים להדחיק אותה".

באין־אונות הנובעת מנזק שנגרם לכלי הדם או לעצבים, מטפלים כיום באמצעות השתלת תותבות (פרותזות) קשיחות ומתנפחות באיבר המין הגברי. התותבות מסופקות לבית החולים על־ידי חברה אמריקאית ומחירן נע בין 600 ל־2,400 דולאר. „בסך הכל, זה אינו מחיר גבוה, אם לוקחים בחשבון, שמדובר בטיפול העשוי לשנות את חייו של הגבר מן הקצה אל הקצה", אומר ד"ר ליסמר.

במהלך הטיפול משתתפות גם בנות זוגם של הגברים, ולדברי הרופאים, כל הנשים שבעליהן עברו את הניתוח, [illegible] על שביעות רצון [illegible], שכן הן [illegible] יותר ונינוחים יותר בעצמם.

יצוין, כי שלושה מבין 12 המטופלים שעברו את הניתוח ב„סורוקה" הם גברים דתיים. בשלב זה, קופת חולים מוכנה להשתתף בהחזר של עד 20 אחוז בלבד ממחיר התותבת, בנימוק שאין מדובר בטיפול פונקציונאלי אלא קוסמטי בלבד.

הסדר 'שערורייתי' בבתי הספר: אין להורים זכות חתימה על תרומותיהם

מאת יעל מישבין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

להורים מותר לתרום כסף לבית הספר, אבל אין להם זכות חתימה בחשבון הבנק של בית הספר שמופקדים בו כספי תרומותיהם. כך קובע נוהל חדש, שעובד על ידי משרד החינוך, נציגי מרכז השלטון המקומי ומשרד האוצר, ושהוגדר כ„שערורייתי" על ידי אנשי חינוך.

הנוהל החדש, שאושר על־ידי יו"ר היוצא של ועד ההורים הארצי יצחק עפרון, משחרר את מנהלי בתי הספר מהצורך לקבל את אישור ההורים על משיכת כספים מחשבון בית הספר. כיום ברוב בתי הספר יש שני חשבונות בנק נפרדים – האחד לבית הספר והאחר משותף להורים ולבית הספר, ובו מופקדים כספי תרומות ההורים. מורשי החתימה בחשבון המשותף הם נציג ההורים ומנהל בית הספר, וניהול החשבון מסור בעיקר להורים, והמנהל תלוי בהם בכל משיכה מכספי תרומותיהם.

לפי הנוהל החדש, יהיה לבית ספר רק חשבון בנק אחד, ובו יופקדו גם כספי תרומות ההורים. המנהל יהיה רשאי למשוך הוצאות מחשבון זה בחתימתו בלבד, אבל יהיה חייב לדווח להורים על השימוש שנעשה בכספיהם בכל עת שיידרש לעשות זאת.

יצויין כי הנוהל החדש אינו מופעל בבתי ספר רבים, מפני שמנהלים רוצים לשמור על „שלום בית" עם ההורים. בכמה מקרים נתקלו מנהלים, שניסו לפעול על פי הנוהל החדש, בהתנגדות נמרצת מצד ההורים. בביה"ס היסודי „איילים" שבטבריה, הזמינו ההורים את מבקר המדינה לבדוק את תקינות ניהול חשבון בית הספר בידי המנהל נחום נחום, לאחר שהתברר להם כי נשללה מהם זכות החתימה.

יו"ר ועד ההורים הארצי הנוכחי משה מזרחי מסר בתגובה: "הנוהל החדש אינו מקובל עלינו. אם הוא יופעל, נורה להורים לא לתרום כסף לבתי הספר עד שתוחזר להם זכות החתימה". יו"ר ועד ההורים הארצי הקודם יצחק עפרון אמר, כי הנוהל החדש הוא זמני, „וגם אם יישאר בתוקף, המנהל לא יהיה רשאי להחליט בעצמו על הוצאת כספי ההורים". עפרון הודה כי הדבר יהיה תלוי במידת כוחם של ההורים.

עו"ד אריה בריק, היועץ המשפטי של משרד החינוך, אמר, שגם בנוהל החדש, ההורים יהיו רשאים לקבל דיווח על הוצאת כספי תרומותיהם. „אין שום דבר לחייב הורים לתרום לבית ספר", אמר.

גרעון לב האחראי מטעם מרכז השלטון המקומי לנוהל החדש: „אנחנו בעד מעורבות הורים, אבל לא יעלה על הדעת שתהיה להם זכות חתימה בחשבון בית הספר, שבו הרשות המקומית מפקידה את רוב הכסף. תרומות ההורים זה כסף קטן. גם לא נסכים לכך שיהיה חשבון נפרד להורים. אז מה אם הם תורמים את הכסף לבית ספר.

המשטרה העלימה מהעיתונות פריצה למשרד מבקר ההסתד'

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

משרדי מבקר ההסתדרות נפתלי בלומנטל ברחוב בארי בתל־אביב נפרצו בשבת האחרונה על־ידי אלמונים, אך הדבר הוסתר מן העיתונות – נודע לכתבנו.

לכתבנו נודע, כי ביום א' הגיש מנכ"ל משרד מבקר ההסתדרות אליעזר ולטמן תלונה למשטרת תל־אביב על פריצה למשרדי המבקר. למקום הגיעו שוטרים, שגבו עדות מאנשי המשרד.

מן המשטרה נמסר אתמול, כי עדיין לא ידוע מה נגנב ממשרדי מבקר ההסתדרות. הפריצה בוצעה על־ידי הכנסת מכשיר חד בין הדלתות, ונפתחה חקירה לבירור [illegible]

מקורות מהימנים מסרו אתמול, כי נראה שהמגירות נשברו על־ידי גופים מסויימים, שנערכת נגדם חקירה של מבקר ההסתדרות ושמם עלה לכותרות בעת האחרונה. לא ברור עדיין מדוע לא הודיעה המשטרה על הפריצה בדיווח היומי, אף שיש בפריצה עניין ציבורי רב.

בבניין שבו שוכן משרד מבקר ההסתדרות, ברחוב בארי 3 בתל־אביב, שוכנים הרשות השיפוטית ומשרדי הנהלת לשכת המס.

רכזת ערביה פועלת בנעמ"ת במזרח ירושלים

בימים אלה מונתה לראשונה רכזת נעמ"ת ערביה ממזרח ירושלים לעבוד עם נשים ערביות, כפי שמקובל במערב העיר, כך מסרה רות לב, מזכירת נעמ"ת בבירה.

לדבריה, הפעילות בשנים האחרונות של המרכז להכשרה מקצועית לנשים במזרח ירושלים תרמה לכך, שהמודעות של נשים ערביות לזכויותיהן גברה.

מועצת עומר נהגה בשרירות, בהעדפת אתיופים על בדווים'

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

בית־הדין האזורי לעבודה בבאר שבע הורה למועצה המקומית עומר להחזיר לעבודה שני עובדים בדווים שפוטרו מעבודתם, מכיוון שהועדפו על פניהם שני עובדים עולים מאתיופיה. בית הדין קבע, כי בין המועצה והעובדים הבדווים ממשיכים להתקיים „יחסי עובד־מעביד" וציווה לשלם להם שכר עבודה, כולל הפרשי הצמדה, מיום הפסקת עבודתם. כמו כן, חויבה המועצה המקומית בכל הוצאות המשפט.

התובעים, אחמד ועבד אלצאנע, טענו בתביעתם כי פיטוריהם היו שרירותיים ונעשו מתוך שיקולים פסולים, על בסיס של אפליה (דתית או לאומית), תוך התעלמות מהוראת־יסוד של כל אורח במדינה.

„מדובר בעובדים מושמעים, שהם אבות למשפחות מרובות ילדים. מצבם הכספי חמור בהרבה ממצבם של העולים. לא היתה שום סיבה להעדיף עולה שאין לו ילדים והוא רווק, על פני מי שהינו מפרנסם של שבעה ילדים. גם בעניין זה נהגה המועצה בשרירות לב ובניגוד לחוק", אמר בא כוחם של השניים.

השופט, ברוך אזולאי, שציווה, כאמור, להחזיר את הבדווים לעבודה, קבע: „מחומר הראיות עולה, שכאשר עלתה המועצה לפיטורין של עובדים בדווים מול עובדים מעולי אתיופיה, העדיפה המועצה לפטר בדווים, אף שהוותק שלהם בעבודה היה גבוה יותר".

השוטר שירה ופצע קשה חשוד בפריצה: 'שמעתי דריכת־נשק'

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר"

מפקד המחוז הצפוני של המשטרה ניצב שלמה ארון מינה אתמול קצין בודק בדרגת רב פקד ממטה המחוז, כדי שיבדוק את נסיבות פציעתו של תושב מעלות בן 25, שנורה בבוקרו על־ידי שוטר מתחנת נהריה. האיש מאושפז במצב קשה בבית החולים רמב"ם בחיפה.

אתמול בשעה שלוש לפנות בוקר הבחינו בלשי תחנת נהריה בדמות חשודה המסתובבת באזור „המשביר לצרכן" בעיר. למקום הוזעקו כוחות בסיירה נוספים ונערכו סריקות.

במהלך החיפושים הבחינו השוטרים, כי דמות חשודה מנסה להימלט בין הבתים. אחד השוטרים קרא לו לעצור ומשלא נענה, ירה השוטר ירית אזהרה באוויר. לטענת השוטר־היורה, הוא שמע קולות של דריכת נשק ואז ירה לעבר החשוד ירייה שפגעה בצוואר.

הפצוע הובהל באמבולנס לבית החולים הממשלתי בנהריה, ומשם הועבר לבית החולים רמב"ם בחיפה. ליד הפצוע לא נמצא כל כלי נשק.

לטענת המשטרה, ליד הפצוע נמצא תיק גדול, שהוסתר בתוך חבית ובתוכו כלי פריצה ורכוש שנגנב באותו ערב משני בתי עסק ובית מרקחת, של קופת חולים בנהריה.

דבר לחודש חינם למשתמש בשרותי תחנה „פז העשור" ביציאה מירושלים

חוזרים לעיתונות טובה
דבר
קרא מחר
דבר השבוע
אהוד יערי
על עתיד השלום עם מצרים
עשרת הימים ששינו את המזרח התיכון
עליזה ולך עם עזר ויצמן,
מנחם מילסון
התקציב, הפיחות והעיסקים
דרור שרביט, מוריה אבנימלך
„משא" לספרות ולאמנות

לחברנו חיים אביבי
אתך באבלך במות
אמך ז"ל
ולא תדעו עוד דאבה

האגוד הארצי של הפועלים החקלאים השכירים — קרן במות ופנסיה לפועלים חקלאיים — מפעלי שיקום לפועלים חקלאיים

למשפחת קרגמן
כוס תנחומים
לפטירת
מר **ישראל קרגמן**
לשעבר יו"ר ועדת הכספים של הכנסת
איש עבודה וישר דרך
בנחמת ציון וירושלים תנוחמו

הרב **אברהם י. שפירא**, ח"כ

לחגית והמשפחה
משתתפים באבל
במות האב
משה גבעוני ז"ל

בית גוברין

במלאת שלושים לפטירת חברתנו
פוליה בנקובר ז"ל
נעלה לקברה, בבית העלמין בקיבוץ רמת הכובש
בשעה 13.30, מחר יום ששי כ"ח חשון תשמ"ח 20.11.87.
יוצאים מהחניון המערבי.

המשפחה
ובית רמת הכובש

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	4	5 –	גשום
אמסטרדם	7	14 –	מעונן
באונס איירס	16	27 –	מעונן
הלסינקי	3	7 –	בהיר
הונג קונג	25	28 –	מעונן
וינה	2	8 –	בהיר
ז'נבה	11	13 –	מעונן
טוקיו	15	19 –	מעונן
טורונטו	1־	13 –	מעונן
יוהנסבורג	15	29 –	בהיר
לונדון	12	14 –	מעונן
ליסבון	15	17 –	גשום
מדריד	8	15 –	מעונן
מונטריאול	1	9 –	מעונן
ניו יורק	3	12 –	בהיר
סאן פאולו	15	25 –	מעונן
פריס	11	14 –	בהיר
פרנקפורט	לא נמסר		
ציריך	9	13 –	מעונן
ריו דה ז'נרו	18	28 –	מעונן
שטוקהולם	3	6 –	בהיר
שיקאגו	2	22 –	גשום

תל־אביב: רח' בן־יהודה 1, טל' 5102620; ירושלים: רח' יפו 30, טל' 231373; חיפה: דרך הים 2, טל' 384655; באר שבע: רח' האבות, טל' 35282

swissair

לדויד בן־שבת מרמת גן,
על עזרתך בחילוץ מכונית
תקועה – תודות מקרב לב – תרתך!
ירבו כמותך בישראל.

יצחק ומרגלית בן־עטר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

איגוד העובדים הסוציאליים

אל: העובדים הסוציאליים במחלקות לשרותים חברתיים

איגוד העובדים הסוציאליים מודה ותומך בהחלטת כל הגורמים הנוגעים בדבר לסגירת המחלקות לשרותים חברתיים, עקב החלטה חד צדדית של משרד העבודה והרווחה להעביר ביצוע התשלומים לספקים דרך הרשות המקומית.

צעד כזה מהווה מעמסה ומקור לחץ על עובדי המחלקות אשר גם כך עמוסים ומתקשים לעמוד בנטל.

אנו רואים בכך גם שינוי שיש בו נסיגה ואשר מחזירנו כ־20 שנה אחורה.

איגוד העובדים הסוציאליים

צים ZIM

אל צבור לקוחותינו

לצערנו — לאחר הפסקה בת כמה ימים — שוב התחדשו העיצומים בנמלי הארץ.

עיצומים הנמשכים זה זמן רב וגורמים לעיכובים בפריקת אניותינו וטעינתן ולשיבושים חמורים בלוח ההפלגות.

אנו מצטערים על התקלות, הנזקים, והסבל הרב שנגרם ללקוחות ולנו — בגלל גורמים שאינם בשליטתנו — ואנו עושים כל שביכולתנו כדי להמשיך ולשרת אתכם ביעילות ואמינות.

צים חברת השיט הישראלית בע"מ
סוכנים כלליים:
מ. דיזנגוף ושות' בע"מ

המעהד היהודי - العربي التابع للهستدروت في بيت بيرل
הסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל — המכון היהודי־ערבי

הטור החודשי

תגובות על נושאים אקטואליים
הנהלת המכון, באמצעות היו"ר הרב נתן אלמוזלינו הביעה מחאה על המסמך שפורסם על ידי עמוס גלבוע, שבא לאחר הכרזתו של השר שרון בדבר התנגדותו לזכות ההצבעה לערביי ישראל בשירות בצה"ל.

הופעות „מפגש" ו„דע את המרחב"
גליון מס' 7–8 של הרבעון הספרותי העברי־ערבי „מפגש", הופיע זה עתה ונשלח למנויים. כמו כן הופיעה חוברת מס' 7 של „דע את המרחב" בעריכת מתנה עצאם ונשלחה למנויים. יו"ר המכון הרב נתן אלמוזלינו צרף פניה לקוראים למלא שאלון ולהביע את דעתם על החוברת. ניתן להזמין את הפרסומים הנ"ל בכתב אל המכון בבית ברל או בטלפונים: 052/450561 ו־03/210942.

סימפוזיון עם שרות הבריאות
במסגרת סדרת הסימפוזיונים הנערכת במכון, התקיים ביום 29.10.87 עם שרות הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו בנושא: „מערכת הבריאות – יהודים וערבים", בהשתתפות פעילים יהודים וערבים, ראשי מועצות מקומיות. באותה הזדמנות נפגשה שרת הבריאות עם קבוצת פעילים ופעילות מטעם ההסתדרות ברמת הגולן שהשתתפו בסמינר במכון. השרה הדגישה בדבריה כי במערכת הבריאות הוגשם למעשה עקרון השוויון והדוקיום, לא פעם מאושפזים במחלקה בבית חולים חקלאי מכפר ערבי ליד יהודי מגהל מוסד כלכלי ושניהם מקבלים טיפול מסור ושווה על ידי רופא ערבי ואחות יהודיה; כאשר איש אינו נשאל על השתייכותו הלאומית.

סמינרים לפעילים וקורס למנחים
המכון, בשיתוף עם היחידה למעקב המכון לחינוך רעיוני במרכז לתרבות, ממשיך בקיום סדרת הסמינרים לפעילים ופעילות. בשבועיים האחרונים נערכו סמינרים לפעילים מהמשולש, הגליל ורמת הגולן כולל סמינר ל־50 פעילות „עמל" מכפר תמרה והאיזור.
בדצמבר יוערך המשכו של הקורס למנחים למשך שבוע ימים להכשרת 25 מנחים ערבים שעברו כבר מחזור השתלמות ראשון במכון.

חוברת ציורים על השלום
בימים הקרובים תופיע חוברת מטעם המכון שתכלול חלק מהציורים המובחרים שנבחרו על ידי ועדת מומחים מתוך תחרות הציורים שנערכה לפני חצי שנה על נושא השלום והדו־קיום בהשתתפות 1200 תלמידים יהודים וערבים. כמו כן תערך תערוכה ניידת של הציורים הנ"ל.

חלוקת מענקים לסטודנטים וסופרים
במסגרת חגיגות ההסתדרות השנה, יחלק המכון 2 מלגות לסטודנט וסופר יהודים על שם סיף אל־דין זועבי ז"ל, ששימש חבר כנסת וראש עיריית נצרת, ו־2 מלגות לסטודנט וסופר ערבים על שם ראובן ברקת ז"ל, ששימש יו"ר הכנסת ויו"ר המחלקה הערבית בהסתדרות.
המענק לסטודנטים יחולק עבור חבור על השלום והמסורת התיכון והמענק לסופרים עבור פרסום יצירה מובחרת ב„מפגש". גודל המענק 1500 שקל.

תנוכת ספרית המכון
חנוכת ספרית המכון תערך גם היא בחודש ההסתדרות. בספריה אנציקלופדיות וספרות מובחרת על המזרח התיכון בעברית, ערבית, אנגלית ורוסית. הספריה תכלול מדור של ספרים שתורמו על ידי הגב' שרה פורת מעזבונו של בעלה העתונאי המזרחן דייר אליהו פורת ז"ל.

סמל למכון
המכון הנפיק סמל מיוחד שיחולק לפעילים ואורחים מחו"ל. המקיפים מדי פעם את המכון, הסמל מעוצב מעץ תמר ומנורה והונפק בצורת סיכה וכמו כן בצורה מוגדלת להצבה על השולחן.

פרסום ספרים מתורגמים
ספרו של אהרון ברנע „מלכת שבי", המספר על קשרים ושיחות של ברנע ורעיתו עמלה עם נספח פת"ח צלאח העמרי ואשתו דינה (מלכת יזרן לשעבר), נמצא תחת מכבש הדפוס.
בנוסף לכ"ל עומד המכון להוציא ספר על „החברה היהודית במצרים האסלאמית" שחובר על ידי פרופסור מארק כהן מאוניברסיטת פרינסטון בשיתוף עם אוניברסיטת תל־אביב. כמו כן יפרסם המכון בעברית „אנתולוגיה על השואה" בהוצאת „מורשת" ו„יד ושם" בעריכת פרופסור ישראל גוטמן.

ביקור אצל השגריר המצרי
משלחת מטעם המכון בראשות הרב נתן אלמוזלינו ובהשתתפות הרב יעקב כהן, מתנה עצאם, אבנר רגב, ועומר מצאלחה נתקבלה לשיחה על ידי השגריר מחמד בסיוני בלשכתו. בפגישה נדונו הדרכים לשיתוף פעולה בין המכון למוסדות השכלה מצריים וכמו כן פעולות לקידום השלום בין מצרים לישראל.

דבר היום

השלום עם מצרים: העשור הראשון

נובמבר הוא החודש היובלות בתולדות מדינת ישראל. לאחר 70 שנות הצהרת בלפור ולפני 40 שנות החלטת החלוקה של או"ם, ימלאו בשבוע הבא 20 להחלטה 242 של מועצת הבטחון, שקבעה את הנוסחה שטחים־תמורת־שלום. במידה רבה היתה החלטה זו גם תשתית בסדרת ליובל הצעיר מכולם, החל היום: עשור לביקור של אנואר סאדאת בירושלים.

זמן רב יותר חלף מאז רצח סאדאת מאשר בין הביקור לבין הרצח. המשכתו של תהליך־השלום היא המתמדה במצבותיו של סאדאת. בקאהיר נחנך עוד בחייו גשר 6 באוקטובר, לציון צליחת התעלה מזרחה במלחמת יום הכיפורים. אפשר שראוי להקדיש אחד מגשרי ישראל למועד ההיסטורי של קץ עידן המלחמות בין המדינות ולקראו „גשר 19 בנובמבר".

מצרים חזרה למעמדה המסורתי כמובילת העולם הערבי וכמי שמסוגלת לחשל ציר המתמודד בהצלחה עם סוריה (כעת בברית ארעית עם איראן). מעבר זה היה ביסוד ההנחה שבלי מצרים יתקשו שאר מדינות ערב לצאת להתקפה־רבתי על ישראל. הנחה זו אכן התממשה, עד כה: סוריה ממשיכה לדבר על השגת איזון אסטרטגי ונמנעת מהרפתקאות, בעוד שירדן מתקרבת לשלום עם ישראל. ההתכתשות היחידה של צה"ל עם צבא ערבי מאז ביקור סאדאת היתה ביוזמת ישראל, בקרבות עם סוריה בשבוע הראשון של מלחמת לבנון, וגם אז נזהרו הסורים שלא להרחיב את הלחימה לזירה המסוכסכת אך הרגועה של רמת־הגולן.

אכן, במצרים, יש אופוזיציה לשלום. למרות הנסיונות לכרסם בו ולקררו, הוא עתה נתון בסיסי במשוואה המזרח־תיכונית. על כך ייזכרו לטוב כל מי שעמלו להשגתו, גם אם בשלבים אחרים פגמו במעשי־ידיהם, דוגמת ראש־הממשלה אז מנחם בגין ובראש וראשונה סאדאת.

המטרה מפוטו

מאת יוסי מלמן

אם בסופו של דבר ייכונו קשרים דיפלומטיים בין ישראל למוזמביק המארקסיסטית – ועוד בעידוד הממשל האמריקאי – תהיה זו פריצת דרך ישראלית באפריקה. הבעייתיות – מדינית, לא כלכלית

נשיא ז'ואקים צ'יסאנו

הידיעה התקבלה בצריפי משרד־החוץ בחשש ובגיחוך גם יחד. „וושינגטון פוסט" דיווח, והידיעה זכתה לאישורו של הסטייט דפארטמנט, כי מוזמביק משנה את עמדתה כלפי ישראל. פקידים בכירים בירושלים, העוסקים בנושא, הביעו את חרדתם כי ההדלפה עלולה לפגוע במאמצים הדיפלומאטיים, אך בד בבד גיחכו על טענת העתון, כאילו מיליון דולר הם שעומדים בדרך לכינון הקשרים האלה. לפי „וושינגטון פוסט" הסכים הממשל לממן בשביל ישראל פרוייקט חקלאי במוזמביק, והקונגרס בולם את העברת הכסף ופוגם בסיכויים לכינון קשרים דיפלומאטיים בין ירושלים למפוטו. „אילו הבעיה היתה רק מיליון דולר", אמר פקיד בכיר, „היינו כבר מזמן מגייסים את הסכום".

האמת מורכבת יותר. זה חודשים ארוכים מנהלות ביניהן מוזמביק וישראל מגעים דיפלומאטיים, ששיאם היה בביקור שקיים מנכ"ל משרד החוץ אברהם טמיר במפוטו לפני שלושה חודשים. הוא נועד לשיחות עם ראשי המדינה ובכלל זה עם הנשיא ז'ואקים צ'יסאנו. לפי העתון האמריקאי, ביקרו שם גם מומחים חקלאיים מישראל. בביקורים אלה הונחו היסודות לכינון הקשרים בין שתי המדינות. הבעיה, אומרים בירושלים, היא מדינית ולא כלכלית.

הממשל האמריקאי מעודד את ירושלים לכונן קשרים עם מפוטו. ריצ'ארד קרוקר, האחראי ב„סטייט דפארטמנט" לדוכנת אפריקה, כתב לאחרונה בבטאון המשרד, כי יש לעודד את מוזמביק המארקסיסטית לנתק או לפחות לצמצם את קשריה עם הגוש הסובייטי. מטרת ארה"ב היא להרחיק את ברה"מ וגרורותיה, קובה, מדרום היבשת השחורה. זה שינוי בקו האמריקאי. עד לאחרונה נרתע הממשל מלקשור קשרים עם מפוטו. ישראל היא איפוא מעין „כסות" או כלי לביצוע המדיניות החדשה של ממשל רייגן שם. אלא שהשינוי המדיני הזה נתקל בקשיים. סנאטורים וחברי בית־נבחרים של הימין הקיצוני מתנגדים לו. הם היו רוצים שהממשל יתמוך במחתרת הנקראת רינאמ"ו (ההתנגדות הלאומית של מוזמביק). המורדים, הלוחמים בשלטון המרכזי, נהנים בתמיכתה ומחסותה של דרום־אפריקה.

ישראל נפלה בשלב זה קורבן למאבק שבין הממשל לאותם חוגים שמרניים בקונגרס, הסרבים לאשר את ההקצבה של מיליון הדולר לכינון פרוייקט של שדות כותנה. רק בראשית החודש עשתה השדולה, הפועלת בוושינגטון, מאמץ גדול למען המחתרת. היועץ לבטחון לאומי, פרנק קרלוצ'י, העומד להתמנות לשר ההגנה, הופגש עם נציגי השדולה, אך לפי שעה ללא תוצאות. הממשל דבק בסירובו להעניק למורדים במוזמביק את התמיכה שהוא מעניק למורדים בראשות ד"ר סאווימבי באנגולה.

אם יכוננו בסופו של דבר ישראל ומוזמביק קשרים ביניהן, יהיה הדבר בבחינת „פריצת דרך" לישראל באפריקה. ישראל הצליחה עד כה לחדש קשרים דיפלומאטיים עם מדינות הנחשבות לפרו־מערביות כמו זאיר, ליבריה, חוף השנהב, טוגו וקמרון. קשרים אלה חודשו לאחר מאמצי שתדלנות ממושכים של פקידי משרד־החוץ. על המלאכה ניצח המנכ"ל דוד קמחי, שנודע בגיחותיו החשאיות לאפריקה.

כשהחליף אברהם טמיר את דוד קמחי בתפקיד המנכ"ל, הוא הורה לשנות את הקו. לא עוד שתדלנות והיזורים. בת קול יצאה מירושלים לאפריקה: מי שרוצה לחדש את קשריו אתנו מוזמן לעשות זאת, אך בלי תנאים מוקדמים ובלי בקשות כספיות מופרזות. במקום לרדוף אחר מדינות קיקיוניות וחסרות חשיבות, הוסט הדגש למאמץ אינטנסיבי אצל שלוש מדינות הנחשבות ל„מדינות־המפתח": ניגריה וקניה הגדולות, העשירות והחשובות ביבשת, ומוזמביק.

מוזמביק היא מושבה פורטוגזית שזכתה לעצמאותה ב־1975, לאחר מאבק ממושך. בסיוע של ברה"מ והגוש הסובייטי הוקם בה משטר מארקסיסטי. מוזמביק נחשבת לאחת ממדינות „העימות", הניצבות ב„קו החזית" של אפריקה השחורה במאבקה נגד משטר האפרטהייד בפרטוריה. בין דרום אפריקה למוזמביק נטוש מאבק מדיני וכלכלי. בגלל הסיוע המדיני והתמיכה בפועל שמעניקה מוזמביק לקונגרס הלאומי האפריקאי ולכוחות הנלחמים באפרטהייד, מנסה המשטר בפרטוריה להחניק את כלכלתה של מפוטו ומונע מעבר של סחורות ממנה ואליה.

לאחרונה, בגלל המשבר הכלכלי החריף הפוקד את מוזמביק ובמיוחד לאחר מותו של נשיאה סמורה מאשל (בתאונת מטוס; נשמעו טענות כי זו היתה חבלה של שירותי הבטחון הדרום־אפריקאיים), שכך מעט הלהט המהפכני של מפוטו. מוזמביק, בהנהגתו של הנשיא צ'יסאנו, החלה מקבלת לאחרונה סיוע מבריטניה ומאיטליה ועל־פי העקרון שלכסף אין ריח, היא מוכנה להסתייע גם בישראל. אפשר להעריך כי החלטת ישראל לצמצם את קשריה עם דרום־אפריקה ולהוריד את צדודית נוכחותה שם, התקבלה בסיפוק אצל מנהיגי מפוטו. עתה ממתינים בירושלים להחלטה של מפוטו.

ניתוח התנהגות פוליטית / אולק נצר

מה באמת קורה בבתי־הסוהר

חייבים להפריד בין פושעים לשאינם פושעים, בין אזרחי העולם התחתון שהוא מעצמת אויב, לבין אזרחינו אנו שעברו עבירות. ההבחנה אינה קשה – כמו בין זאבים לכבשים

ניצב־פורש מימון

הדברים שכאן מציגים חלקים מן ה„אמת", הרלוואנטית לניהול מערכות ארגוניות־אנושיות על בסיס נתונים שנאספו בכלים מקצועיים של איבחון לשם פיתוח ארגוני. לפני כתשע שנים ערכתי איבחון כזה בבית־כלא אחר, והוא שקע כאבן במגירות הנציבות, יחד עם ההמלצות שליוו אותו. המידע שאני מסתמך עליו היה מתיישן בארגון דינאמי, אלא ששב"ס אינו כזה. כל מה שהתפרסם על בתי־הסוהר מאז, ובמיוחד בזמן האחרון, רק מחזק את הממצאים הישנים.

יאמר מיד, שהמשמעות המצטברת של הנתונים היא, שמערכת בתי־הסוהר בישראל היתה ונשארה מפגרת, מושחתת, רקובה ומובסת, ללא כבוד וללא תקווה, על־ידי עולם הפשע. למעשה, היא משמשת ומחזקת את עולם הפשע בשעה שהיא עצמה, במובנים רבים, מתנהלת על־פי הערכים שלו. המצב כיום הוא כזה, שהנציב היוצא דוד מימון משוכנע ש„רק קוסם יכול לחולל נס בשב"ס" – כלומר, הוא מודה בתבוסה של כוחות הבטחון שלנו במאבק נגד אויב, שדרכו לרצוח, לשדוד, לאנוס, להשחית נשמות צעירות, לשעבד אלפים לסמי מוות, ולהפיל אימה על כל מי שעומד בדרכו. המרכיב המשמעותי ביותר של המציאות הוא, שהעולם התחתון שולט בכלא, ושהאחראים מקיימים את המצב הזה במודע, [illegible] התעלמות והשלמה. המידע על כך זורם גם מן הצמרת וגם מתחתית־הבור.

הנציב היוצא אמר במפורש: „רק לפני שלושה חודשים גילו לי אנשי המטה שלי עד לאן הגיעה השליטה של האסירים הפליליים. למרות שיש חששות במטה לטפל בבעיות אלה" („חששות" במטה – זה כמו לומר שבמטכ"ל יושבים כאלה הפוחדים להתמודד עם האויב). ועוד, „קניית השקט בין הפליליים היא, לצערי, בטיפוח החזקים". הנציב לא פירש את משמעות דבריו: „טיפוח החזקים" נעשה על־ידי הפקרת החלשים בידיהם, כדי שיהיו להם עבדים, כדי שיוכלו לגזול מהם את כל מה שהם זכאים לו בכלא, כדי שישמשו אותם במשכבי זכר, בסיפוק סמים, ובשאר הצרכים והתענוגות שלהם. בית־הסוהר דואג לטורפים, לא לקרבנותיהם.

אני נוכחתי בכך בעבר, וכעת מעיד על כך ד"ר אלכסנדר ויין, אסיר שהשתחרר: אנשי שב"ס מסגלים לעצמם את הערכים וההתנהגות של עולם הפשע – מהם המתעללים באסירים שאינם נכנעים ומבקשים לעמוד על זכויותיהם באמצעים חוקיים. במקרים רבים בוחרים קרבנות חלשים להתעללות ולניצול ומתחנפים לחזקים (לאחרונה פירסמו העתונים שהסוהר, באולם המשפט, לחץ, בתום עדותו, את ידיהם של מנהיגי הפשע שרצחו את האסיר שושן בכלא, מעשה שיש לו בעולם־הכלא רק משמעות אחת: התרפסות: המערכת לא הגינה; מהם מפקירים בכוונה את האסירים שברצונם להעניש בידי רוצחיהם הצפויים. ויין נכח איך מסתכלים בכיוון האחר ולא מתערבים כאשר מנסים לשחוט אדם – כלומר במעשים שהם מבחינה מוסרית, אם לא משפטית, גרימת חבלה חמורה או השתתפות ברצח.

בשעתו חקרתי את השאלה, איך האחראים למערכת, בשב"ס ובדרג הפוליטי, מסכימים לשאת באחריות למה שנעשה בתחומם, ואיך הם מתרצים את זה. לא אביא כאן את התוצאות. אני מציע לשאול אותם עצמם. לדעתי, מוטב היה אילו כל אדם הגון שמכבד את עצמו היה מסרב, כמו דוד מימון, לתפקד במסגרת הזאת, כפי שהיא היום, כדי להפר את מה שהוא כינה „אדישות טוטאלית למצב בשב"ס". אלא שהאנשים שם סבורים, שהם עושים טובה למדינה בכך שהם מוכנים להמשיך, ולכן זה נמשך. ככל שהדבר נוגע ל„חזקים" שבינינו, אלה שלא נפגעים במישרין מן הפשע, הם „קונים לנו את השקט", על חשבון קרבנות השיטה והחוק.

כיועץ ארגוני, לאחר האיבחון, הייתי מציע כמה הצעות במקום הנס שהקוסם לא יחולל. ההצעות הן משני סוגים: האחד, שינויים אדמיניסטראטיביים מלמעלה, שאינם כרוכים בשינויים פנימיים במערכת והם רק מכוונים לצמצם את הנזקים שהיא גורמת; האחר, שינויי ערכים ומדיניות בפנים, המכוונים להבראת המערכת. על־פי מיטב הכרתי המקצועית, כל זמן שלא יתרחש משהו ברוח ההצעות האלה, שום דבר רציני לא יתוקן.

ראשית, חייבים להפריד בין הפושעים לאלה שאינם פושעים, בין אזרחי העולם התחתון, שהוא מעצמת אויב, ובין האזרחים שלנו שעברו עבירות. לכל מי שמכיר את המציאות שם אין קושי לעשות את ההפרדה הזאת, כמו שלא קשה להבחין בין זאבים לכבשים. פושע הוא מי שמסכן, פיסית, את חיי הסובבים אותו. ההפרדה הזאת לא תעלה כסף ותקל את בעיית הצפיפות, כי אסירים לא־פושעים אפשר לשכן בכל מחנה צבאי שאינו בשימוש או במחנה אוהלים – ועוד תהיה־זאת בשבילם עליה ברמת־החיים, כמו העליה מן הגיהנום. אסירים לא־פושעים הם אלה היודעים לקיים יחסים נורמאליים עם זולתם, גם אם הם חלשים מהם. הם אינם חלק מעולם הפשע. גם בתוכם צריך עוד לעשות הפרדה, במתקנים שונים, בין אלה המכורים לסמים לבין אלה שאינם מכורים.

צריך להוציא את האסירים הבטחוניים מרשות שב"ס. אין שום סיבה הגיונית שהארגון הזה, שתפקידו לשקם אנשים ולהחזירם לחברה שלנו, יטפל גם בהם. האסירים הבטחוניים הם תוצר של המלחמה, ולכן כוחות הצבא צריכים להיות אחראים להם. אין גם שום הגיון, לדעתי, שארגון כה עני בכוח אדם מתאים, וכה נכשל, נכנע ומובס, במאבקו באויבי החברה, יהיה מופקד גם על אויבי המדינה.

צריך להוציא מידי שב"ס את המונופול על הטיפול באסירים. כל עיר גדולה, בשיתוף עם המחלקות המתאימות באוניברסיטה שלה, יכולה להקים ולנהל בית־סוהר עירוני. כך יושגו הברות של העלאת הרמה והיוקרה של הסוהר, של קידום הציבור לנושא (והנציב מימון: „לציבור אין מושג על המערכת"), ויתפתחו שירותי־עזר לדברים הדרושים בתחום הזה.

מבין השינויים הפנימיים מובהקים, קודם כל, לפתוח את מערכת התקשורת הפנימית והחיצונית של שב"ס. בזמני היה הארגון הזה סתום־בלחץ מפני כל זרימה של מידע

(המשך בעמ' 8)

הימור לגויים

מאת נתן רוטנשטרייך

כשתמנע ישראל הימורים מאורחיה ותתיר אותם לתייריה, יבקשו ישראלים להיות תיירים כדי להיכנס למעגל הרולטה בארץ – בעלי אזרחות כפולה או אזרחות זרה

אם יעז אדם לטעון נגד סגירותה של החברה הישראלית ודאגתה רק לעצמה או ליהודים בלבד, אפשר יהיה עכשיו להשמיע באוזניו טענה שכנגד: אנו דואגים לגויי הארצות, כי מציון תצא תורה לעולם כולו. במדינת ישראל מציעים להתיר הימורים – לגויים בלבד. כדי להימנע מהשימוש במונח „גויים", בגלל משמעויותיו הלוואי שלו, מדובר בתיירים. מדינת ישראל, על־פי קביעה רשמית, תמנע הימורים מאורחיה ותתיר אותם לתיירים הבאים אליה. יש בכך פתרון אוניברסאליסטי, שהרי התיירים הם גם יהודים ועל כן, במקום אור לגויים נהיה אור לתיירים, על רבגוניות מוצאם האתני.

את הפרישות הכפויה, אסקטיות בלעז, מציעים לישראלים בעקבות שיקולים השוואתיים: התיירים משופעים בכסף יותר מן הישראלים ועליהן גלגול הכסף – רולטה בלעז – הולם אותם. רציפת מותרות והימור הם חלק מתהליך גלגולו של כסף. ישראלים אין [illegible] זה מן החוק, שהם יצטרפו לתהליך מגלגל זה. אין מדובר בגורמה נגד קוביוסטים: מדובר בשיקול מעשי, שיסתמך על קביעה של המדינה. אדם זקוק לנקודת התחלה כדי לגלגל כסף ואם לא ניתנה לו נקודה זו, הוא מנוע מלעסוק בעסקים המהמרים.

מה המסקנה? אם תגיע לנקודת ההתחלה, יהיה הכל פתוח לפניך. ישראלים יבקשו להיות תיירים כדי להיכנס למעגל של הגלגול – ולאס וגאס תהיה בדרך ללוס אנג'לס או משם. מה שנמנע מהם מפני שהם תושבי המדינה, ייפתח לפניהם כאשר יהיו תיירים ויציגו דרכון. הם יוכלו להיות בעלי אזרחות כפולה או בעלי אזרחות זרה בלבד. כדי שיימצא כסף יש להיות בעל מעמד חוקי שמעבר למעמדו של אזרח. הפתיחות משתלמת: תבוא מבחוץ ותהיה שייך לקבוצה הנבחרת. הבחירה מתבטאת לא באורחות חיים ובצווים המוטלים על אדם, אלא בגלגול כסף. הבחירה היא מעמדם של התיירים, ומה שראוי להם כמייצגים בהווה את הנורמה הכללית ראוי גם לבני הארץ הזאת. כיוון שלא זכו עד כה, יעשו מאמץ לזכות.

כלום לא למדנו כי הרדיפה אחר הכסף, יהיו שבילי הזכיה כו אשר יהיו, היא שיבוש החיים של היחיד והכלל? כסף כסף תרדוף – העל זה יהיו בניאורים? לא על תוכן והפנמתו יהיו מכודים, מרוקנים מתוכן, למה שנועד להיות אמצעי ונעשה למטרה?

פעם אמרו: קשה שלא לכתוב סאטירה. עתה אין עוד צורך לכתוב סאטירה: היא נכתבת בכוח המציאות. לא מציאות במהלכה האוטומאטי, אלא מציאות שיוצרים אותה מנווטיה ומנהיה.

עדיין לא נפל הפור: מוסדות הציבור מותר להם שלא להסכים למה שמייעצים להם יועציהם. עדיין אפשר שלא להסכים לכך שהימור, ולא תוכן, יהיה אור לגויים ואור חוזר לבני הארץ.

השב"כ קרבן, לא אשם

מאת אמנון לין

האחראים האמיתיים למצב שנחשף בדו"ח ועדת לנדוי הם שרי המשפטים והיועצים המשפטיים, שחייבים היו לדעת את הדילמות שבהן מתחבטים אנשי השב"כ במלחמתם בטרור ולא להשאיר אותם לנפשם ולשיקוליהם

טוב עשתה ועדת לנדוי שקבעה (בעמוד 27 בדו"ח־הועדה הגלוי, בפרק השני, סעיף 41) שהיא משוכנעת כי אנשי השב"כ הקפידו תמיד שההודאות הנאשמים, גם אם הושגו בלחצים, יהיו אמת. בלשון הוועדה: „הם הקפידו תמיד שההודאות המובאות לבית־המשפט תהיינה הודאות אמת, ויהיו אשר יהיו האמצעים שהודות להם ההודאות הושגו."

הוועדה קבעה במפורש, שלא היו מקרים שהשב"כ „פיברק" ראיות והודאות־נאשמים על דברים שהם לא עשו, לצורך השגת הרשעתם בבתי־המשפט. כל הרעש נסב סביב הנוהג הפסול, שנמשך 16 שנים, שלא לגלות לבתי־המשפט, שלפניהם העידו אנשי השב"כ, „שהאמת הנוראה על מעשי המחבלים ותכניותיהם – הושגה בדרכי לחץ". כלומר, שהודאותיהם לא ניתנו מרצונם החופשי.

עכשיו, בעקבות דו"ח ועדת לנדוי, כתוצאה מספר מקרים מצערים, מצטרפים כמה מהאנשים שכיהנו בממשלות בעבר, וחלק משרי המשפטים בתוכם, למקהלת המבקרים „המזועזעים": „לא ידענו", „לא הובא לידיעתנו", „אנו מבויישים". „קשה לנו להביט בפני הדמוקראטיה הישראלית" ועוד. לאלה יש לומר: שר שאינו מתעניין בנעשה בתחום אחריותו, נושא באחריות למה שקורה בתחום זה. שר שיודע על פגמים חמורים, אך מתעלם מהם, חוטא ומחטיא.

בממשלות שבתקופת כהונתן אירעו דברים שהשרים אומרים שהם לא ידעו שאירעו, נושאות באחריות פורמאלית קולקטיבית לדברים הללו. אולם, לדעתי, במקרה הקונקרטי אין להאשים את ראשי הממשלות אלא את שרי המשפטים בלבד, כי האחריות של שרי המשפטים במקרה הנדון היא הרבה מעבר לתחום האחריות המיניסטריאלית. היה עליהם להבהיר לראשי הממשלות את מהות הדילמה של אנשי השב"כ ושל המערכת המשפטית – ולהציע פתרונות על־ידי חקיקה מתאימה. וזו הדילמה:

מצד אחד מכירים אנשי השב"כ היטב את ארגוני החבלה והם יודעים שהמידע שעליהם לאסוף מן המחבלים – ובזמן – יכול להציל חיי אדם בישראל, אולם ללא לחץ לא תהיה להם שום אפשרות להשיגו. מהצד האחר יודעים אנשי השב"כ ש„תקנות השופטים" בישראל, השאובות מהמשפט המערבי הדמוקראטי – ובעיקר מהמשפט האנגלי – מחייבות את השופטים, ברוב המקרים, לפסול הודאות של נאשמים שהושגו על־ידי שימוש בכוח, ושלא ניתנו מתוך רצון חופשי של הנאשמים.

זו הדילמה וזה הקונפליקט וכאן אנו מוצאים את האחראים האמיתיים – לא אנשי השב"כ אלא שרי המשפטים והיועצים המשפטיים, שהיו חייבים לדעת את האמת על הקונפליקט הזה. אסור היה לשרי המשפטים וליועצים המשפטיים של הממשלה להשאיר את אנשי השב"כ לנפשם ולשיקוליהם, מתוך הנחה שהם ימצאו דרכים לעקוף את תקנות השופטים, כדי שמחבלים מסוכנים לא ייצאו זכאים במשפט וישוחררו. ואסור שבעתיים כיום להשלים עם כך שאותם שרים ויועצים לשעבר יטילו את האשמה על אנשי השב"כ.

אנשי השב"כ אינם האשמים – הם הקרבנות של מחדלי הדרגים המדיניים ובראש וראשונה של כל שרי המשפטים והיועצים המשפטיים.

מדו"ח ועדת לנדוי ייצא מתוק, אם הממשלה והכנסת יתמודדו באומץ עם הבעיה ויקבעו תקנות מחייבות לחקירת מחבלים נוקשים, החדורים אמונה שהם נשלחו „בשם אללה" ובשם אידיאולוגיית השמדת ישראל, להרוג יהודים.

אם יתברר שהממשלה והכנסת אינן מסוגלות להתקין תקנות שיאפשרו לחוקרי השב"כ להשיג מידע חיוני ממחבלים נוקשים ואכזריים כאלה ולהרשיעם בבתי־המשפט, האחריות לתוצאות המחדל הזה תיפול על הממשלה ועל הכנסת ולא על השב"כ.

בלקן 87: לא עוד חבית אבק שריפה

מאת שלמה שפיר

בוועידה שתתכנס בתחילת השנה הבאה ישתתפו שתי מדינות נאט"ו מסוכסכות ביניהן (יוון ותורכיה), שתי מדינות ברית־ורשה (בולגריה ורומניה) ושתי מדינות קומוניסטיות חריגות (יוגוסלאוויה ואלבניה)

סלוניקי, נובמבר

בחודש שעבר מלאו 75 שנה לפרוץ מלחמת הבלקנים או ליתר דיוק – המלחמה הראשונה שבה נחלו סרביה, יוון, בולגריה ומונטנגרו נצחון על האימפריה העותומנית המתפוררת וחילקו ביניהן מה שנותר מהטריטוריות האירופיות שלה. במלחמת הבלקנים השניה, בקיץ 1913, התפרקה „הליגה הבלקנית" ובולגריה תקפה את סרביה ואת יוון, אך נכשלה. לתורכים ניתנה ההזדמנות לחזור ולכבוש את אדריאנופול ולשמור בידיהם את מזרח תראקיה בעורף יבשתי לקושטא. יוון זכתה באותה מלחמה לתוספת ניכרת של אוכלוסיה ושטחים: מערב תראקיה, דרום מקדוניה עם סלוניקי ומזרח אפירוס. כן סופח אליה האי כרתים, אף כי כבר לפני־כן היה שם מושל יווני. בערים שונות נערכים עתה טקסים לציון 75 שנה לשחרור אותם שטחים: כאשר הורמנתי לסלוניקי התקיים טקס כזה בהשתתפות הנשיא סארטסטאקיס בעיר פלורינה הצפונית. אכן, הבלקן הוא בליל של לאומים ותרבויות גם עכשיו, ולא כל הבעיות האתניות במרחב גיאוגרפי זה באו על פתרונן. אך שוב אין הוא „חבית של אבק־שריפה", כפי שנחשב בעת המלחמות הקטנות וגם הגדולות יותר, בעקבות המחלוקות המקומיות וניגודי האינטרסים בין המעצמות האירופיות. „השאלה המזרחית" נעה מאז דרומה לאזורנו, ואף על־פי שממדיה ואופיה שונים, אולי אפשר לשאוב עידוד מהרגיעה היחסית אחרי משברים, רציחות והתלקחויות מלחמתיות כה רבים בבלקנים. אולי נזכה גם אנו ברבות הימים לרגיעה ולבטחון רב יותר.

סלוניקי, בעלת האופי הבלקני, שהשוני בינה לבין אתונה בולט לעין, שוקקת מאות רבות של חנויות, המושכות זרם של קונים, ביחוד מיוגוסלאוויה. יש באיזור תעשיה, ומדי שנה נערך בה היריד המרכזי של יוון. השנה ביקרו ביוון כ־750,000 יוגוסלאוים. הגבול הבולגרי גם הוא לא רחוק, אך משם מגיעים מבקרים וקונים מעטים בלבד. לפני מלחמת העולם הראשונה רצו הבולגרים להשתלט על סלוניקי, כדי לזכות במוצא לים האגאי ולים התיכון. אחרי אותה מלחמה פעלה בבולגריה מחתרת מהפכנית מקדונית, שהטיפה לכאורה למקדוניה עצמאית, תוך איחוד מקדוניה הצפונית שבידי יוגוסלאוויה עם מקדוניה הדרומית שבידי יוון. למעשה התכוונה לסיפוח מקדוניה כולה לבולגריה. לאחר שנכשל מחדש האקספנסיוניזם הבולגרי במלחמת־העולם השניה עבר מוקד הלאומיות המקדונית ליוגוסלאוויה. תושבי החבל זכו לרפובליקה משלהם, שבירתה סקופיה (הזכורה היטב מהרעש בראשית שנות השששים) ויש בה פארלמנט מחוזי וכנסיה נפרדת וכיפה לשון ותרבות משלהם. היוונים מצדם אינם מכירים בשאלה מקדונית כלשהי ומדגישים, כי תושבי דרום מקדוניה, באיזור גיאוגרפי, הם יוונים כשאר בני עמם. הן ממשלת אתונה והן ממשלת סופיה דוחות כיום את הטיעון של יוגוסלאוויה על כך שהרפובליקה המקדונית שבתחומה היא „מרכז האומה המקדונית".

את יחסי יוון ובולגריה אפיינו בעבר עוינות וחשדנות הדדיות; הכיבוש של חבלים בצפון יוון, בעקבות הפלישה הגרמנית, עוד החריף עוינות זאת. עוד לפני 40 שנה היה „בולגרי" שם גנאי בפי יוונים. החלוקה בין שתי הבריתות הצבאיות אחרי מלחמת־העולם השניה הותירה את יוון הפרו־מערבית מול בולגריה, בעלת־הברית הנאמנה ביותר של ברית־המועצות. בעצם, מעצבי האסטראטגיה של נאט"ו הועידו ליוון, בצד תורכיה, את התפקיד של בלימת הסתלכות סובייטית על הבוספורוס דרך בולגריה, אולם בשנים האחרונות חל שיפור ניכר ביחסים בין שתי המדינות: אנדריאס פפנדריאו ונשיא בולגריה טודור ז'יבקוב העלו הצעות לפירוז הבלקנים מנשק גרעיני, ואשתקד חתמו על הסכם שלא להתיר שימוש בטריטוריה שלהם להתקפה מצד גורם כלשהו. הרמטכ"ל היווני אף קיים השנה ביקור רשמי בבולגריה, על־פי הזמנת משרד ההגנה הבולגרי. בה בעת שוררת מתיחות בין בולגריה לתורכיה, על רקע המחאות של תורכיה נגד מאמצי הבולגרים לבולל את המיעוט התורכי־מוסלמי שבארצם.

ה־28 באוקטובר, יום הפנה לפלישה האיטלקית ליוון באלבניה (זו נכבשה על־ידי גיסות מוסוליני באביב 1939), הוא עדיין חג לאומי של טקסים ומצעדים: היוונים הכו היטב והתקדמו לצפון אפירוס שבתחום אלבניה, עד שהוכרעו באביב 1941 בידי הגרמנים. בשנתיים האחרונות, מאז מותו של אנוור הוג'ה, חל שיפור מסויים ביחסים בין יוון לאלבניה הקומוניסטית. קשרים דיפלומאטיים בין השתיים אמנם קיימים זה כבר, אך השנה הוחלט על ביטול מצב המלחמה ביניהן, ובביקוריהם של שר־החוץ היווני בטיראנה ושל סגן שר־החוץ האלבני באתונה נבחנו הדרכים להרחבת הקשרים. ראש ברית הקהילות היהודיות ביוון יוסף לווינגר אמר לי בהקשר זה, כי בכל מקרה הוא עצמו לא יוכל ליהנות מההקלות במעבר הגבול שבין יוון לאלבניה: האלבנים, שהתבדלו במשך עשרות שנים מהמדינות המערביות והקומוניסטיות כאחד, מקפידים שלא להתיר כניסתם של אמריקאים, סובייטים מארצות ברית־ורשה ויהודים.

דאגה מסויימת אפשר להזכיר כאן לגבי ההתפתחויות האחרונות ביוגוסלאוויה, המדינה הקומוניסטית העצמאית, שיזמה בקריבת עצה זה עשרות שנים יחסי שכנות טובים. היוונים

(המשך בעמ' 8)

מכתבים למערכת דבר

כבודו של הנשיא בכיסו

העלאת משכורתו של נשיא המדינה ל־9000 שקל, כאשר הנטו הוא כ־4500 שקל, תוך היקף פקודת מס־הכנסה בהליך מזורז, כפאת „כבודו של הנשיא", כדברי ח"כ שפירא, מציגה שאלה מתמיהה ומעוררת אי־כבוד למוסד הנשיאות.

עם ישראל מחכה חודשים ארוכים ולעיתים שנים מספר, עד שהוא זוכה לתיקוני מס־הכנסה ודווקא אישי־ציבור נשואים ומורמים מעם זוכים להטבות ולאלתר.

יש לזכור, כי כל הוצאות בית־הנשיא הלות על קופת המדינה, לכן תמוהה יותר משכורת העתק שמשולמת לנשיא.

הנשיא והנשיאות הם מוסד של כבוד וזה לא יימדד בכיסו של הנשיא, אלא בייצוגו, בהגבותיו ובשמשו לנו דוגמה.

כשעם ישראל מקבל 75 שקל לאחר חודשים רבים, שומה על הנשיא לוותר על כל תוספות העולות על סכום זה.

הדרת כבודו של נשיאנו לא תימדד בגובה משכורתו.

דן יהב
תל־אביב

הקול הדתי המרחף

לאחרונה התקודד בציבור השדי־ריכוח (בעקבות הצהרות של שני אישי"רים) אם המפלגות הדתיות תרומות להשגת יעדן — או לא.

הוויכוח הוא תיאורטי בלבד כיוון שלמעשה לא תיתכן התפרקות של המפלגות הנ"ל ולו מהסיבה הפשוטה שנחוצה לכך הסכמת כולן אשר בלעדיה לא תסכים שום מפלגה להיעלם ולהשאיר לירידותיה את השטח.

ברצוני להעלות הצעת ביניים לפיה ייסגרו הקולות של סיעות דתיות (כולן או מקצתן) למפלגה גדולה תמורת התחייבות מסויימת למילוי תביעות דתיות מסויימות. לשם כך יוסכם לאלתר בין הסיעה הדתית ובין המפלגה הגדולה הסכם דלהלן:

א) הסיעה הדתית אינה מגישה רשימה לבחירות הקרובות.

ב) המפלגה הגדולה משבצת במקומות ריאליים ברשימתה את חברי הסיעה הדתית במספר חברי הכנסת הנוכחי שלה.

ג) ראשי הסיעה הדתית קוראים לחבריהם להצביע עבור המפלגה הגדולה.

ד) עם מילוי הדרישות הדתיות המוסכמות מתפרקים ח"כי הסיעה הדתית לטובת הבאים אחריהם ברשימת המפלגה הגדולה.

יחיאל הירשביין
בני ברק

סכנת המתת חסד

הודעתי בקוראי בעיתונים על כוונתה של גב' דינה נקס לפנות לבג"ץ בעניין התרה הוקית של המתת חסד. החוק בברורו להגן על האזרח בפני הפשע ולהילחם נגד יחס שרירותי. המחוקק וגם הרשות השיפוטית משתדלים לא ליצור תקדימים מסוכנים ולא לתת פתח לניצול לרעה. ואת נקודה חשובה.

המתת חסד חוקית — הדבר נראה יפה והומניטרי, אבל במציאות בהכרח ינוצל.

יש עוד אספקט, מכבנו אין להתעלם: בדאדם חולה אנוש מקווה בכל זאת כמעט בכל המקרים להתרפא ורצונו להיות. גם בין חולה אנוש במשׁ ובין חולה במצב קשה, הגבול לא תמיד ברור.

אני מבינה, שבמקרה של החולה גדעון נקס המאושפז בבית־החולים „קפלן" מחזיקים אותו בחיים בעזרת מכשירים למיניהם. אין לי כל בסיס לספק, אם המכשירים האלה אינם חיוניים. אני רק רוצה להוכיח, שהמגמה בבתי־חולים מסויימים בארץ ובחוץ לארץ היא להשתמש בהם ביותר במכשירים אלקטרוניים מתוחכמים. ויש מבגלל סיכוי במכשירים האלה כצבו של החולה מחייב.

תרזה פלינקר־פרי
תל־אביב

תולעים, גויים וחכמה רבנית

עם כל שאיפתי ורצוני לרדת לעומק דעתם של רבנים, עומד אני לא אחת משתאה ומופתע נוכח איסורות שכר שלהם וההלכות מוזרות, הקובעות כל כך הרבה מסגרות קדושות עמוד כל כך הרבה אורחים.

„תולעים", אבוד רבה של העיר אשדוד, ישראל אליהו ודני צדוקני, „דבר" (25.10.87) „זה גרוע מגויים", משנשאל מדוע זה אסרה הרבנות הראשית של אשדוד על אכילת כרוב, חסה וכרובית.

גם אם נניח, שאכן סכנה נוראה ומסוכנת אורבת לאזרחי ישראל התמימים באכילתם של ירקות כשרים אלה, אי־אפשר להבין מה קיף לכאן הרב הנאור את הגויים דווקא. יתכן, והרב המלומד ניסה בכל כוחו למצוא ולו גם נקודת־אור אחת, לפחות זכות בהדית, יתרון קל שבקלים לבני־אנוש מסכנים אלה, הדוויים וחסרי הדמות והצלם הקרויים „גויים", ואחרי שחיפש רוגע והתאמץ מצא, שסובבים הם מהתולעים. אמנם מוקצים הם מחמת מיאוס וערכם הרוחני קטן הוא בערכה של הבהמה, אבל עדיין נותרה נקודת־אור בודדה בקצה המנהרה, ומי מהם שנעצב אל ליבו בשל שפל דרגתו, בגין ערכו השלילי וביקומו הנבוך בסולם הערכי של יצירי־כפיו של האל הגדול והנורא — ירגע וישקט: יש גרועים ממנו — התולעים!

אגב תולעים, כרוב, חסה וכרובית: האם סכנה כבדה הרב הנאור כאסיר, שבכל בית בישראל כמו גם בכל מסעדה, מצוי כיום מכשיר פשוט הקרוי „ברז", ושבאמצעותו אפשר וניתן לשטוף עלי חסה, כרוב וכרובית מכל לכלוך, חרק או תולעת, כולל אלו הנרדפות מגויים?

אילן לדין
חולון

בעל תשובה מטיף מוסר

עיתונכם בישר שפרופ' מלר נבחר בבאר שבע כ„איש השנה" על היחלצותו לפתרון בעיה חברתית חמורה — התחרדות הנוער". נדהמתי: לא ירידה המונית (חילונית) מהארץ, לא כנינאות, רציחות, התמכרות באנות אלפי (חילוניים) לסמים, מתירנות, ניאוף, מחלות מין, איידס והפלות בני נוער — הן בעיות המדינה, בעלי תשובה והאורתודוקסים המחזירים הכוהד וזרה ומטפיע לכם — כי הם מצפונכם האבוד!

כתמיד במלאכת פירוד העם ושנאה לדת עסקו הגויים. היום מצטיינים כשונאי ישראל — פרופסורים, פוליטיקאים, עיתונאים ואמנים מסויימים „משלנו". תכל על כאמציכם — לא ציונות של מפא"י ותרבותם של „מלכים", קיימו עם ישראל, אלא תורתנו הקדושה והנצחית.

ד"ר אילן זמיר
רופא — בעל תשובה
תל־אביב

השמצה שלא במקומה

בתדהמה קראתי בעיתונכם מ־2.11.87 מכתב השמצה על ד"ר ברכה, סגן מנהלת מחלקת עיניים בבי"ח איכילוב.

זה 5 שנים אני פציינטית של ד"ר ברכה. היא ביצעה בי 2 ניתוחי עיניים. את האחרון עברתי לפני כשבועיים, ומאז הייתי לביקורת אצלה בבי"ח איכילוב כפציינטית בין הבניין ללא תמורה כבר 6 פעמים.

עלי לציין, שיחסה של ד"ר ברכה הוא תמיד חם ואוהד, וטיפולה מעולה.

לא רק שד"ר ברכה אינה ראויה להשמצה — היא ראויה לברכה ולכבוד על כישוריה והתנהגותה המקצועית והאנושית בתקופה קשה זו.

אני משוכנעת שמכתבי זה מייצג את דעתם ויחסם של רבים אשר זכו לטיפולה של ד"ר ברכה. יהיה זה אך פיצוי מועט על הסבל אשר נגרם לאשה יקרה זו.

חיה יונגלסון
תל־אביב

הגירה ו...הריגה

כפלות להציע „אתגר" להגירה. אשר יקבל תמורה לנכישת האדמה, אותה דתו למיתה.

אבל, לשמוע כפי „בני בתירה", דברי נאצה על בעלי ההצעה ובמקביל לזעקה, להגיב בשלווה: „אני מוכן בפחות מרבבה, לירידה כמהדריטה"... זו באמת שערוריה!

ודרך אגב, שאלה תמימה: מדוע הגירת ערבים בדמים, טריפה? והגירת יהודים בשטיבות דמים, כשירה?

אריה טהורי
בת ים

לא כך אמרתי

בכתבה עיתונאית אשר הופיעה בעיתונכם ביום י"ה בחשוון מצוטט בשמי כאילו אמרתי בכיתה ח' בבית־ספר דה שליט ברחובות כדלהלן: „עם ישראל הוא עם סגולה וארץ ישראל היא הנעלה בארצות לכן כל העוזב את הארץ יורד למדרגת השפלות". כמו כן נאמר בהמשך הכתבה בשמי, שהיהדות רואה בישיבה בארץ ישראל שכר ובירידה ממנה עונש ולכן זיקת הציבור הדתי לארץ היא חזונית.

להווי ידוע, כי בהרצאתי לא דיברתי מאומה על אודות עם סגולה ולא השוויתי בין ארץ ישראל ובין שאר הארצות. לעומת זאת עמדתי על הביטוי „עליה" לארץ ישראל ו„ירידה" מהארץ, והשוויתי ביטויים אלה למושג „הגירה". ציינתי, שלביטוי ירידה יש קונוטציה שלילית, ונתתי דוגמאות של ביטויים נרדפות לירידה. בין השאר הזכרתי את המלה „שפל" בהוראה של נמוך (ראה מילון אבן שושן). התלמיד שדיווח לאביו שדיווח לסופרת חשב, כנראה, שאני מתכוון ל„שפל" בהוראה של „קל ערך ובזוי" (ראה שם), או להוראה של „מושחת" כמקובל לעיתים בשפה היום.

בעניין הישיבה בארץ ישראל אמרתי שבכל הדורות נחשבה העליה לארץ ישראל לזכות ולשכר, והגלות — לעונש. לא אמרתי מאומה על אודות זיקת הציבור הדתי או הלא דתי — לארץ.

יש לציין, כי אף אחד מהנוכחים לא עסק ברישום הדברים. כל מה שנאמר בשמי היה בהסתמך על „הבנת הנשמע" ועל זיכרון של ילד בכיתה ח'.

נפתלי בר־אילן
רחובות

לפני 60 שנה — דבר — לפני 40 שנה

לפני 60 שנה

ההון החבוש

„מראת אל סרף" כותב: הורגלנו לשנן שאין כסף בארץ וא"י היא מהארצות העניות בעולם. והנה החלו להחליף את המטבעות הישנים בחדשים ובירושלים בלבד בהחליפים הבנקים יומיים כ־30 אלף לירות. בעשרת הימים הראשונים להחלפה, החליף בירושלים סכום של מיליון לירות. כל הכסף הזה הנהו חבוש וארוז והאלוהים יודע כמה החליף בכאר ערי א"י. העובדה הזאת מוכיחה, שבארץ נמצא הון כביר הטמון בקופות ברזל ובארגזים. אין דרך אחרת — להגעת ההון הבית הזה ולהבריחו — אלא יסוד חברות כלכליות, בעלות תכניות רחבות.

לפני 40 שנה

באו מקפריסין

271 עולים באו אתמול מקפריסין באניה „אגויאן סטאר" והועברו לחנות עתלית. שתי לידות היו באניה.

חיפושים בכבישי הארץ

חיפושי המודה נערכו אתמול על ידי שוטרים בריטיים בכבישי הארץ. הנוסעים באוטובוסים נצטוו לרדת, ועברו בתור, עד שזוהו אותם. חיפשו גם במזוודות ובכיסים.

פדיון „תנובה" בתש"ז — 7100 אלף לירה

לפי הסיכום הארעי עלה פדיון „תנובה" בתש"ז ב־19 אחוזים לעומת תש"ו.

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

תפקיד בכורה

הנה נארימן באהר היא הרכזת הערביה הראשונה של נעמ"ת במזרח ירושלים. לדברי רות לב, מזכירת נעמ"ת בבירה, תורכת פעילות המרכז להכשרה מקצועית לנשים במזרח ירושלים, להגברת מודעותן לזכויות האישה וקידומה בחברה הערבית. הרכזת החדשה תפעיל חוגי נשים בתחומים שונים ותקיים ימי עיון.

חברות כפולה

ישראל נבחרה, לראשונה, חברה בשתי ועדות של אונסק"ו. נציג ישראל לבוטרות אונסק"ו, יוסף עמיהוד, דיווח למשרד החוץ כי בעתה תשתתף ישראל בוועדת המבה של האירגון ובוועדה לספורט והינוך גופני. היתה זו סוודה שפעלה למען בחירת ישראל והיא הצליחה להתגבר על התנגדות נמרצת של מדינות ערב. רק לפני כמה שנים עמדה ישראל להיות מסולקת מהאירגון. התנגדותה החד־משמעית של ארה"ב ואיומה לפרוש ממנו — מנעו זאת.

אגף יפאני

יו"ר קרן תעשיית ה־מספנות ביפאן, ריואיצ'י סאסאקאווה יגיע השבוע לחיפה עם פמליה של 22 איש, כדי להשתתף בטקס הנחת אבן הפינה לאגף החדש של המוזיאון היפאני בעיר הכרמל.

סאסאקאווה תרם למטרה זו 1.5 מיליון דולר ועירית חיפה תעניק לו עיטור אזרחות כבוד של העיר. אוניברסיטת חיפה תעניק לו את „אות הנשיא" על תרומתו לקידום הרווחה, התרבות והמדע בעולם. את התוכנית לאגף החדש תיכנן הארכיטקט היפאני הנודע פרופ' גינזו ישימורה והתכנית אושרה באחרונה ע"י מועצת עירית חיפה. בחיפה פועל מזה שנים אחדות מוזיאון לאמנות יפאנית בעזרת הקרן ע"ש אוזה טיקוטין־לוטב. עתה הוחלט על הרחבתו. אגב, סאסאקאווה בן ה־88 נפגש בעת האחרונה עם ראשי מדינות בעולם בכללם עם נשיא ארה"ב, ראש ממשלת בריטניה, נשיא איטליה, נשיא מכסיקו, האפיפיור ואחרים.

אריאלה ראובני

הערכה מיוחדת

הנציב החדש של שירות בתי הסוהר, גונדר שאול לוי זכה בהוקרה מיוחדת מטעם נציגי הציבור הערבי בישראל. עשרות ראשי מועצות ואנשי ציבור ערביים שלחו לו מברקי ברכה ואיחולי הצלחה בתפקידו החדש. הקדימה לברכו האגודה למען האסירים הבטחוניים שמרכזה בנצרת, מהווה שלא זכו לה קודמיו בתפקיד, רפי סוויסה ודוד מיימון. במסגרת שירותו הארוך במשטרה היה לגונדר שאול לוי קשר ישיר והדוק עם האוכלוסיה הערבית והצלחה בקיום קשרים המושתתים על כבוד והערכה הדדית.

מוחמד חלילה

בחורשה שניטעה לפני כשנה באוניברסיטת בן גוריון בנגב, לאיזכרם של 44 ילדים יהודים שנספו בשואה, הוסר השבוע הלוט משלט המנציח את שמותיהם. הילדים נשלחו לטאי הנאצים באושוויץ בשנת 1944, מבית היתומים בעיירה איזיה שליד ליון בצרפת, על־ידי הפשע הנאצי קלאוס בארבי. בטקס נכחו חברי המשלחת מליון בראשותו של הקרדיולוג ד"ר מארק אהרון (מימין) שהודה לאוניברסיטה על יוזמתה הברוכה. אמיר רוזנבליט

יום הולדת

הנסיכה דיאנה, הנסיך צ'רלס, הנסיך והנסיכה מיורק, הנסיך אדוארד חגגו בליל יום שלישי את יום הולדתו של צ'רלס, שחל בשבת, במועדון הלילה היוקרתי „אנבל" בשכונת מייפייר בלונדון. צעירי המשפחה חגגו את יום ההולדת עד השעות הקטנות של הלילה אחרי שהזוג המלכותי חזר מביקור רשמי אצל פצועי הפצצה באניסקילן, בצפון אירלנד. עתוני יום ראשון סיפרו, כי למרות שבית המלוכה מסר על כוונת הזוג המלכותי לבלות את יום ההולדת בשקט בביתו, עשתה דיאנה לצ'רלס „הפגנה" ויצאה לצייד שועלים, למרות שכידוע היא שונאת צייד שועלים, ואף פעם אינה מצטרפת לצ'רלס לצייד.

דליה שרון, לונדון

היועץ

שר האנרגיה משה שחל שאירח אתמול את ד"ר מוסטפה חליל אמר לו „זכית לאהדה רבה בישראל. תוכל בנקל למצוא את מקומך באחת המפלגות". חליל השיב בחיוך: „כמי שמבין בעניינים פוליטיים, לאיזו מפלגה אתה ממליץ להצטרף?". בשיחה שהתפתחה עסקו השניים בסיכויי השלום באיזור. כדי להזכיר את חשיבותו של גורם הזמן העניק השר מתנה לאורח, שעון [illegible].

הלך לעולמו

ההיסטוריון והסוציולוג היהודי האמריקאי הוותיק פרופ' אברהם דוקר, שעלה לפני שנים מספר יחד עם רעיתו לירושלים, נפטר אתמול בגיל 80. דוקר יליד פולין, מתלמידיו הראשונים של פרופ' סאלו בארון, כתב בעיקר בנושא היחסים בין יהודים ופולנים ועל בעיות הציבור היהודי בארה"ב. היה אחד הראשונים שהצביע על נקודות התורפה שבהסתמכות היהודית הכלערית על פרנקלין דלאנו רוזוולט בשנות השואה. כיהן כראש הספריה וכפרופ' להיסטוריה באוניברסיטת ישיבה בניו־יורק ולאחר מכן כפרופ' להיסטוריה יהודית בברוקלין קולג'. במשך תקופה ארוכה נמנה עם עורכי כתב־העת היהודי המדעי „ג'ואיש סושיאל סטאדיס". גם בתו החיה בירושלים היא היסטוריונית, שהתמחתה בתקופה ביזאנטית ובנו המדען הוא כרגע חוקר־אורח במכון וייצמן.

ש. שלמה

בר חמצן

לאלו שזוהם האוויר בטוקיו מכביד עליהם והצפיפות גורמת להם לסחרחורת נמצא פתרון [illegible] הבר ממוקם במחלקת הספרים של בית הכל־בו טקשימיה, ומציע לכל דיכפין שאיפה של חמצן טהור בריכוז של 95 אחוזים. מחיר שאיפה בת שלוש דקות הוא רק 100 ין. אם הלקוח אינו מסתפק בשלוש דקות וברצונו לקנות הביתה קצת חמצן, אפשר לקנות מיכל ספרי במחיר של 700 ין ולשאוף בבית חמצן טהור תוך כדי צפיה בטלוויזיה. הדרישה למיכלי החמצן המיטלטלים גברה בטוקיו והחברה מדווחת על ביקוש של 15,000 מיכלי חמצן לחודש. בר החמצן התגלה כפופולרי מאד בקרב פקידות המשרדים שבאזור ועקרות בית בגיל העמידה הנמצאות בשוטטות קניות.

כנר צמוד

בערב מיוחד שנערך בטקסידו בהשתתפות מאות אנשי עסקים, ניצמד הכנר מריל רזניק למ"מ ראש הממשלה שמעון פרס ובמשך שעה ארוכה ניגן לחנים ושירי עם צועניים. פרס מחה כפיים בהתלהבות לקצב המנגינה. מטרת הערב היתה לאסוף כספים לבניית אנדרטה לחללי הנח"ל.

צילום: צבי פרידמן

שכלול הדדי

הגרמנים ילמדו מהישראלים איך לנהל מדינה. נציבות שירות המדינה חתמה אתמול הסכם רשמי עם בית הספר הפדרלי הגבוה למינהל ציבורי במערב־גרמניה. לפי ההסכם, יוחלפו משלחות עובדי מדינה בין שתי הארצות במטרה ללמוד זו מזו ולשכלל שיטות מינהל ציבורי. היוזמה לחתימת ההסכם היא של יאיר בדקול ראש המחלקה להדרכה להשכלה בנציבות שירות המדינה. לדבריו, הבירוקרטיה הישראלית יכולה ללמד את הגרמנים שיטות אילתור ומציאת פתרונות מהירים בעוד שהגרמנית יכולה ללמד את הישראלית סדר ומשמעת.

יעל לשביין

מה באמת קורה

(המשך מעמ' 7)

רלוואנטי בתוכו וסביבו. מאחר שלא חלו שינויים, לא היה צריך הנציב היוצא להודיע כאשר התברר לו, שהוא „עומד בראש מערכת שירותי השקר שלה נהפכה במעט לנורמה". הרי אילו באמת היה לו מפקד־אגף פושע, כמו זה שתיאר ד"ר ויין — הדרך היחידה שעומדת או קצין באגף רשאים לדווח על כך, לפי תקנות השירות, היא לדווח למפקד האגף עצמו. על פנות האפשריות המיניסטריאלית לאותו סוהר אפשר ללמוד מתקנה מספר 04.03.03. „אין סוהר או קצין רשאי לפנות לשר־המשטרה באיזה עניין שהוא". אילו רצה ארגון [illegible] לתקן תקנות כדי למנוע הידרדרות של המשטרה לשוחדות, לא היה יכול להמציא תקנות מתאימות יותר לסטורה. את התקנות האלה צריך לשנות, לפתוח את המערכת לתקשורת פנימית וחיצונית, ולהציב יחידת ביקורת שלא תהיה כפופה לה, ושיהיו לה סמכויות לבקר בכל מקום ובכל זמן, בלי לבקש רשות מראש.

אלה הטוענים היום את הטענה הנבזית, שהבעיה היא רמתם הירודה של הסוהרים והפתרון הוא רק כסף — אומרים משהו הנוגד את הטבע האנושי. אפילו ירפדו את שב"ס בזהב, ואפילו יצפו להתחלק בזהב הזה סיבה הנוער — התועלת היחידה הצפויה היא, שיותר אנשים יכירו את השירות ויבינו שכך אסור לנהל אותו, לפני שיתפנו. אי־אפשר לגייס שאנשים בעלי רמה יבואו את הקארירה שלום בתנאי קסרקטין, וימלאו פקודות מבו סדרנים עד גיל הפנסיה. לא רק הכסף הוא המצמיח הרגשת ערך־עצמי. אנשים בעלי־רמה מוכרחים להיות שותפים בקבלת החלטות הנוגעות לעבודתם ולגורלם. לכן, אם רוצים להעלות את הרמה האנושית, צריך לאפשר לאנשי שב"ס להתארגן התארגנות מקצועית, כדי שירגישו שיש להם כוח, שהם יכולים לתבוע ולהשיג דברים בעצמם, לא רק לקבל אותם בחסד הממונים עליהם. אם תהיה להם זכות התארגנות, יהיו כמובן בעיות, כמו בבתי־חולים. אך כמו שם, יעסקו בעניני הדיון, המשכורות, והתנאים, ויגיעו לאותה מידה של נאמנות ומשמעת — בלי אותה הרגשה של תלות, חוסר־מוצא והשפלה, האופיינית להרגשתם היום. על כל פנים, יהיו להם פחות סיבות להרגיש מקופחים ומסורסים, ולהוציא את תסכולם בהתעללות באלה הנופלים לידיהם.

אלה הם כמה תנאים — אין בהם די, כמובן — להחזרת מערכת בתי־הסוהר למוטב.

בלקן 87:

(המשך מעמ' 7)

שהיוגוסלאווים יצליחו להתגבר על המשבר. מכל מקום, הם מעוניינים מאוד בהצלחתה של הוועידה הכל־בלקנית הראשונה מאז תום מלחמת העולם השניה, שתתכנס בתחילת השנה הבאה בבלגראד, על־פי הצעת יוגוסלאוויה. בוועידה זו ישתתפו שתי חברות נאט"ו המסוכסכות, יוון ותורכיה, שתי חברות ברית ורשה, בולגריה ורומניה, ושתי המדינות הקומוניסטיות הבלתי־מזדהות, על־פי הרכן, יוגוסלאוויה ואלבניה. החידוש העיקרי יהיה השתתפותה של אלבניה בוועידה. אפשר להניח שהיא לא תחמיץ את ההזדמנות להעלות לדיון את בעיית האלבנים שבחבל קוסובו, יוגוסלאוויה, המונים יותר ממיליון וחצי איש.

לוועידה עוד לא נקבע סדר־יום מוגדר. ייעשה בוודאי נסיון להרבות בנושאים שאינם מעוררים חילוקי־דעות, כגון סחר, תובלה, תיירות וכיו"ב. לבחרות ההסתייגות התורכית ישעילה, כנראה, חמשת המשתתפים האחרים לקדם את התכנית להפיכת הבלקנים לאיזור מפורז מנשק גרעיני. ראש ממשלת יוון ידוע כתומך נלהב ברעיון זה. הדבר עולה בקנה אחד עם הפעילות הגלובאלית שהוא מנהל יחד עם ראש ממשלת שוודיה קארלסון, נשיא ארגנטינה ראול אלפונסין ואחרים, לקידום פירוק־הנשק. מעניין, שעל־אף העימות הפוליטי החריף בין הממשלה לאופוזיציה שמעתי מראש עיריית אתונה מילטיאדס אוורט, אחד האישים הבולטים במפלגת „הדמוקרטיה החדשה" השמרנית, שאין הוא מפקפק בכך שראש הממשלה פאפאנדריאו, חרף כל להטוטיו הרטוריים, אכן מאמין באמת ובתמים, שחשוב ביותר לצמצם צמצום מרבי את הנשק הגרעיני באירופה ובאזורים אחרים, כאמצעי להדוק הרגיעה ולקידום השלום.

(מאמר שלישי ואחרון בסדרה)

קרא מחר ב ידיעות אחרונות

• רפול - דיוקן: איתן בדעתו
בינה ברזל

• וידיו של אסיר נמלט: גנגסטרים שולטים בכלא
יחזקאל אדירם, אלי תבור

• בג'ין מספר על השלום (ב')
דן פתיר

• תחקיר: הדיין שמעכב את הסגרת נקש
יגאל סרנה

• פיצצות ביולוגיות ואחרות
שולמית הראבן

ענת טל־שיר על כלא המשים של צה"ל • שוש מיימון על גאולה כהן החוזרת לסאלח שבתי • לאה אתגר על חברות הזבל • נורית בת־יער על 40 שנות אופנה • אריה אבנרי על סולל בונה • עמנואל בר־קדמא על אסף שטיגליץ

• רבקה מיכאלי ראיון לקראת תכנית בידור חדשה, „עד מתי"

מדוריהם של חיים חפר, עמוס קינן, בועז עברון, דידי מנוסי, סילבי קשת וזיוה יריב

במוסף לתרבות, ספרות ואמנות: רב־שיח מתרגמים בהשתתפות: נילי מירסקי, אמציה פורת, אביטל ענבר, שמעון זנדבנק, יעל רנן והדסה וולמן; דליה יאירי על „מורדות הלבנון" לעמוס עוז.

מכרזים

משרד הבטחון - יחידת המכירות

ניתנת בזאת הודעה לציבור של מכירת טובין. כל פריט מהווה סעיף נפרד לכל אחד מהמכרזים המפורטים בהמשך. המציע רשאי להגיש הצעתו לגבי סעיף אחד או יותר.

תנאי התשלום: 60% בהמחאה בנקאית, 40% הנותרים בערבות בנקאית שמועד פרעונה שלושה חודשים מיום פתיחת המכרז. מכירת טופסי המכרז תחל ביום שני 23/11/87 במשרדי יחידת המכירות, רח' הקריה תל אביב, שעות הקבלה: בימים א' - ה' בשעות 08:30–12:30, בימים א' רב' גם בשעות 14:00–15:00.

מכרז מספר: 220/87/12
טובין מבשר גבוה חלקי חילוף ג'י.פ.מ.ס.
תאריכי סיור: 2, 3 בדצמבר 1987.
מועד אחרון להגשת ההצעות ב־07/12/87 עד שעה 10:00 למנהיג.

מכרז מספר: 221/87/13
טובין בבשר נמוך: פסולת עץ, ציוד מחשבים שונה, מכשירי חשמל — אלקטרוניקה, פסולת נחושת, פסולת אלומיניום, מכשירי מדידה וקריאה — אלקטרוניים, מצברי כסף, ח"מ וסולר־ריסייקל, מנועי סירות מוקרי 50 כ"ס, מכלי דלק לסוגיהם.
ימי סיור: 25, 26, 29, 30 בנובמבר 1987, כמפורט בטופסי המכרז. יש להירשם עד יום לפני הסיור.
מועד אחרון להגשת הצעות ב־14/12/87 עד שעה 10:00 למנהיג.

מכרז מספר: 222/87/12
מטבחי, ביגוד, טובל, שולחנות כלשהן, כסף כהה, ברזל ועופרת, נחושת, חלקי חילוף, בנות להתקנה־כבלים, גרוטאות מעורבות, חומר לאספה בכמות.
ימי סיור: 26, 29, 30 בנובמבר 1, 2, 3 בדצמבר 1987, כמפורט בטופסי המכרז. למספר סידורי 4–6 יש להירשם 1.12.87.
מועד אחרון להגשת ההצעות ב־07/12/87 עד שעה 10:00 למנהיג.

מכרז מספר: 223/87/12
טובין בבשר גבוה: [illegible]
טובין בבשר נמוך: [illegible]
ימי סיור: 1, 2, 3, 6, 7, 8, 9 בדצמבר 1987, כמפורט בטופסי המכרז. יש להירשם עד יום לפני הסיור.
מועד אחרון להגשת הצעות ב־21/12/87 עד שעה 10:00 למנהיג.

מכרז מספר: 224/87/11
כלי רכב מסוגים שונים, חלקם לפרוק כמשרות לחלק: משאיות דודג', G.M.C., ריאו, ליילנד, ג'יפ וילבורולט, טנדרי דודג', מסחרי דודג', רכב נג"ג, טנדרי משא, ג'יפים טנדרים.
ימי סיור: 25, 26 בנובמבר 1987 בין השעות 08:00–11:30.
מועד אחרון להגשת ההצעות ב־30/11/87 עד שעה 10:00 למנהיג.

הועדה המקומית לבנין ולתכנון עיר בני־ברק

הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

חברת אדלר בע"מ הגישה תסריט איחוד וחלוקה מתוקן של החלקות מס' 411/417, 671, 774, 775, 858 בגוש 6189 וזה בסטיה מה.ב.ק. 159 ו־336

הסטיה מהתכניות הנ"ל בתבטאות:
1. אי הכללת חלקה מס' 713 בגוש 6189.
2. זכויות הבניה יותנו משטח השטחים המתוקן.

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה במשרדי הועדה המקומית בעירית בני־ברק בשעות קבלת קהל ורשאי להגיש התנגדות מנומקת לועדה המקומית תוך 14 יום מיום פרסום זה.

יו"ר הועדה המקומית לבנין ותכנון עיר בני־ברק

הועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים

הודעה על־פי סעיף 149 ו־151 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965.

גוש 6167 חלקה/ות 271 רחוב הבורר 1 גבעתיים.
תיק בניה מספר 2520.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה בקשה להקמת בית מגורים בן 3 קומות מעל קומת עמודים מפולשת עם הקלה של 5% באחוזי בניה + 2.5% עבור תוספת קומה מפולשת חלקית עבור הבניה + 5% עבור מעלית.

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך הזמן שבועד של 15 יום החל מיום הפרסום של הודעה זו. באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לאישורה של הועדה.

יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים

נובמבר 1987

קבלת מודעות 24 שעות בדחוף

מודעות משפחתיות דיופות וכל יתר סוגי המודעות ל הלוח הכללי דבר מתקבלות 24 שעות ביממה ב' דחוף דיזנגוף רח' דיזנגוף 118 (מול כסית)

טל. 246363 239952

صورة عن الأصل

ביטוח לאומי בשיטת העונש הקבוצתי

מאת ניצה גורביץ

מכתב:

לכבוד
שלום ציפורה
משאבים 19/7
הוד־השרון.

הנדון: גמלת הבטחת הכנסה.

ברצוננו להביא לידיעתך שביולי 87, התקבל בכנסת ישראל חוק הקובע, כי יש להביא בחשבון את סכום המזונות שאשה מקבלת בעבור ילדיה במלואו, לצורך חישוב זכאותה לגימלה להבטחת הכנסה.

מינהלת המוסד לביטוח לאומי החליטה לאפשר לך להתארגן לקראת הירידה בגובה הכנסותיך.

אי־לכך, החל ב־11/87 אנו נאלצים להביא בחשבון את הכנסותיך ממזונות הילדים במלואן, וגמלתך תקטן במלוא הסכום או שתופסק לחלוטין.

בברכה,
נתן לבן
מנהל השירות להבטחת הכנסה.

עד כאן

ציפורה שלום מספרת: כשקיבלתי את המכתב, קיבלתי את שוק חיי. היום עלי לחיות עם שני ילדי בסכום המזונות בסך 500 שקל, שאני מקבלת דרך הביטוח הלאומי. קודם קיבלתי סכום זה פלוס הבטחת הכנסה 400 שקל.

„הביטוח הלאומי למעשה משלם לי רק את הכסף שהגרוש מעביר דרכם. בסכום זה אני משלמת שכר דירה וכלכלה. אם קודם חייתי מהיד אל הפה, היום אני חיה בחשש שאני עשויה לקבל צווי מעצר על חובות שאקלע אליהם. אני במצב של התדרדרות כספית. למה אני לא עובדת? כי יש לי בעיות עם הכבד, וילד חולה אסטמה שאני מוכרחה לשמור עליו. כשעבדתי הייתי צריכה לרוץ כל פעם הביתה.

„פניתי לביטוח לאומי ועובדת במוסד שגם היא גרושה, ניחמה אותי. אם לא יורידו, היא אמרה לי, יש נשים רבות במצבך. מיותר לציין שזה לא ניחם אותי, להיפך. אמרו לי שאין מה לעשות. את יכולה לפנות למוסד לביטוח לאומי בירושלים", הם אמרו אבל זה לא יעזור. צריך לפנות לממשלה".

* * *

אולי אפשר לפנות לממשלה: בכנסת מכל מקום החוק עבר ללא התנגדות. ממקורות יודעי דבר מסבירים את יוזמתו המבורכת של ביטוח לאומי בדברי החוק החדש בכך שהיו נשים שניצלו את הביטוח הלאומי לקבלת גימלה כפולה. מזונות מהאב מצד אחד, ואבטחת הכנסה מצד שני. נוצרו מצבים שנשים שעבדו השתכרו לעיתים פחות מנשים פרודות שלא עבדו והיו זכאיות לגימלה מלאה. (אבטחת הכנסה מקבלות נשים שאינן עובדות, אשה עובדת יכולה לקבל השלמת הכנסה במקרים מסויימים).

כמו כן, היו נשים שקיבלו דמי מזונות גבוהים, לא עבדו וגם קיבלו אבטחת הכנסה. אחרות רימו בדרך זו או אחרת. מכאן מובן לגמרי ההגיון של ביטוח הלאומי. אם היתה אשה למשל שחייתה בסתר עם האקס בבית בהרמוניה, וקיבלה גימלה כפולה, או אשה אחרת שניצלה את ביטוח לאומי באופן פושע אחר, העקרון ברור: כיוון שכל בנות ישראל ערבות זו לזו, הרי העונש הקבוצתי של ביטוח לאומי הוא בהחלט במקומו. למה לטרוח באיתור הנשים הגורמות את הביטוח הלאומי אם אפשר לחוקק חוק המגן על המוסד אוטומטית, בלי כל מאמץ? ואם כמה מאות או אלפים או עשרות אלפים יפגעו, זה רק לטובתן. שיצאו לעבוד, ולא יהיה להן זמן לחשוב על העוול שנגרם להן. ואם הן בכל זאת תחלטנה לשבת עם ילדיהן בבית או שלא יאכלו, לא נורא.

אלה מסקנות חלקיות המתבססות על שיקולים של ביטוח לאומי, שעליהם למדנו דרך מקורות שונים שהיו מעורבים בנושא.

ביקשתי את תגובת המוסד לביטוח לאומי והופניתי על־ידי דב קול, הדובר, אל גב' רינה ברקאי, אחראית על נושא מזונות לילדים במוסד. ואין לעובדי המוסד לביטוח לאומי רשות להתראיין בלא אישור הדובר.

גב' ברקאי, מה דעתך על החוק החדש?

רינה ברקאי: מה שקשור לאבטחת הכנסה הוא לא מעניני, אני מטפלת בנושא מזונות, במזונות לא השתנה מאומה, אשה מקבלת מביטוח לאומי את מלוא הסכום על־פי חוק המזונות. אשה שקיבלה 300 שקל מזונות ממשיכה לקבל אותו הסכום בדיוק.

מה שקשור להבטחת הכנסה אינו נוגע לי, ואיני יכולה להתייחס לכך.

– האם ידוע לך אם החוק נועד לעודד נשים לצאת לעבודה?

אין לזה קשר. היה כפל בתשלום הבטחת הכנסה.

מיכל בר־אילן, עוזרת לדובר הביטוח הלאומי, מסרה לנו את הסכומים המעודכנים לאוקטובר ש.ז. של גימלת הבטחת הכנסה לגרושות. ובכן: גימלה זו ניתנת לאשה גרושה אשר גובה דמי מזונות שהיא מקבלת בתוספת 60 אחוז מהכנסתה בעבודה לא מגיעים ל־572 ש"ח לאשה עם ילד אחד או ל־687 ש"ח לאשה עם שני ילדים ויותר. הביטוח הלאומי משלים את ההכנסה עד לגובה סכומים אלה. כש־קלו הסכומים נלקח בחשבון הסכום הנכון.

ציפורה שלום מקבלת, כאמור, מבעלה לשעבר (באמצעות הביטוח הלאומי) 500 ש"ח לחודש, צמודים למדד ולפי הסכם שנעשה עמו. ב־1.11.87 הודיע לה הביטוח הלאומי שתביעתה להבטחת הכנסה נדחתה מאחר שאינה זכאית לגימלה. וקטעים מההסכם וממכתב הביטוח הלאומי מובאים כאן. העתקים המלאים שמורים במערכת.

האם היא יחידה במצבה? אגב, בשיחה הטלפונית הפנירה מיכל בר־אילן: נכון, יש פה בהחלט הרעה במצבן של גרושות...

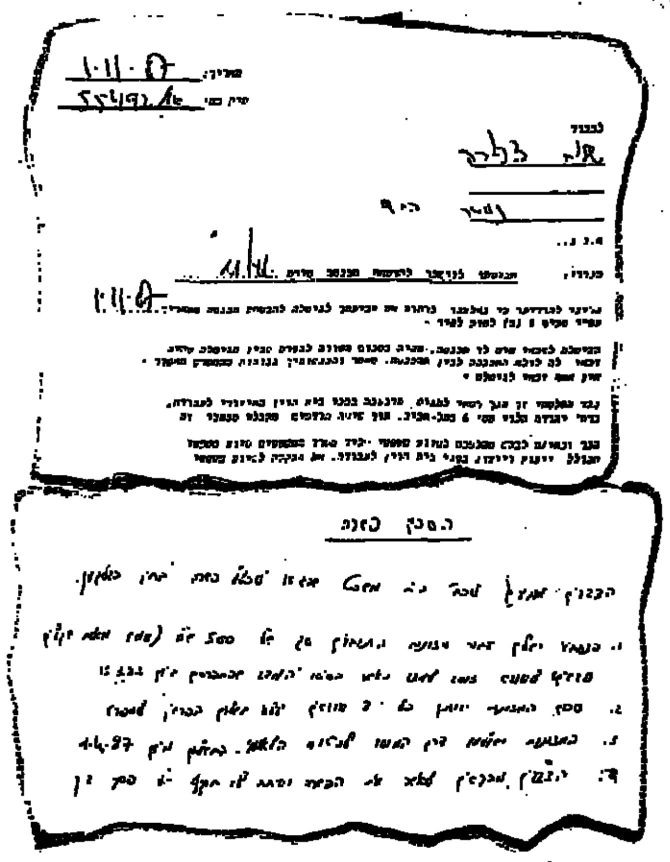

* * *

אורה נמיר, יו"ר ועדת העבודה והרווחה של הכנסת:

„החוק היה טוב שנה, ולא תוקן. לא רציתי לאשר אותו. אצלי יש מדיניות: לא מאשרת שום דבר שפוגע במצבן של נשים, גם אם משכנעים אותי.

„באותה תקופה שהחוק אושר, הייתי בברית־המועצות, בסך־הכל נעדרתי מהכנסת שלושה שבועות. החוק אושר, בהיעדרי, כשיצחק פרץ היה ממלא מקום.

„המדיניות שלי ברורה: לא מאשרת שום דבר שפוגע עם נשים או קשישים".

עפרה פרידמן יועצת משפטית בנעמת:

„אנחנו מתלבטים בנושא. מצד אחד זה שינוי דרסטי ונעמ"ת צריכה להקים קול זעקה. מצד שני, אנו לא רוצים לגדל ציבור נשים שתהיינה בהכנסה של המוסד לביטוח לאומי. במצב שהיה עד כה היה מספר גדול של נשים שקיבלו מזונות גם מאבי הילדים, ישירות או דרך ביטוח לאומי, וגם הבטחת הכנסה. היו נשים שהשתכרו יותר מכל אשה שיוצאת לעבוד.

„עם זאת יש נשים שנגרם להן עוול. לפני כשנה כשנודע לנו על כוונה להרע את החוק, פירסמנו מכתבים לנשים שתמלאנה טפסים ותעבדנה את הנתונים. ההיענות למילוי הטפסים היתה מיזערית.

גם מענבים אפשר להכין יין

יהודי אחד שפרנסתו היתה על ייצור יין שכב על ערש דווי ומשחש כי קרבה שעת יציאת נשמתו קרא לבנו, אשר אותו לימד מאז עמד זה על דעתו את מלאכת עשיית היין, כשהוא משמש לו שוליה כל השנים ונעשה בקי בכל רזי המקצוע וכך אמר לו: „ושתדע בני, גם מענבים אפשר לייצר יין!"

את הסוד הזה יודעים כנראה היטב אנשי „יקבי רמת הגולן" אשר נמצאים על מפת היין העולמית אך שנים מעטות וכבר זכו בהכרה ובהוקרה רבה אצל הכבירים [illegible] המדליות שקיבלו בתחרויות הבינלאומיות החשובות ביותר.

אני הקטנה־יהדעת [illegible] מתנות היין שקיבלו לנו אנשי „יקבי רמת הגולן" במלון תל־אביב לפני כשבועיים ושבה טעמנו ואף שתינו לא פחות מחמישה יינות מבצירי 1985 ו־1987, זאת בנוסף על היינות שבהם תובלו המנות המצוינות שהכין למאורע השף של המלון אורבן דנק ושבהמשך אביא את המתכונים שלהן, אם במקרה יתחשק לכם להכין אותן בבית ולהרגיש כמו מלכים.

אבל, אפרופו יין, לא אוכל שלא לספר לכם על ידיד אחד שלי המחזיק עצמו מבין גדול ביין ולעולם לא יזמין במסעדה, בשום תנאי שהוא, את „יין הבית", שהוא בדרך כלל יין פשוט אבל טוב, שהרי שום מסעדה לא תרצה לקלקל את שמה הטוב בהגישה משהו שלא ניתן לשתיה, לא עלינו. הזמנת היין המיוחד מלווה כמובן במזיגה הראשונה שלאחר חליצת הפקק לתוך כוסו של המזמין כדי שזה יטעם ויתן את הo.k. שלו. בדרך כלל זהו אקט פורמלי המלווה בציקצוק עדין שמשמיע המזמין בשפתיו ובתנועה קטנה בזווית העין שכמשמעה: „הכל בסדר".

בדרך כלל זה עובר בשלום, אלא שפעם, באחת המסעדות המצטיינות במאכלי הבשר שלהן אי־שם בדרום־אמריקה, לא עבר העניין. איש היין קיבל את ההזמנה, חלץ את הפקק ליד השולחן כשהוא אוחז באלגנטיות בבקבוק העטוף במפית צחורה, המזמין הרים את הכוס, השמיע את הציקצוק הידוע, עשה את התנועה המאשרת בזווית עינו, ורק כאשר הלך המלצר, רק אז, בלע את שהיה בפיו והנה: חומץ!! אבל אז כבר היה מאוחר. מסקנה – לא הפוזה חשובה אלא באמת הטעם.

אז לחיים!

דג דקר מעודן בסוביניון לבן

10 מנות

מצרכים:

1.3 ק"ג דג דקר ללא עור ועצמות
200 גרם מלח
½ בקבוק סוביניון לבן ירדן
150 גרם בצל קצוץ דק
20 גרם גרגירי פלפל כתושים
100 גרם עירית קצוצה

לעיטור:

400 גרם מלפפונים חתוכים לרצועות
200 גרם עגבניות קצוצות
50 גרם עירית קצוצה דק

ההכנה:

1. מניחים את הדג הנקי במגש ומפזרים על שני צדדיו מלח. משהים למשך שש עד שמונה שעות בקירור.
2. שוטפים היטב את הדג מהמלח ומייבשים במפית ספוגה.
3. מניחים על מגש נקי, מפזרים את הבצל, התבלינים, העירית והיין. משהים במקרר למשך 24 שעות והופכים לצידו השני למשך 24 שעות נוספות בקירור.
4. פורסים פרוסות דקות ועורכים על צלחת הגשה. מעטרים ברצועות מלפפון, עגבניות עירית ומגישים מיד.

מקצף יין מוסקטו דה גמלא ומנגו

4 מנות

מצרכים:

400 גרם קוביות מנגו
4 חלמוני ביצה
80 גרם סוכר
1 כוס מוסקטו דה גמלא

ההכנה:

1. עורכים את קוביות המנגו בארבעה גביעי זכוכית נאים ורחבים.
2. מקציפים את שאר החומרים בכלי קצור והסיר־אש על גבי אמבט מים חמים עד קבלת קצף קליל. יוצקים על המנגו ומגישים מיד.

לא רק באסיפות מורים

כמאה בתי ספר בישראל הצטרפו לפרוייקט בתי הספר הקהילתיים. הם המערבים את ההורים, באופן פעיל ושותף, בנעשה בבית הספר, בקביעת יעדים וביישומם. בתי ספר שהם חלק אינטגרלי של סביבתם, המחנכים את תלמידיהם לחיים של ערכים ושותפות בחיי הכלל

כתבה וצילמה בלהה דבורי

בימים אלה מרחיבה העמותה לקידום החינוך הקהילתי בבתי הספר את היקף פעילותה. בשנה זו הושם דגש על נושא פיתוח כוח האדם של „פרוייקט בתי הספר הקהילתיים". בקורס מנחים שהתקיים בשנה שעברה, סיימו עשרים מנחים שיסייעו בשנה זו לששת המנחים הקבועים בפרוייקט להשתלם על הביקוש הרב של בתי הספר להצטרף לפרוייקט בתי ספר קהילתיים. יוזמי ומייסדי העמותה הינם משרד החינוך, החברה למתנסים וג'וינט ישראל.

שלומית שימרון, ירושלמית בת קיבוץ אשדות יעקב, היא אחת משישה המנחים הראשונים של העמותה. היא גומאת מדי חודש בחודשו כשלושת אלפים [illegible] בתי ספר קהילתיים. ההנחיה נעשית במסגרת היישובים בהם נמצאים בתי הספר הקהילתיים.

שלומית שימרון: „בישראל יש כמאה בתי ספר קהילתיים, מדימונה בדרום ועד קריית־שמונה ומעלות בצפון. רוב בתי הספר הקהילתיים הינם בתי ספר יסודיים (בישראל יש כ־1500 בתי ספר יסודיים). בשנה זו התחיל פרוייקט ניסויי גם בשישה בתי ספר תיכוניים, בשיתוף עם אגף הנוער של משרד החינוך".

על פי שלומית שימרון, מטרת בית הספר אשר מעוניין להיכלל בפרוייקט בתי־ספר קהילתיים הינה שינוי הגישה מתפישתו כמוסד המלמד דעת בלבד אל מוסד כבסיס חברתי וחינוכי המעורב בחיי הקהילה בה הוא נמצא.

שלומית שימרון: „יש עתה התעוררות של הורים למעורבות יתר בחיי בית הספר, שמקורה בתחושתם, שהם יכולים וצריכים להשתתף באחריות לחינוך ילדיהם, גם משום שאפילו בית ספר שאינו סובל מקיצוצים, יש לו משאבי אנוש מוגבלים וגם משום שהם בעצם הקשר האמיתי בין בית הספר והחיים. ללא מעורבות הורים, בית הספר כמעט מתפתח להינתק מהחיים ופירוש הדבר: לא להבין ילד למציאות של מעבר לגדר. חינוך אמיתי נעשה בחיים אמיתיים וההורים הם הגורם המאפשר המכריח את בית הספר להיות חלק מהחיים.

„משמח אותי אחד הממצאים של מחקר שעשה מכון סאלד ביוזמת הג'וינט: תוצאות המחקר סותרות את ההשערה שלאוכלוסיה מבוססת כלכלית יש סיכוי להצליח במימוש הרעיון הקהילתי בבית הספר יותר מאשר לאוכלוסיה אחרת. מסתבר כי אין קשר למצב הכלכלי. מעורבות הורים בחינוך הבית־ספרי אינה נחלת השכבות „החזקות" בלבד שכן, חמישים אחוז מכלל אוכלוסיית בתי הספר הקהילתיים הם טעוני טיפוח ובעיני זוהי עובדה מרשימה משום שנכונה ברור, כי מעורבות הורים בבתי הספר אינה תוצר הכרחי של כסף אלא של תפישת עולם של בית הספר מחד גיסא, ושל מוכנות ההורים לתרום, מאידך. ומעל הכל: כל אוכלוסיה יכולה להיות מצליחה ותומכת, גם אם איננה מבוססת כלכלית".

פרוייקט בתי הספר הקהילתיים התחיל בשנת 1978 ביזמת ד"ר יעל פוזנר, מי שהייתה סמנכ"ל משרד החינוך. ד"ר פוזנר הביעה אי־שביעות רצונה מן המערכת ועם פרישתה לגימלאות החלה בחיפוש אחר אתגרים חדשים בשדה החינוך, שיביאו להקמת מערכת טובה יותר מזו הקיימת, כאשר התשתית הערכית בה נותנת את הטון, בד בבד עם החומר העיוני הנלמד. התשתית הערכית היא המועברת באמצעות מעורבות ההורים ומציאת מקומו של בית הספר בתוך סביבתו.

כיום, עשר שנים לאחר שנולד פרויקט בתי הספר הקהילתיים, פועלים במסגרתו כמאה בתי ספר, בתוכם עשרה בתי ספר במיגזר הערבי. עוד עשרות בתי ספר ממתינים לתורם. ההתעוררות גדולה ישנה דווקא בערי הפיתוח. בדימונה לבדה יש שלושה בתי ספר קהילתיים. שלומית שימרון וחמשת חבריה לצוות המנחים, הרואים בעבודתם שליחות לאומית ממדרגה ראשונה ועושים עבודתם ללא לאות, יכולים לזקוף לזכותם הישג מרשים זה.

חיה יניב, מנהלת בית ספר קהילתי בן שנה אחת, הנמצא בכוכב־יאיר, ישוב בן שנה הנמצא באזור המשולש הקטן בגבול בין השרון הדרומי לקוכדון, בתחומי הקו הירוק. חיה יניב: „בית הספר שלנו נפתח באוריינטציה של קשר בין בית הספר לסביבה ולכן אנו משתייכים למאפיין החדש של בתי הספר הקהילתיים: בתי ספר הצומחים ביישוב צומח. בעבר עבדתי כמורה וכסגנית מנהל בבית ספר קהילתי ברעננה, שהתחיל כבית ספר רגיל והצטרף לפני כתשע שנים לפרוייקט בתי הספר הקהילתיים. עם השנים גיבשתי לעצמי מסקנות באשר ליתרונות החינוך הקהילתי. גולת הכותרת של החינוך הקהילתי נעוצה בהפריה ההדדית בין הקהילה ובית הספר. בסיועה של שלומית שימרון, אנו מתלבטים יחד, מורים והורים, במהות הדרך ובדרכים שבהן נוכל לערב את התושבים בעשייה. למותר לציין כי אין בית ספר קהילתי דומה למשנהו מכורח הנסיבות, האנושיות והסביבתיות. כל בית ספר הינו תבנית הנוף שבו הוא נמצא. ולמי ששואל, לשם מה המאמץ, מדוע לא להשאיר את בית הספר במתכונתו ה„רגילה"? אני עונה, שהמודעות לצרכי הסביבה שיוצר החינוך הקהילתי תסייע לנו ליצור דור אנשים טובים יותר: על כן כדאי המאמץ הכרוך בעניין של שיגור עמדות ותפיסות עולם של הורים ומורים אשר בסוף התהליך יראו את האור".

אז אולי זוהי התשובה לחיי קהילה הכים שיעמדו בפני מלחמת ההישגים והחומרנות המודרניים, המאפיינים את החברה המערבית ותרבותה ה„קולוניאליסטית", הכובשת.

חיה יניב, מנהלת ביה"ס הקהילתי בכוכב יאיר

ד"ר יעל פוזנר (מימין) עם שולמית שימרון

בסיסי וזול (יחסית) בשק"ם

מאת ורדה צימרמן

סקר שערכו כלכלני השק"ם מציין כי מחיר מלתחה נשית שלמה יעלה החורף (בחנויות השק"ם) בין 537 ש"ח לבין 996 ש"ח. ממש מציאה.

יצאנו לבדוק. אזור הניסוי: חנות השק"ם ברחוב אבן גבירול בתל־אביב. לעזרתנו באה אילונה, קניינית בגדי הנשים של הרשת. ובכן, מסתבר כי בשתי רמות המחירים, במחיר המינימלי וגם במקסימלי, המדובר באותם פריטים אבל באיכות שונה: מעיל חורפי, שמלה, מכנסיים, חולצה, אפודה, נעלים, מגפים ואימונית. פריט אחד מכל סוג עדיין אינו מרכיב מלתחה שלמה אבל הוא משלים אותה. ערכנו, נכון לחורף זה. זה כן. והבגדים עדיין זולים יחסית. זולים יותר במהלך חודש האופנה ברשת, המתקיים עתה.

אילונה: „הבגדים בשק"ם לא מיועדים לצעירות בנות 16. אלה ממילא לא קונות כאן אלא מעדיפות את הבוטיקים הייחודיים. אנחנו מדברים על אשה קצת יותר מבוגרת, בסביבות גיל השלושים, הזקוקה גם למידות גדולות". בגדים מתוצרת ניבה, בקרדי, פרארי, לית, מודו, לורדיה, ברוך, ליגת ואחרים. „חברות האמינות עלינו גם באיכות, גם במחיר וגם באספקה". יש גם פריטים אקסקלוסיביים לשק"ם. „גלי", למשל, מספקת לרשת מעיל־רוח מתופר. בצבעים שונים ובמחיר אטרקטיבי של 109 ש"ח, רק לשק"ם. ב„פינות המעצב" בחנויות שק"ם שונות אפשר לבחור גם מן הקולקציות של גרשון ברם או „אילה".

„ההתמחות היא בבגדי ספורט. לכל שעה. כשרוב הדגמים מצויים בכל אחת מ־42 חנויות הרשת", אומרת אילונה.

המחירים הנמוכים מתאפשרים בשל קנייה מרוכזת בכמות גדולה או ייבוא עצמי. כך. למשל. חולצת פלנל משובצת של „ברוך" שמחירה הרגיל הוא 79 ש"ח נמכרת כאן ב־35 ש"ח. חולצות משי הוזלו בחודש האופנה מ־90 ל־59 ש"ח. מערכות פוטר של „ניבה" בשילובים אופנתיים של ירוק וסגול או שחור־לבן, מחירן 104 ש"ח. סרינגים אפשר למצוא ב־52 ש"ח וחולצות פייזלי עם צווארון עניבה ב־29 ש"ח.

באשר למחירים, אם כן, ההסבר מספק. הבגדים עצמם אינם אלו המוצגים בחנויות יוקרתיות. ורבים ביניהם הם בעצם קנייה לשנים. נכון לעכשיו. נכון גם לחורף הבא. מה שנהוג לכנות „לחם וחמאה". פריטים בסיסיים שבעצם כל מלתחה זקוקה להם. מכנסיים בצבעי יסוד. ג'ינס. חצאיות־משבצות צרות או חצאיות סאטן בפליסה. לא תמצאו כאן הרבה מיני וגם לא הרבה אוונגרד. אלא את הבסיס הטוב („כל בגד עובר בדיקת מהנדס הטקסטיל שלנו"). נקודת המוצא לכל מלתחה.

מכנס דמוי עור („ריטמו") ב־79 ש"ח; סוודר תוצרת איטליה ב־59 ש"ח; חולצה כותנה ב־65 ש"ח.

איזי לונג
ממליץ ולהיפך

לא תאמינו - מלח דל מלח

אני נשבע לכם שכל מה שיהיה כתוב למטה אינו פרי דמיוני הפרוע אלא ציטוט מדויק מנייר שקיבלתי ואני משתדל מאוד לא להוציא דברים מהקשרם...

נתחיל?

„סדרת מוצרי מלח... משווקת על ידי חברת „ניגר" מקבוצת „דנקנר"...

„ששה סוגים של מלחים שונים... מלח עם ירקות - מוצר חדש דל מלח (*אתם רואים מאיפה באה הכותרת?*)... בתהליך הייצור אין כל שימוש בחומרים משמרים או בצבעי מאכל... מלח ים יבש, המיוצר בתהליך עיבוד כפול - ייבוש, ניפוי וסינון (*לדעתי - זה משולש! לא?*)... מלח מיוחד לאפית עופות... ולבעלי מדיחי הכלים, מלח מיוחד למדיחי כלים." (*הערה: שלוש הנקודות באות במקום השמטה.*)

סוף הציטוט, נו, הייתם מאמינים?

המחירים: המלח עם הירקות – 2.75 ל־100 גרם. מלח ים יבש 1.63 ש"ח ל־200 גרם, 2.35 ש"ח ל־500 גרם. מלח לאפית עופות 1.37 ל־1 ק"ג (בחיי, זול!) מלח למדיחי כלים 16.1 ש"ח ל־1 ק"ג (זה לא טעות!) חוץ מהאחרון, או הכל זה כמעט מציאה...

מתנה לחבר נודניק

נגיד שיש לך חבר ונגיד שכל פעם שאתם נפגשים הוא מתלונן על חשבון הטלפון הנורא שהוא מקבל וכמה שה„בזק" לא בסדר וכמה הם מנפחים את החשבון וכמה שנורא להיות במדינה שבה לא מאמינים לך וכולו וכולו.

תגיד שלך זה נבאס, מפני שאתה יודע שתמיד כשאתה מצלצל אליו הטלפון תפוס, זאת אומרת שכנראה החשבון נכון, רק שהוא לא יודע כמה הרבה הוא מדבר בטלפון.

אז בפעם הבאה שתבוא אליו, תביא לו את „מדריך סולן לחסכון בהוצאות הטלפון"

מר סולן, מחברו של המסמך, טוען ש„מדריך לעזור נכון בשימוש בטלפון, עשוי לחסוך עד 70% מההוצאות".

ו־70% זה די הרבה: לא רק לחבר שלך, גם לחברות גדולות, ומר סולן מציע גם (ומה הוא, כנראה, רוצה להרוויח את ה„סולן־פון"), מכשיר שהוא משווק, הרושם את כל פרטי שיחות הטלפון, כמו: מספר הטלפון של הנמען, משך זמן ההתקשרות, חישוב תעריף השיחה ועוד.

אז אם, בנוסף למדריך, יקנה החבר שלך גם את המכשיר, הוא ידע בדיוק כי דיבר, לאן, כמה זה עלה ואז, אולי, יסתתמו טענותיו... אולי...

את המדריך אפשר לקבל חינם בכל סניפי חברת „סולן תקשורת ומחשבים", בתל אביב, בחיפה, בבאר שבע ובירושלים.

מזרח ומערב בתחתית כף הרגל

– למה גזר בריא לעיניים?

– ראית פעם שפן עם משקפים?

סיפור ישן נכון? אבל עכשיו ברצינות, למה זה בריא ללכת בקבקבים עם מדרך אנטומי בשיטה יפנית?

ראית פעם יפני עם כאב גב?

על העקרון הזה, פחות או יותר, הולכים הקיבוצניקים של „מגף" - ביהח"ר לנעלים וסנדלים בקיבוץ גונן.

קודם הם הביאו לנו את הסנדלים האלה שעוטפים כף הרגל מלמטה כמו חצי כפפה ועכשיו הם עושים לנו את אותו הדבר אבל עם נעל. אז נכון שזה לא נראה כל כך אלגנטי, כלומר בלי עקב ובלי שפיץ, אבל זה בדיוק העניין, כי היפנים טוענים שהעקב והשפיץ של הנעלים גורמים לכל הכאבים בגוף, כולל כאבי רגלים וגב, כמובן.

הם לקחו את גזרת ה־*desert boot* האנגלית (מערב) וחיברו אותה למדרך האנטומי היפני (מזרח) ואת זה הם מגישים לנו לחורף במקום הסנדלים של הקיץ. ואם זה נוח כמו הסנדלים אז זה יופי של נעלים, ו„חוץ מזה זה מהקיבוץ וגו' וגו'" ושם, שם.

על יצוג נשים בחברות הסתדרותיות
הבהרה

בכתבה על ייצוג נשי במועצות מנהלים של חברות הסתדרותיות (29.10), הובאה אינפורמציה לא מדוייקת: יהודה פאוסט, דובר חברת העובדים, מבקש להדגיש שלדירקטוריון המשותף של חברות הבניה „סולל־בונה" ו„שכון עובדים", נבחרו עד כה רק 14 נציגים מתוך 21 האמורים להיבחר. את יתר שבעת חברי ההנהלה בוחרים נציגי העובדים.

עכשיו אומרים ב„חברת העובדים": הבחירה בידי העובדים, וההנהלה לא יכולה להתערב.

אבל מה עשתה הנהלת „חברת העובדים" למען בחירתה של אשה בקרב 14 הנציגים שכבר נבחרו?

נעמה גל

סגנון חיים מחולק ל־10

מחקר חדש. סגנונות החיים של האוכלוסיה היהודית בישראל. עורך: „מכון זיו" בניהול הפרופסורים יחיאל זיו ויעקב הורניק. מידגם של 2400 גברים ונשים. המסקנות מסווגות את הישראלים לכמה קבוצות, אף אחת מביניהן איננה דומיננטית. ההבדלים המשמעותיים ביותר בין גברים ונשים.

עשר קבוצות: „המתקיימים בקושי" – מרובי חששות ודאגה, הכנסה נמוכה ובעיות בריאות. „הנאבקים" – לשינוי המצב הקיים (ראה קבוצה ראשונה). „שוחרי הבריאות" הם אלו המקדישים תשומת לב מרובה ביותר לפעילויות ספורטיביות ולנושאי הבריאות. „המשפחתיים" – הם בעלי דחף השתייכות גבוה. „שוחרי מעמד" המבקשים לשפר את מעמדם החברתי, להצליח. „שוחרי הישגים" הם המצליחים. אלה שהגיעו. „שוחרי הבילוי" הם בעיקר הצעירים, „שוחרי ההתנסויות" – מחפשי התפתחות באמצעות התנסויות חדשות, „שוחרי השינוי החברתי" הם אלה המבקשים לשנות את העולם ו„המגשימים", המשלבים אמונה בערכים עם פעילות בנושאי חברה ותרבות.

המחקר נועד למטרות מעקבים שיווקיים של מפעלים וחברות. ואולי גם למטרות פוליטיות במסגרת מסע בחירות של המפלגות.

ורדה צימרמן

אם המאות מרחוב הפלמ"ח

מאת שמעון וייס

"יום אחד בא אלי ילד ואמר: בשכונה שלנו ישנה ילדה קטנה שסובכה כל הזמן ואמא שלה מתביישת לצאת איתה לרחוב. הלכתי לשם וראיתי ילדה בת שנתיים, עיוורת. שיכנעתי את אמא שלה לבוא אלינו לשיקום והודעתי למוסדות המתאימים שצריך לטפל בילדה הזאת. בינתיים התחלנו אנחנו, המתנדבים, לטפל בילדה יום יום. הוכחנו לאמא שלה שהעוורון זה לא סוף העולם, שאפשר לקדם את הילדה והעיקר – שיתפנו אותה בתהליך. טיפלנו בילדה זמן ממושך, והוצאנו את האם מהדיכאון. כשהילדה נכנסה לגן רגיל, באה אלינו האם ואמרה: אילו הייתי מכירה אתכם

צפת

מההתחלה, לא הייתי בוכה יום ולילה, שנים. מה שאמרה לנו האם נחרת היטב בזכרוננו, והגביר בי את המודעות לבעיות ההורים והעיוורים. הבנתי שהם זקוקים לשיקום ולליווי מהיום הראשון".

לד"ר יעל בן דור מצפת יש מאות ויותר סיפורים כאלה והיא מספרת אותם באיכפתיות ובאהבה, כאילו מדובר בילדיה שלה. ובאמת, המאות שטופלו ומטופלים עד היום במוסד השיקומי לעיוורים שהקימה בצפת לפני כעשר שנים, הם כילדיה. בת כמה היא, אם המאות? "תעשו בעצמכם את החשבון", היא אומרת, ומסרבת בתוקף להקל על השואל. לפי החשבון, כמעט שמונים. אבל על־פי מראה הפנים והמרץ הבלתי־נדלה – צעירה בהרבה מזה. היא גרה ברחוב הפלמ"ח בצפת, בבית אבן ערבי ישן, מוקף חצר גדולה, עם גינת נוי ומטע ביתי קטן, שהיא ובעלה מטפחים כבר שנים, בין הפעילות ההתנדבותית הרבה והעבודה היום־יומית. עד היום בולט בדיבורה המבטא הייקי, אף שהעברית שבפיה רהוטה. ד"ר בן דור נולדה בברלין ושם אף למדה רפואה והתמחתה בגניקולוגיה. אחר־כך למדה גם בצרפת. ב־1934, עם גל העליה מגרמניה, הגיעה לארץ. "באתי עם גרושים בכיס", אומרת ד"ר בן דור וזו, בין השאר, הסיבה שלא השתלבה מייד במקצועה.

ב־1951 עברה עם בעלה, ברה, מהנדס במקצועו, לגליל. הבעל שירת עדיין כקצין בצבא הקבע. "מייד ראיתי שזה איזור שיש בו פיגור רפואי וסביבתי עצום", היא נזכרת, מה שלא הפריע לה להשתלב במחלקת היולדות של בית־החולים הישן בעיר. רבים מהמאושפזים בבית־החולים ידעו, שמעבר לביקור הרופאים היומי, הם יכולים למצוא אוזן קשבת ולב חם אצל הדוקטורית. היא היתה שוהה במקום שעות נוספות, אחרי יום העבודה, כדי לסייע לחולים ולהרגיע את בני משפחותיהם. כשהגיעה שעתה לפרוש, פתחה בשכונה הדרומית בצפת, יחד עם מתנדבים מהעיר ומהאיזור, מרכז קהילתי לייעוץ בנושאי ההתבגרות, המין, תכנון המשפחה ובעיות רפואיות נוספות.

צעירים בגיל התיכון ידעו, שבכל יום רביעי בשבוע יש דלת פתוחה, בארבע עד שש אחר הצהריים, וכל אחד יכול לבוא ולשטוח את בעיותיו. יש מי ששומע ומטפל. "לפני כן לא היתה להם כל כתובת לפנות אליה", אומרת ד"ר בן דור, "ההיענות היתה גדולה. לא פלא שצצו תופעות של עישון סמים, אלכוהול ובריחה מהבית. זה היה כמעט צפוי באוכלוסיה, המורכבת מיוצאי תרבויות שונות וסובלת מבעיות כלכליות ומבעיות דיור איומות. בין הילדים הראשונים שבאו אלינו היו רבים עם בעיות רפואיות שלא טופלו, כי ההורים לא פנו לרופא: הם חשבו שזה יעבור מאליו או שהילדים יתרגלו לזה. בין אלה היו ילדים רבים שסבלו מדיסלקציה שלא אובחנה אצלם בזמן. הדבר גרם להם לפיגור חברתי, אף שמבחינה שכלית הם היו כמו כולם".

ד"ר בן־דור: כל יום ד' דלת פתוחה לתיכוניסטים

שמעו של המרכז לייעוץ התפשט במהרה בקרב תושבי האיזור ולחץ הפונים גבר. ד"ר בן דור והמתנדבים נאלצו לפתוח חוגים אחר־הצהריים – הכל, כמובן, ללא תשלום – ולהגדיל את מספר המתנדבים.

ד"ר בן דור מלאת שבחים על עשרות המתנדבים, המנהלים את הפעילויות השונות. יש בהם מהשירות הלאומי, מורות־חיילות וסתם אורחים טובים שאיכפת להם. רבים מהמתנדבים הם תלמידי תיכון. הציוד במכון לייעוץ ובמרכז לשיקום העיוור נרכש, ברובו, בעזרת תרומות מהארץ ומחו"ל. גם המרכז הקהילתי בצפת מסייע לה, בעיקר בהסעות, בניקיון ובתשלומי חשמל ומסים. "התחלנו בחדר קטן במתנ"ס שבשכונה הדרומית. אחרי שלוש־ארבע שנים ביקרו אצלנו אורחים מקנדה. הם התרשמו ממה שראו והחליטו שהמקום צפוף מדי. למחרת שלחו לנו 41,000 דולר לבניית שני חדרים נוספים. עד היום אין אנחנו יודעים מי הם. אנחנו מנסים בכל דרך למצוא אותם כדי להודות להם", אומרת ד"ר בן דור.

הילדים הבאים למרכז הם בני שש עד בני גיל חטיבת הביניים. תנאי הקבלה, לפי יוזמת המרכז, הם שלושה: הגד יפה שלום כשאתה בא, התנהג בסדר ועזור לחבריך; ואחרון – הגד יפה שלום כשאתה יוצא. נראה שהילדים עומדים בתנאים. הראיה: ילדים מכל האיזור מוסיפים לזרום למרכז.

במקביל להפעלת המרכז לייעוץ פתחה ד"ר יעל בן דור, לפני כעשר שנים, מרכז לשיקום העיוור. לשם כך עברה בחו"ל השתלמויות וקורסים לשיקום עיוורים ולמתקשים בראיה וקיבצה סביבה מתנדבים בעלי מקצוע ובעלי לב חם. היא החליטה להתמסר לתחום הבעייתי הזה לאחר שנוכחה לדעת, כדבריה, שבבתי־הספר לרפואה ובקרב הרופאים עצמם אין מקדישים די תשומת־לב לנושא השיקום הרפואי והנפשי של העיוורים.

"כשילד נולד עם חשש לעיוורון", מביאה ד"ר בן דור דוגמא מהחיים, "אמא שלו הולכת איתו לרופא עיניים, וזה בודק אותו ואומר לאם, תחזרי בעוד חצי שנה. האם בוכה חצי שנה, כי היא חשה שמשהו לא בסדר. במקום זה היה רצוי שהרופא יגיד לאם, 'אני עדיין לא יכול לומר לך מה בדיוק המצב, אבל חשוב מאוד שכבר היום תלכי למרכז לשיקום עיוורים ושם ילמדו אותך איך להתמודד עם הבעיה'. צריך לנצל את התקופה הראשונה של חיי הילד לפיתוח כל החושים, לרבות שאריות הראיה, ועוד יותר מזה חשוב להקנות להורים גישה נכונה לנושא. במרכז מלמדים את ההורים לשמוח בהישגים של השיקום במקום לראות את המצב כחסר תקנה. ככלל: במקרים רבים גילינו, שהילד אינו עיוור לגמרי, כפי שחשבו הרופאים, ובזמן השיקום אנחנו מצליחים לפתח את שארית הראיה". התקופה הראשונה, כידוע, היא הקובעת את הצלחת השיקום.

בין המשתקמים גם מבוגרים. אצל כולם החל השיקום בנסיון לנצל כל שביב של ראיה: מעבידים אותם לבדיקות־ראיה חוזרות במרפאות העיניים ואצל המומחים. את המבוגרים יותר מנסים להחזיר מהר ככל האפשר למסלול החיים הרגיל, שהפסיקו אותו כשנפגעה ראייתם. הלימודים במרכז מותאמים ליכולת הלמידה של כל משתקם. יש במרכז עיוורים הלומדים מחשבים, מתימטיקה, כתיבה במכונת כתיבה, שפות, קריאה.

לפני שבע שנים נפתח במרכז פרוייקט חדשני של מתנות ללימודים מרוכזים, בעיקר בחופשות. רבים מהמשתקמים יודעים שבעזרתם הם יכולים לעשות קפיצה נחשונית בתהליך השיקום שלהם.

היום יש במרכז תיקים של יותר ממאה איש, מכל הארץ, שבחלקם הגדול שוקמו. אלה שהיו מטופלים שומרים עד היום על קשר הדוק עם עובדי המרכז. ד"ר בן דור מציינת, כי ההצלחה של המרכז השיקומי הניעה גם את המוסדות הממשלתיים והממלכתיים להכיר בו ולסייע לו. גם למרכז לשיקום עיוורים אירע "נס קנדה": אורחת קנדית ביקרה בו לפני זמן־מה, התרשמה ושיגרה מקנדה המחאה על סך חצי מיליון דולר. בסכום הזה אפשר היה לגשת להקמת מרכז חדש ומשוכלל בצפת. הבניה תסתיים בראשית החורף הקרוב וחנוכת הבית הרשמית תתקיים בתחילת 1989.

סיבה למסיבה

מאת יצחק מרידור

אברשה בר־חיים, איש רמת־דוד, יהיה בפורים בן 70. הוא ורעייתו סוניה מציינים בימים אלה, יחד, 100 שנות עבודה בארץ ישראל. זה, אמנם, הישג מכובד כשלעצמו, אבל ודאי לא סיבה מספקת, ביחוד לא בימים טרופים אלה, לעריכת

רמת־דוד

מסיבה, עם מאות משתתפים, עם נאומים ותכנית אמנותית.

ואכן, מסיבת הפרידה שנערכה לאברשה השבוע, בבית הרשל בגבת, עם סיום 24 שנות עבודתו כרכז משקי עמק יזרעאל, היתה יוצאת־דופן: "איש מאיתנו אינו זוכר שמסיבה

הרוטציה לא עבדה עליו
אברשה בר־חיים

שכזאת נערכה אי־פעם בעמק למישהו, עם סיום תפקידו", אמרו לי ובלא מעט קינאה, אם יורשה לי לציין אחרים מהמוזמנים.

הרוטאציה, מסתבר, נחלה במקרהו של אברשה כשלון חרוץ. 24 שנים רצופות ניהל האיש, ביד רמה, בסמכותיות רבה, ארגון כלכלי, המגלגל 250 מיליון דולר בשנה. "אצלי בבית", אמר חתן המסיבה, "לא היו לי בעיות. כל השנים זכיתי מחברי לתמיכה וליחס קורקטי; אולי בפני שתמיד, גם כשהייתי עסוק עד למעלה ראש בענייני הארגון, נשארתי מעורב במה שקורה בבית והייתי פעיל במוסדות הקיבוץ בכל שנדרשתי. אולי התייחסו אלי יפה גם מפני שביצאתי לתפקידי בארגון, פיניתי לפני הדור החדש את הדרך לתפקידים המרכזיים בקיבוץ".

"הרוטאציה", אומר יו"ר המועצה האזורית מגידו, יוחנן מעוז, "לא עבדה על אברשה. כל הגזברים שאני מכיר ראו בו כל השנים אבא, ואבות, כידוע, לא ממהרים להחליף".

הפרישה מהתפקיד והחזרה הביתה משמשת לרכז "משקי עמק יזרעאל" הזדמנות נאותה לבוא חשבון עם ממשלת ישראל: "ההתיישבות העובדת", אומר אברשה בר־חיים, "לא דרשה מעולם עזרה או תמיכה כספית מהמדינה. כל שביקשנו הוא פריסת חובות, בתנאים כלכליים, של מגזרים התיישבותיים כמו יישובי בקעת־הירדן או רמת־הגולן. כל השנים, עד למהפך של 1977, היתה מעין מחוייבות הדדית בין הממשלה ואותם ישובים בגולן, בנגב הרחוק, בבקעה: הכירו בהם כבשליחי ציבור, הזכאים לתמיכה ולעידוד. כיום מתייחסים לישובים האלה בלעג, אפילו במעין שימחה לאיד. שינוי המשטר במדינת ישראל הביא לשבירת מוסכמות. בבת אחת חדלו לראות בהתיישבות גורם בטחוני ולוח של העשיה והצמיחה. נוח לו, לשלטון החדש, לשכוח שההתיישבות היא שנתנה, כל השנים, ערבות למדינה, ולא להיפך".

"העשור האחרון", אמר אחד המברכים במסיבה, "היה ההפכפך ביותר, אולי הקריטי ביותר, בהתפתחותה של החקלאות ושל ההתיישבות כולה, עד שהגענו למשבר הקשה העובר עלינו היום. בשנים הללו עמד ארגון משקי עמק יזרעאל – ואברשה בראשו – איתן מול גלים גלים של מכשולים ופיתויים, נצמד למטרות הבסיסיות שלשמן הוקם, בלי לגלוש לתחומים לא לו ובלי לסכן את הברית־השותפית. על כך אנו אסירי תודה לאברשה".

זאת כנראה הסיבה האמיתית לעריכת המסיבה.

במיל השלישי מקיסריה

מאת צבי אילן

סוני הוא אתר בולט, הנמצא בצד הכביש בנימינה־זכרון־יעקב. במקום יש מבנה גדול, ששימש כביתו של "בק" ערבי אחד. לאחר שהאדמות נרכשו בידי יהודים היה המקום בסיס לעובדים ולמתיישבים, בתוכם מייסדי בנימינה. ב־1939 התיישב במקום גרעין של בית"ר, שיסד אחר־כך את מושב נחלת ז'בוטינסקי, בצמוד לבנימינה. המקום שימש בסיס לקורסים של אצ"ל, והיה אחד מבסיסי היציאה לפריצת מבצר כלא עכו ולנסיגה ממנו.

כבר במאה הקודמת מצאו אנשי הקרן הבריטית לחקר הארץ, שבית הבק הוקם למעשה מעל תיאטרון עתיק, בחורבה שנקראה בימאס. מאחר שבמקום עברו אמות מים, הניחו שאולי

ארץ חמדה / צבי אילן

נערכו בתיאטרון – הבריטים אף פירסמו את תוכניתו – שעשועי מים. בעיר, שהיתה פגאנית, נמצאה גם כתובת קבר דו־לשונית, המעידה שיהודים ישבו במקום. ביוונית נכתב בכתובת "אנטוניוס וקירוס בני שמואל", ובעברית – "שלום". הנוסע מבורדו, בשנת 333 לספירה, כתב, כי במייל השלישי מקיסריה, לכיוון לגידמגידו, מצוי מקום בשם הר סינא, שם דומה ל"סיני".

בשנים האחרונות מתקינה במקום הקרן־הקיימת את פארק ז'בוטינסקי. הבניין שופץ כולו, ובקירבתו הוכנה תשתית לחנה נוער וניטעו עצים. במקביל לשיפוץ עורך הארכיאולוג של קק"ל, אלי שנהב, חפירות בתוך הבניין ומחוץ לו, בשיתוף עם אגף העתיקות. במהלך החפירות, שנסתיימה עונתן הראשונה, נחשפו חלקים נרחבים מקשת בית התיאטרון והרחבה שלפניה (אורקסטרה). מתברר שהמבנה שימש כתיאטרון תחילה במאה השניה לספירה ובשלב שני – במאה השלישית. בתקופה הביזאנטית חדל לשמש כתיאטרון והוסב למיתקן תעשייתי. במקום נחשפו כמה בתי בד לאצירת שמן זית.

שנהב חשף חלק ממערכות ניקוז המים בתוך התיאטרון והתברר שהן פועלות כסידרן עד היום: נחשף גם חלק מאמת מים, כנראה חלק ממערך אמה שהובילה מים לקיסריה. בתוך למבנה התיאטרון נחשפו כמה מבנים בעלי רצפות פסיפס צבעוניות. אולי הם שימשו כחלק מכלול פולחן המים (מאיומס), ובשלב מאוחר יותר – כבריכות לתעשיית צבעים. זאת לפי מציאת שרידים רבים של הלזון הארגמן.

בימת התיאטרון שנחשפה בשנוי

יד התחיה

בימים אלה התקיימה ישיבת המועצה הציבורית של יד יצחק בן צבי והדיווח שנמסר בה הוא מרשים. יד בן־צבי היא מוסד מדעי־מחקרי, העוסק בפעולות חינוך ובארגון הרצאות, ימי עיון וכנסים בכל חלקי הארץ. השילוב הזה בין רמה אקדמית, פעולה מחקרית, והפצת ידע בציבור הרחב, הוא במקומו. בחנוכה הקרוב, למשל, הוא מקיים כנס על בתי־כנסת קדומים, שבמסגרתו יושמעו הרצאות ויקויימו סיורים בבתי־כנסת שונים. חלק חשוב מפעולת היד הוא הוצאת פירסומים על תולדות ארץ ישראל וידיעתה. היא מוציאה רבעון של המכון לחקר הארץ ויישובה, "קתדרה", שהוא כתב־העת המדעי הנפוץ ביותר בארץ. בימים אלה הופיעה חוברת המפתח לחוברות 20־40 של "קתדרה". עצם הופעת המפתח, שהוא שני במניין, ראוי להערכה ומלמד על רצון לעזור למשתמשים בחוברות גרושת החומר בדרך הטובה ביותר.

פירסומי היד, המופיעים כמעט כל שבוע, נסקרים כאן בקביעות. בין מפעלי ההוצאה לאור, הנמצאים בעשיה, אפשר להזכיר רק יחידים: במסגרת תרגום ספרות יסוד של הארץ עומדים להופיע ספרי המסע של ואן (מגרמנית) וולניי (מצרפתית), שני חוקרים שסיירו בארץ בשנות השמונים של המאה ה־19. כן עומדים להופיע ספרים על הגיאוגרפיה ההיסטורית של ארץ ישראל, על הארץ בתקופה הביזאנטית ועל הארץ ושכניה, דהיינו יחסי היהודים עם שכניהם – הפרסים, היוונים והנבטים – בימי קדם.

מחילות בר כוכבא

בתחילת השבוע (15.11) פירסמנו ב"דבר" את דבר גילויה של משקולת עופרת מימי בר כוכבא במחילת מסתור שבחורבת עלים, ליד בית גוברין. ראוי להוסיף, שהמערכת שבה נמצאה המשקולת נשדדה בעבר בידי שודדי עתיקות, הממשיכים בפעולתם עד היום בשפלת יהודה. הם איבדו את הממצא היקר הזה או השליכו אותו, כי לא העריכו את חשיבותו: בדרך כלל הם נוהגים לחפש מטבעות בר כוכבא יקרות והחפץ לא מוכר לא אמר להם מאום. כבר לפני 18 שנה נרכש חפץ דומה בשוק העתיקות והיה חשד שכתוב גם שם "שמעון בר כוכבא", אלא שלא היה בטחון בדבר, ובינתיים החפץ הוצא מהמשך המחקר, ורק צילומיו נותרו.

ד"ר עמוס קלונר מאגף העתיקות, החוקר את הממצא, רואה בלוחית עדות משלימה לתיארוך לימי בר כוכבא של מערכות המסתור שנמצאו במאה ישובים עתיקים בשפלה, מבית־עין ועד להב ויתיר, וכן בהר, בשבעה ישובים, מגוש עציון ועד הרודיון (ואפשר שהמערכות התפרסו אף מעבר לתחום זה). בקרוב עומד להופיע בהוצאת הקיבוץ המאוחד ספרם של קלונר ויגאל טפר על מערכות המסתור, ובו ריכוז כל המידע וההעיונות הקשורים בתגלית רבת חשיבות זו של העולם התת־קרקעי של יהודה, שעיקרו בימי מלחמת בר כוכבא.

התרנגול והתותח

מאת יעל פישביין

חינוך באמצעות תרנגול ותותח, סגולה בדוקה נגד צביעות היא ההומור. זה "עובד" אפילו בחינוך. את החוכמה הזאת ידע המחנך הנפלא יאנוש קורצ'אק. כך עולה מחליפת מכתבים מיוחדת־במינה בינו לבין מחנכי קיבוץ עין־חרוד, שהוקראה השבוע בכינוס על מורשתו. הכינוס התקיים במרכז לספרות ילדים על שם לוין קיפניס בסמינר לוינסקי.

מחנכי עין־חרוד התחבטו בשאלה הקשה "מה לעשות כדי שהילדים יגיעו בזמן לבית־הספר" ונועצו בקורצ'אק באמצעות מכתב. התשובה רוויית ההומור הגיעה אליהם מעל דפי עתונו של המחנך הנודע: "אני מציע להכניס תרנגול לכל אחד מן החדרים של הילדים", כתב

עין־חרוד

קורצ'אק. "קריאת הגבר תעיר אותם לבטח ואם לא נגיע למסורתנו, מייעץ אני להעמיד תותח בחצר. רעם התותחים יעיר אותם ללא ספק". כנגד ילדים, המאחרים מפני שהם הולכים לאט, כדאי להפעיל אווירון, או לחלופין לגנותם מעל דפי עיתון סתם או לפרסם את שמם בעיתון הקיר של בית ספר, הציע. בסיום שם קורצ'אק את ההומור בצד והציע הצעה רצינית: "המבוגרים יפרסמו ויצהירו בעיתון, כי הם לא יאחרו אף פעם אחת ויקראו לילדים לעשות כמוהם".

באיחורים, כמו בשאלות נכבדות יותר – דמוקרטיה, סובלנות, שוויוניות ופתיחות – לא יעזרו תרנגולים, לא תותחים, ואף לא אווירונים. דוגמא אישית של מבוגרים עשויה להשפיע. בהיעדרה, הצביעות חוגגת.

אין חופש ביטוי לילדים בעתוני בתי־הספר

דוגמא מובהקת לצביעות חינוכית ניתנה באותו כינוס, שהוקדש לעתוני ילדים ולעיתוני בתי־ספר. מסקר שהציג לפני המשתתפים שלמה צדקיהו מבית ברל התברר, שהילדים מעדיפים חומר עתונאי הנוגע לעצמם. 185 תלמידים בעשרה בתי־ספר תיכוניים אמרו, שבמקום הראשון הם אוהבים לקרוא משאלים הנערכים בקרב תלמידים, במקום השני ראיונות עם תלמידים, ובמקום השלישי ראיונות עם מורים.

עלעול קצר בעתוני בתי־הספר שהוצגו בתערוכה מיוחדת הוכיח, עד כמה העתונים המופקים בבתי־הספר רחוקים מלמלא את ציפיות התלמידים. בכולם הוקדש מקום חשוב ל"דבר המנהל" ולמעשים חינוכיים יפים, שלדעת המורים ראויים לפירסום.

עתוני בתי־הספר אמורים להיות דמוקראטיים ולהיענות לצרכי התלמידים. מדוע הם כה רחוקים מלמלא את ציפיות התלמידים? התשובה של ד"ר מירי ברוך, שראיינה במהלך הכנס מערכות עתוני תלמידים בשלושה בתי־ספר תיכוניים, היא הדו־משמעית: "העדר הדמוקראטיה וחופש הביטוי אינו בצנזורה ישירה. התלמידים מתאימים עצמם לציפיות המורים. המסקר ברור. אין דמוקראטיה ואין חופש הבעה בעתוני תלמידים: קיימת צנזורה עצמית של התלמידים. מתוך ידיעה ברורה שלהם שהומור ביקורתי נגד המורים ובית־הספר לא יפורסם".

רק כדי לאשר את דבריה, ילדים מאחד מבתי־הספר במרכז הארץ הגיעו לכינוס עם תדריך כתוב על עתון בית־ספרם ובו נאמר, באותיות מודגשות, "אין צנזורה בעיתון שלנו". את התדריך כתב, כמובן, מורה.

רצח במטבח

מערכת החינוך הדתי מתרברבת בכך שהיא מצליחה לבודד את תלמידיה מהעולם החילוני ומהשחתת הערכים. חיבור של תלמיד כתה ב' מבית־ספר דתי במרכז הארץ מוכיח את ההיפך. התלמיד התבקש לכתוב חיבור על חשיבות ההפרדה בין בשר לחלב, במסגרת לימוד "דינים". המטלה שהטילה המורה על התלמידים היתה: "כתוב סיפור: טעות במטבח". וכך כתב הילד:

"לפני שנים רבות היה איש שקראו לו מר קורקבן וכל הזמן הוא טעה בין בשר לבין חלב. לאשתו קראו בננה ריקוטה והיא אמרה לו שאנחנו אוכלים היום חלב והוא כמובן סידר את השולחן. אשתו באה ואכלה איתו ופתאום היא ראתה שהיא אוכלת בכלים בשריים ואז היא רצחה אותו".

וילה בלי וולוו עם מגרש

מאת אמיר רוזנבליט

בית מרווח, ארבעים דונם שטח חקלאי ושלושה דונם חממות – והכל חינם – מציעה הסוכנות היהודית, במבצע מיוחד, ראשון מסוגו בארץ, למשפחות המוכנות להתיישב במושב תלמי־יוסף שבפיתחת שלום.

בשעה שהתנועות ההתיישבותיות נאבקות על קבלת ערבות מדינה להלוואות למושבים, נכנסים מתיישבי תלמי־יוסף לעידן חדש. מיום שהתמנה כונס נכסים למושב, בעקבות התמוטטות אירגון הקניות של האיחוד החקלאי

תלמי־יוסף

לפני כשנתיים, מתפקדים חברי המושב כיחידות משקיות עצמאיות, ללא תלות בארגוני הקניות.

מושב תלמי־יוסף הוקם בפיתחת שלום לאחר פינוי סיני וחבל ימית. עם מקימיו נמנו מפוני החבל ועולים חדשים מארצות הברית ואנגליה. המשבר שפקד את האיחוד החקלאי שיקע את המושב בחובות של כששה מיליון ש"ח. אווירת נכאים השתררה במושב וכ־14 משפחות עזבו אותו. שמונה מהן, שהיו עדיין במעמד של עולים חדשים, ירדו מן הארץ. כיום נותרו במושב 22 משפחות בלבד; עוד חמש משפחות נמצאות בחופשות, בחו"ל ובארץ.

המשפחות שנותרו בתלמי־יוסף מאמינות שיש עתיד למושב ואפשר להפכו למקום משגשג. בסוכנות היהודית הם מצאו אוזן קשבת.

התוצאה: הטבות מפליגות למצטרפים למושב. חיסול השיטה הכלכלית המתבססת על עיקרון הערבות ההדדית. מעתה אין עוד קופה משותפת למושב. כל חקלאי מנהל את משקו בעצמו. עם זאת ממשיך המושב לתפקד כיחידה אורגנית אחת, מבחינה חברתית ותרבותית. עוד שינוי בולט: עד כה הגבילה הסוכנות היהודית את ההצטרפות למושב לעולים בלבד. עתה נפתחו שעריו גם לפני ישראלים ותיקים.

נסים זבידה, בן 41, יו"ר הנהלת המושב, הנמנה עם גרעין המייסדים, אומר, שבעקבות הפרסומים על מבצע הקליטה של תלמי־יוסף פנו למושב יותר מ־100 מועמדים. התנאים הקוסמים קסמו גם לאנשים "לא רציניים", כהגדרת זבידה. "איננו זקוקים לחברים רבים כל־כך. בסך־הכל אנו מעוניינים לקלוט שמונה משפחות, המחפשות איכות חיים טובה ובעיקר רוצות לעסוק בחקלאות", הוא מסביר.

נסים, הנשוי לאילנה, פיזיותרפיסטית, ואב לשלושה ילדים, סבור, שלמרות המשבר הפוקד את החקלאות, אפשר כיום להתפרנס ממנה ואפילו בכבוד. "מה שאנו מציעים הוא למעשה הזדמנות בלתי־חוזרת להצטרף למשפחת החקלאים בישראל כמעט ללא כל השקעה. יתירה מזו, המצטרף אלינו מקבל גם בית מרווח, גם חלקת אדמה וגם אמצעי ייצור, קשורים בכסף לא קטן". הוא חושש שדבריו יישמעו כפיסקת פירסומת ומבקש שלא יוצגו כך. ואילו התשתית החברתית והתרבותית של המושב, הוא מדגיש, יש בה פוטנציאל גדול לאיכות חיים ברמה גבוהה.

"רוצים בסך הכל עוד שמונה משפחות" – נסים זבידה ובנו אלדן

הבאת הנבחרות מאירופה תעלה להתאחדות 1.1 מיליון שקלים

מאת שמואל קליגר

עד לשביעת העיתונאים בבית מקדונלד חשבנו לתומנו, כי תפקידנו כעיתונאים להזהות על ההצגה של נבחרת הכדורגל האולימפית בגלל יעל המשחקים הצפויים בחורף נגד אחדות בנבחרות הכדורגל המובילות בתבל. במרכז אתמול הטיל עלינו גד אפרתי, הגזבר החדש של ההתאחדות, מטלה חדשה ובלתי מוכרת בנבוניש של עיתונאי הספורט: לסייע להנהלה לעשות אקסיה במכירת כרטיסים לי5 משחקים במחיר מוזל.

לכשיו נותר רק לצפות, אם הבקשה נפלה על אוזניים כרויות ותנהם הצפוי, שיימכרו לפחות 5000 כרטיסי מינוי משולבים לי5 משחקים. כך, למשל, יעלה כרטיס ליציעים 75 שקל במקום 150 שקל, וכרטיסים שערכם הנקוב 75 שקל יימכרו במבצע עבור 37.5 שקל. כל רוכש חבילה יקבל גם שי – כתריה מתנת הסוכה. הגזבר הודיע, כי כל עלות המבצע, לרבות הבאת הקבוצות האורחות, יעלו כ־1.1 מליון שקלים והנזבדות הייתה להיעזר במבצע חסר תקדים בהיקפו כדי להחזיר את הקהל למגרשים (דרך הקופות).

חשב ההתאחדות, נחום ציפלוביץ', מסר, כי הכרטיסים יימכרו ב־3 מחירים: כרטיס בודד יעלה 30 שקל ביציע הדרום, 20 שקל ביציע היכון ו־15 שקל לילדים ולחיילים. המבצע החדש יימשך עד ל־16 בדצמבר, מועד המשחק הראשון נגד נבחרת שווייץ. במבצע נכללים גם המשחקים נגד נבחרות בלגיה, צרפת, פולין ואנגליה אשר יתקיימו באיצטדיון ר"ג.

כל המשחקים שיתקיימו ב־17 בפברואר 1988 ייערכו לציון מלאת 60 שנה להתאחדות לכדורגל בישראל. לכבוד האירוע עוצב גם סמל חדש למשחקים ובמרכזו דגם של כדור עם "תפר", שנהגו לשחק בשכמותו בשנות ה־20, ולצדו הדגם החדש – אצטקה 1986.

בנוסף למשחקים אלה יופיעו כאן נבחרות מלטה ורומניה.

מנכ"ל ההתאחדות לכדורגל, יעקב אראל, ציין, כי נבחרת צרפת, שהיא אלופת אירופה, תופיע לראשונה בישראל. גם נבחרת פולין תבוא לכאן לאחר שנים רבות של ניתוק הקשרים הדיפלומטיים. הנבחרת הפולנית תתאמן כאן במשך שבועיים. וצפוי משחק בינה לבין נבחרת רומניה ומשחק נוסף, ככל הנראה נגד נבחרת העתודה של ישראל.

נודע, כי נבחרת אנגליה, שתכלול 32 איש, תגיע בטיסה על חשבונה ותחזור ביד לאחר המשחק. האנגלים יקבלו בתמורה 87,000 דולאר תמורת זכויות שידור בארצם. פולין תקבל 40,000 דולאר וטיסה. שווייץ תגיע ללא תשלום. בלגיה תקבל 75,000 דולאר ואילו צרפת תקבל רק החזר דמי טיסה.

בנושא ההכנסות נלקחת בחשבון הכנסה משילוט ומפרסומת. רק מהמשחקים נגד שווייץ ובלגיה צפויות הכנסות של 45,000 דולאר. עם אנגליה הונהג מו"מ על העברת זכויות שידור בטלוויזיה תמורת 27,000 דולאר.

התכנון ההכנסות בנוי על ביקור 55,000 צופים בתשלום ב־5 משחקים, מזה 5000 רוכשי מינויים ו־30,000 במכירה בהדרת.

אישור משטרתי יתיר את הסבך

מאת משה כהן

רק משטרת ישראל תוכל להתיר את איגוד הכדורסל והפועל ת"א מפרשת הכרטיסים לקראת ה"דרבי" הגדול ביום שני.

נודע, כי בקרב שופטי הכדורסל שוררת תסיסה רבה, כיוון שהכרטיסים הוסרים מיועדים להם. באיגוד הכדורסל הוצרכו אתמול, כי השופטים עשויים לנקוט בצעד של סירוב לשפוט במשחק זה, אם לא יועברו אליהם הכרטיסים.

אתמול קיבלו ראשי הפועל ת"א מברק מאיגוד הכדורסל, בו נדרשת הקבוצה להעביר מייד לרשות האיגוד 100 כרטיסים למשחק תמורת תשלום. אולם, ראשי הקבוצה טוענים, כי כל הכרטיסים אזלו.

נשיאות האיגוד החליטה להעמיד את הפועל ת"א לדין משמעתי, אם לא יועברו אליה הכרטיסים. כדי להיחלץ מהסבך מציעים ראשי הקבוצה שהמשטרה תאשר הדפסת 50 כרטיסים נוספים, שימסרו לאיגוד. אולם, ספק רב אם המשטרה תסכים לאשר מכירת כרטיסים נוספים.

שחקני הפועל ת"א קיימו אתמול שני אימונים והמתח הרב ניכר היטב על פני השחקנים. ראשי הקבוצה החליטו לא להוציא את השחקנים לבית־מלון לפני המשחק. "כל שחקן צריך להתכונן למשחק באופן אישי ואין טעם להכניס את כולם למתח נוסף", הסביר יו"ר הוועדה המקצועית של הקבוצה, אריה גבעוני.

בקצה הכידון — ברוך דגון

„רובין הוד" נקש קשת מחשלת אופי

אילן נקש הוא התקווה הגדולה של הקשתות הישראלית. „רובין הוד" אמיתי. ממתיר עשרות חיצים אל המטרה הצבעונית, פוגע אל העיגול הצהוב, ושם „בול" אחר „בול".

כחודשיים לפני שתורו מצה"ל נמצא נקש בצמרת המבחנה. סיאול מתקרבת בצעדי ענק והוא מצפה ל"קילובו המיידי בתכניות האולימפיות. הוא מוכן להקדיש את השנה כולה לכשיפה הזאת ודוחה, בינתיים, את התכניות האישיות.

נקש מצוי בעסקי הקשתות קרוב ל־13 שנים. כילד נמשך אל הקשת והמקצוע. הציד הגעגע. „כאן אין יום אצלי ללא ירי". הוא מקדיש לאימונים ארבע שעות כל יום ומוסיף להם שעות טיפול בקשת ואימוני כושר גופני.

מבחינה השגית קרוב נקש לרמה הבינלאומית הגבוהה. הוא מעיד על עצמו, כי חסר לו ניסיון בתחרויות גדולות כדי להפיק מהקשת שלו נקודות חיוניות נוספות. „קשתות תלויה במידה רבה בכושר הריכוז של הקלע, אולם היא מותנית גם ביכולת להסתגל לתנאי מזג־אוויר משתנים. כל תנודה של הרוח עלולה להסיט את החץ ממסלולו ולפגום בתוצאה", הוא אומר.

הקשת של נקש ועמיתיו אינה דומה לקשת המפורסמת של ליל ר"ג בעוטר. המבנה שלה הוא, אמנם, עתיק יומין, כמו הספורט הזה, אולם הוספו אליה אמצעי כיוון ואביזרים המאפשרים מתיחה מירבית והקנים לחיצים תנועה ישירה אל היעד. למעשה מותאמת כל קשת אל מידותיו של הקשת ויכולת המתיחה המסורה בשרידיו. כמו בגד לגוף. אין, איפוא, שום צורך להיות גברתן או בעל שרירים משורגים כדי להצליח בענף הזה. „בכל אחד מהם ומשחרר את המיתר לפי סגולותיו המגדירה בעשית. רק לפי הפגיעות במטרה עצמה", מסביר נקש.

כל קשת יורה כנגד פיס"א, אמת מידה בין־לאומית. זו מורכבת מירי סבבוקים משתנים של 90, 70, 50 ו־30 מטרים. בסך־הכל הוא צריך להקשות במשך יומיים 144 חיצים, כשלכל שלושה חיצים ניתן פרק זמן מקסימאלי של 2.5 דקות. „תחרות מפרכת מאוד", קובע נקש.

הספורט הזה דורש שילוב של כח גופני עם סיבולת, יכולת ריכוז מקסימאלית וסבלנות ברזל. „אתה לומד בו להכיר את עצמך היטב", הוא מסביר. הוא מעיד על עצמו, כי הפיק מעיסוקו בקשתות הנאה רבה לצד פיתוח חושיו של האופי.

נקש מצר על־כך, שרק בני נוער מעטים נמשכים לענף. „לצערי, אין לקשתות פרסום ואין מעורבים בו תשלומים כמו בענפים אחרים. אולם, מי שכבר נוגע בקשת לא ירפה ממנה לעולם".

מכבי ת"א נקנסה בגין זריקת אבן

מאת ג. אשר

קבוצת מכבי תל־אביב נקנסה אמש בסכום של 5000 ש"ח בגין פגיעה גופנית בשופט יצחק בר־יצחק בתום המשחק בשבת האחרונה מול מכבי תל־אביב.

ביה"ד המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל לא הסתפק בקנס כספי והטיל על התל־אביבים עונש של שני משחקי רדיוס על־תנאי עד תום העונה הנוכחית. הנהלת מכבי תל־אביב, באמצעות בא כוחה שלום הורי, הודתה, כי אכן היו אלו אוהדיה שפגעו בשופט על־ידי זריקת אבן.

קבוצת מכבי נתניה זוכתה מכל אשמה לאחר שמכבי תל־אביב הודתה בעבירה שיוחסה לה.

השופט יצחק בר־יצחק העיד בביה"ד המשמעתי וטען, כי אבן שנזרקה לעברו פגעה בשוטר, שליווה אותו, ופגעה גם בו.

קבוצת הפועל לוד הורשעה באחריות שילוחית למהומה אברהם ברדוגו, שעלב בשופט עובדיה צבי בתום משחק התיקו 1:1 עם שמשון תל־אביב.

ביה"ד המשמעתי קנס את הפועל לוד בסכום של 2000 ש"ח ואת המנהל אברהם ברדוגו בסכום של 500 ש"ח. כמו כן הורחק ברדוגו מתחומי המגרש בשני משחקי הליגה הקרובים של קבוצתו.

יצחק שום, מאמן בית"ר תל־אביב, שהטיח עלבונות בשופט סילינגר בתום המשחק עם מכבי נתניה, נקנס בסכום של 1000 ש"ח.

איתן רביבו, כדורגלן הפועל כפר־סבא, נענש בהפסקת פעילות מ־4 משחקי ליגה בפועל. רביבו הורחק במשחק קבוצתו עם מכבי תל־אביב. ביה"ד החמיר בעונשו מאחר ולחובתו הרשעות קודמות רבות.

חברו לקבוצה, יצחק מימוני, שהורחק במשחק קבוצתו עם הפועל תל־אביב, נענש בהפסקת פעילות מ־2 משחקי ליגה בפועל ועוד 2 משחקי ליגה על תנאי.

מכבי פ"ת מול נתניה בגביע

מאת משה כהן

קבוצת מכבי פ"ת תשאף הערב לנצל את ה"בלאגן" השורר במכבי נתניה ולזכות בנצחון ביתי, שיעלה אותה לשלב רבע גמר גביע המדינה.

אין ספק, כי שחקני עיר היהלומים טובים יותר. אולם, קשה לדעת כיצד השפיעו עליהם האירועים האחרונים בקבוצה. שחקני אם המושבות ישחקו בשאפתנות רבה, אבל תוצאת המשחק תלויה בעיקר ביכולת יריבתם.

סומו נגד סומו

קרבות הסומו, ההיאבקות של ה"שריונרים", מהווים ביפאן ספורט לאומי המושך רבבות. גם בהאוואי יש לספורט הזה אוהדים רבים. תארו לעצמכם מה קורה כאשר יפאני והאוואי נאבקים זה בזה...

הכדוריד הרמת־גני מתעורר הכדורגל והכדורסל בתרדמה

מאת שמואל קליגר

האימפריה של רמת־גן בכה שנית: זו על כל פנים ההתרשמות הראשונית מהצגת הכדוריד המצויינת של הפועל ר"ג מול הפועל ראשל"צ (24:25) במיפגש הצמרת. ר"ג בצמרת. האם רק מקרה האם נוכל ללמוד מכך גזרה שווה על ענפי הכדור הפופולאריים העיקריים? אולי בזכות הכדוריד תוכל ר"ג לעלות מחדש על מפת הספורט ותהווה קטליזטור לפריחה מחודשת של הכדורגל והכדורסל, שכמו נעלמו מבידשאות העיר ומאולמותיה.

ההנאה היתה מנת חלקם של כמה מאות הצופים, שנכחו באולם האוניברסיטה ברמת־אביב, כוססים ציפורניים באחד המיפגנים המרתקים בכדוריד שידענו בליגה, שאינה מפנקת את קהל שוחרי הספורט באיכות של מי יודע מה.

ובכלל הגיע הזמן, שנאמר את האמת לקהל שוחרי הספורט: כי מה שראינו באולם הכדוריד היה דבר שכל־כולו שלנו, כחול לבן, גם אם הגופיות, לפחות בחלקן, היו בצבע אדום.

לעומת זה, בכדורגל של רמת־גן אי־אפשר בימים אלה להתברך באיכות יוצאת דופן. הכדורגל של הפועל ר"ג משתרך לו בשנים האחרונות, לדאבון הלב, לא בכבוד – בתחתית הליגה הארצית. אפילו לבכבהנים כנגד הירידה, שממנה ניצל רק ברגע האחרון – הגיע. וזה היה רק בעונה החולפת. למעט האיצטדיון הרמת־גני המטופח, שהוא "הצעקה האחרונה" ומשתווה לאיצטדיוני כדורגל משופרים בעולם הספורט המודרני, אין לעיר הזו מה למכור, לאוהדי הכדורגל.

גם בכדורסל, אין כבר מה לר"ג מה למכור, או לפחות – אין בה שיקה. לאחר פסיקת הרגל הגדולה בעונה החולפת נמחקה הפועל ר"ג מן המפה הלאומית ויצבירתו. אולי, לחלוף עוד שנות דור עד שתחזיר האגדה עטרה ליושנה. מדוע? כי בכדורסל, שלא כמו בכדוריד, הכוכבים הם האמריקאים.

כחול־לבן הוא טוב רק אם אפשר להמירו לדולארים של ארה"ב כדי לשלם לאמריקאים שחורים או לבנים, שיודעים טוב יותר מאמריקאים אחרים לקלוע לסל. כמו שאמר בעונה שעברה מאמן הכדורסל של הפועל ר"ג בנאום ההספד עם הנשירה מהליגה העליונה: הכדורסל של ר"ג נכשל בגלל, שהכושים שלו היו נחותים מהשחורים של הקבוצות האחרות. הוא, לעזאזל, צדק.

אבל, פעם הפועל ר"ג היתה באמת אימפריה. לא רק בכדוריד ובכללה, האם אין זה מוקדם לפור תקוות מוגזמות. גם בכדורסל, גם בכדורגל. זכורני בילדותי, כשגרנו בשכונות למכתש בר"ג, הייתי "מתפלח" לתוך המגרש רק כדי לגעת בקורות השער. שזה עתה סוכך עליו יעקב הדרורוב האגדי, מדשדש על הדשא, כאותו "טרף" כמו אחוז תזזית הקיבוצי הזמני צבי הייכן מספר שעות לפני כן תתלה על הרשת, שבה נעץ החלוץ שלמה לוי הבלתי נשכח עוד אחד מכדורי הסער הבוהיבים שלו בבעיטת מספרת לאחור. הה, אלה היו ימים היו אלוה.

אבל לא רק בכדורגל. ר"ג היתה אימפריה גם בכדורסל. זה בכלל לא היה מזמן. סכ"ב קפלן חונן קרה. אור גורן האב־גדור בוסקוביץ'. וגם לא שכחנו את כל האחרים שבכחול־לבן, שיחד עם הזוזק האמריקאי עשו את רמת־גן לאימפריה של ממש, שהקשתה את החיים על האלופה הנצחית מכבי ת"א: גם לפני שהאחרונה זכתה באליפויות המדינה: גם לפני שזכתה בגביעי אירופה.

אבל, מה קרה, בעצם לספורט בעירו של אברהם קריניצי ז"ל הוא בדיוק מה שאומר המשפט הלאטיני המפורסם על הדרך שבה חולפת לה תהילת עולם.

כדוריד

נבחרת הכדוריד של ישראל ניצחה שלשום גם במשחקה השני באי הבריטי את נבחרת לנדון 16:33 (9:18). היה זה משחק חד־צדדי ביותר ועל כל שער שהבקיעו האנגלים הם ספגו 2 שערים.

רז סומך, שחקן הפועל ר"ג, היה הבולט בנבחרת, שממנה הפעם הקפטן זאב דרוקר ואבי גרא מהפועל ר"ג.

מרנשטיין ניצח האמריקאי קנדי

מאת יצחק אשל

הפתעה גדולה נפלה אתמול בטבב סרקל במנים, הנערך בים, בשעה שבועז מרנשטיין גבר ברבעי־הגמר על האמריקאי כמיב קנדי 5:7,3:6.

מרנשטיין יתמודד היום עם הגרמני ג'יסקרד, שניצח את קורץ לוברס מארה"ב 0:6,5:7. המדורג ראשון, הצרפתי דאן פיליפ פלודריאן, גבר על רביב ויידנפלד 3:6,0:6 ופאדק השוודי הכניע את אוהד ויינברג 2:6,3:6.

שתי ישראליות העפילו לחצי הגמר. דליה קוריאב ניצחה את סרית סליו 1:6,2:6 ואילנה ברגר זכתה בנצחון סכני על יעל סגל הפצועה.

ההונגריה בת ה־14 ספידיס הכניעה את האירית או'הלורן 2:6,4:6 והגרמניה ראוך ניצחה את ההולנדית קאיזן 4:6,5:7.

48 שעות לפני שבת

נתניה מול הפ. ת"א: הכל ענין של עיתוי

מאת ניסן פרידמן

מכבי נתניה מגיעה למשחק החשוב נגד הפועל ת"א בעיתוי גרוע מבחינתה. שני הסקורדים המצטיינים, יגאל כנהם וסלום תקוה, פצועים וייעדרו מהמשחק. המגרש הביתי בנתניה לא אושר על־ידי המשטרה והביתיות הועתקה למגרש הנייטראלי ביותר במדינה, איצטדיון רמת־גן. הקבוצה מצויה בנסיגה מסויימת בבחינה איכותית.

הפועל ת"א מגיעה בעיתוי נכון יותר. הקבוצה התאוששה ממפלת חיפה. משה סיני, ששב מבלגיה, שב למסורו והשתלב היטב בקישור. הקבוצה אוהבת את המשחק בר"ג, בו ניצחה לפני זמן קצר ב"דרבי".

פיקנטריה: לגבורת דרורה ולכבר תהיה התייחסות ביזהות לקרב הצמרת של הליגה הלאומית. בעלה, זאביק זלצר, יוביל את מובילת הטבלה מנתניה לקרב נגד אביה, יצחק שניאור, המאמן את סגנית המובילה בה"א.

זאב זלצר

יצחק שניאור

פנים אל פנים

להפועל יתרון, אבל... זהירות מפייבוריטיות

השוואה בין יריבים בפוזיציות או תחזיות משמשים יותר להתרגיל מחשבה ושעשוע. אנחנו לאמוד את כוחן של מכבי נתניה והפועל ת"א, נבון להשבוע.

דומני, כי המפתח למשחק הוא העדרם של שני כוכבי ההתקפה בנתניה, כנהם ותקוה. אם נוציא את ההחבטה נגד מכבי חיפה (5:1), יש להפועל ת"א הגנה חזקה ביותר. לנתניה – אלא אם כן יחזור מישהו על התרגיל לם מול מכבי ת"א – יהיה קשה לפרוץ את ההגנה של שניאור. להפועל התקפה כהה בכניה, אך טובו של סיני עשוי לתת לה תנופה מחודשת.

שוערים: הכוחות שקולים למדי. מדובר בשניים מהטובים בשוערי הליגה. לאריה אלמר יתרון בסורים בגובה. ליעקב בלדב האומץ ושר הרוח שליסה סובה בקו שער.

אלמר 7 – בלדב 7.

הגנה: יתרון להפועל. שני בלמים חסונים ותקיפים כמו סגל האגה ומגינים גבוהים ומהירים יחסית כעמר והרסליקוביץ. הקשר הנסוג אלי כהן תומך היטב. לנתניה בלם ותיק ומנוסה כחיים בר ובלם ותיק ופחות מבריק כהכן. שני המגינים הצעירים, ש. מנחם וקורן, הזמבים בהתקפה אך עושים "חורים" באחור.

הפועל 7.5 – נתניה 6.5

קישור: שוב יתרון להפועל. כנהיג כמשה סיני אין לכל קבוצה. לצידו שני "סוסים" כדאנו והתיק ושמאל הצעיר. כהן, שכבר הסרוג, משאיר תחתות בכל פינה וגם עבר עולה לסייע. נתניה תסתמך על יכולתו הגבוהה העונה של לם. לצידו עובדים היטב גבאי ועציוני ו"הפועל השחור" הלפה. הבעיה של נתניה: הקשרים נבוכים והלכים בבחינה גופנית לעומת החוסן של שחקני הפועל.

הפועל 7.5 – נתניה 6.5

התקפה: שתי ההתקפות במצבן הנוכחי הן החלק החלש בקבוצות. הפועל תעלה כנראה עם שני הותיקים ברסטרית ושאבי לוי. שני שמות אשר אינם מבקיעים כפי שציפו מהם. נתניה תעלה עם סם יותר חוקי מכנב. 4 עונות כ"מלך השערים" לא יועילו בשבת. לצידו הלוך הסון כרוני לוי.

הפועל 5.5 – נתניה 5.5

סיכום:

הפועל 27.5 – נתניה 25.5

ההרכבים הצפויים:

מכבי נתניה: בלדב; ש. מנח. בר. הכן. קורן; הלפה, גבאי, עציוני, לם; רוני לוי, מכנב.

הפועל ת"א: אלמר; עמר, סגל, ואנה, הרסליקוביץ; אלי כהן, דאנו, ר. שמאל, סיני; ברסטרית, ש. לוי.

מעריב־עכשיו

קרא מחר במעריב יום ו'

מעריב שבת: ביקור ראש הממשלה בארה"ב. – עמרה ישעיהליית (וושינגטון) ויוסף תריף • דוד מימה, דיקן – דב גולדשטיין • התכתשות בתחיה – מנחם רהט • ביקור בארמניה הסובייטית – אברהם תירוש.

מעריב סופשבוע: דוח מעריב האזרח הדפוק – קטסטרופה בתנועה. אסירים בפקק – יצחק בן־חורין • סבין של הגליל – מנחם תלמי • פחד ברצועה. עיר לא נורמלית – עמנואל רוזן • דבורה ברטונוב, 72, הקרת בבימה – שרית פוקס.

מעריב כלכלה: עוקי הגזם, נקש נגד מרציאנו: לא לויקחם שכיים – עודד שחר.

מעריב קריה: השמאים. אין עדיין עיגון חוקי למקצוע להעריך שמאות רכב – אביבה מין.

מעריב פנאי: אהבה באה בימים רבקה מיכאלי ומוני מושונוב בקומדיה "עד מאה ועשרים" – טל בשן.

מעריב ספורט: הגך בחבוב – משיחה עם עורך הסאורעטים היימלאנד.

• אפרים סידון – דעות • דליה רביקובין – הרחק מן הטלוויזיה, על הסרטים הגבל הבורמה ו"חף מפשע" • יהונתן גפן – המעבירים • מאיר עוזיאל – שיפודים • הלמה ארמון – ג'ק כנפל • אברהם סלג – הסטודנט הראשון טסין שלומד במכון ויצמן • יעל פרהמלמד – לא לודת מהארץ • נורית בריצקי – יוסי בנאי, שבת פרכי.

דבורה ברטונוב

רן הולצמן

דוד מימון

מעריב מעניק לך חידושים העונים לדרישות שלך

הלוח הכללי • ידיעות אחרונות • הלוח הנפוץ ביותר • דבר ראשון בבוקר

דירות למכירה

[illegible]

מכוניות

[illegible]

דירות בשכ"ח

[illegible]

הצעות עבודה

[illegible]

אופנועים וקטנועים

[illegible]

השכרת רכב

[illegible]

חלפי רכב משומשים

[illegible]

רהיטים

[illegible]

מקררים

[illegible]

הלוואות

[illegible]

ריפוי והרזיה

[illegible]

שדוכים

[illegible]

הכרויות

[illegible]

ירושלים

[illegible]

ריפוי והרזיה

[illegible]

פוליש ונקיון

[illegible]

אקדמאי 30, מ.א. בכלכלה המינהל + ניסיון, תרדן, מבריק, אינטליגנטי, פנוי למשרה מתאימה. 08-542880 (בערב)

דרוש/ה **פקיד/ת שיווק** להשרה כלאה בחברה מסחרית פרטית. בדרך מתודתת בתל־אביב. נסיון מכמ בעבודת משרד התמצאות עברית ואנגלית. למתאים ריאיון בתל־אביב 051-23877 051-29348

מופע

רוק בחיתולים

ערב ב„ראש בריטי" – הופעת רוק, 12.11, „המרתף העליון" ב„בית ליסין"

„המרתף העליון" של „בית ליסין" משמש בית ללהקות רוק וג'אז, חדשות ומוכרות, הנהנות כולן מקהלים של מוזיקה איכותית. לפני זמן, הוחזר על הניהול האמנותי של מופעי הרוק בנקום, הציג בסבוב שעבר שתי להקות וצמד אחד. הערב נקרא „בראש בריטי" ופתחה אותו להקה בשם „נושאי המגבעת". להקה צעירה ואחת פישה, שירה וגיטרה, ישי דהי קלידים, איתן בתן תופים, והמיר אלבייש באס. הלהקה כנראה ליצור מוזיקה על גבול המופשט. בסיכום התקבלה המחזה עשירה בדיסוננסים, הנשענת על אפקטים במקום על צירופים מתאריים. הבחירה של פיסוף גרונית וולגארית במתכונה, אך מעבר לגימיק איננה בביאה דבר, וזאת, עד כדי לעמעם. המילים מתיימרות להצליח, אך מקסימים בנוה „הגיבור מפוקפק, התקרה נכוכה, הילדה מתפרצת, המהות קשוחה, מקיאה את מוחי, מקיאה ובוכה" (שכבר זכה לציטוט בעיתונות) נשארים בגדר פירוט מילולי להידאוקליפים פסיכדלי, הבגני מהבזקי המתנות הסרי קו בבוה כמבדי וניקוד הסראתי רב משקל לכותבי הטקסטים בימינו.

הלהקה השנייה הייתה „ריבוד עקיף" ואורנה בין שירה, איציק שדה גיטרה, עידן צפיר באס, אריאל בבלנקי תופים. המוסיקה קליטה בהרבה מזו של „נושאי המגבעת" ואולי מסוב כך נתקבלה ביותר אהדה על ידי הקהל. סיבה נוספת ומהותית יותר לפופולריות שלהם היא הזמרת, אורנה בין, שגם מתבת את החומר, היא זמרת בקוצרית ותופעה נדירה למדי בקרב להקות רוק צעירות, יודעת כיצד לשיר טקסטים והלחן מלודיות פשוטות. מעבר לכך, להקת „ריבוד עקיף" היא להקת הדיור של אורנה בין שמביאת את הבמה גם בהוויתה הסקטואלית ופרובוקציה שעובדת טוב באולמות קטנים כגון „המרתף", אך לאו דווקא נזקקת לזכותם של המיתבשים בהם.

כמילוי לסנדביץ' הרוק, הופיע בין שתי הלהקות הצמד המתקרא „פליאנה פראנקי". שרון בן עזה, בדרך־כלל מתופפת, אבל הפעם כתבה את החומר ופרטה על הגיטרה, ולאריה, שליוותה אותה בגיטרה באס. הצמד התמזג בעדב אשר הוקדש לרוק אבל נהנה באבוד מביצועות פאנק שנשענו על מילים פרי משובה בנעורים הולכת והיא מעניינת.

להקות הרוק הצעירות בארץ, זקוקות ליותר מאשר במה. הן זקוקות לאנשי מקצוע היכולים להדריך אותן בכל הנוגע לליטוש חומר, תכנון מופע ובחירת קונספציות. כמו כן יש הכרח בשיווק בהומור. הבעידים הזופעים, לוקחים את עצמם ברצינות יתרה ומדגישים בקוים לחורים כל פינה בגופם. הם עוטים אביזרי אופנה פאניסטיים וכותבים טקסטים נאיבים ובוטריים, עמוסים באלמנטים בוטים שאבד עליהם הכלח. גם הנסיונות הבוטיקליים הנשמעים מעניינים, מכבירם ראשונה, בתגדים כבעייתיים. הסיבה כנראה היא שהם נמנעים מלבנות כוחלים ל„הפסטה" ויוצרים מוזיקה מופשטת מלכתחילה, והבסיס החסר הזה, מציץ מתחת להעטה האוונגרד. נקווה כי בעקבות התקיפה ההולכת וגדלה, התפתח גם תחרות שתפרה את הלהקות הללו עד לדרגת מוזיקה איכותית של במה.

חנוך רעים

בקרוב

מחלון חדר המיטות, המקצוען 2, הוליווד בשחור, ומלך ליום אחד מסוף השבוע בבתי הקולנוע

מה קורה לצעיר המנסה מצד אחד להגן על אשת הבוס שלו עמה בילה לילה סוער, ומצד שני להיות אזרח נאמן. האשה צופה בנסיון לרצח מחלון חדר המיטות שלו. כאזרח שומר חוק הוא מתנדב להעיד במשטרה במקומה, על מנת להגן על כבודה ולשמור על סודם. אב אינך רוצה להסתבך, אל תתערב, אומר הבמאי קרטיס הנסון שכתב גם

סטיב גוטנברג ואליזבת מקגוורן. „מחלון חדר המיטות".

את התסריט ל*„מחלון חדר המיטות"*. הגיבור־המתערב הופך לקרבן נרדף הן מצד המשטרה והן מצד הפסיכופט החשוד בביצוע הפשע. *סטיב גוטנברג* („דיינר", „בית ספר לשוטרים מתחילים") בתפקיד הגיבור המרכזי, *איזבל הופר* הצרפתיה היא המאהבת ו*אליזבת מקגוורן* („רגטיים", „היו זמנים באמריקה") היא הקורבן.

•

ז'אן פול בלמונדו שב לאחר היעדרות במוכבת ב*„מקצוען 2"*. סרט פעולה אופייני שבו מנסה הכוכב הצרפתי להפגין עדיין את מיומנותו האתלטית למרות אותות הזמן בגופו. בלמונדו הוא שוטר הנשבע לנקום את מות שותפו. עד להוצאה לפועל של הנקמה הוא דואג ליתום, בנו של הנרצח. ז'אק דריי הותיק („בורסלינו") ביים את הסרט שאין לו דבר ל„מקצוען" מסרטיו הקודמים של בלמונדו. בבקוד קדר הסרט שלפנינו „המתבודד".

•

שחקן קולנוע כושי, *רוברט טאונסנד*, שהופיע בסרטים כמו „סיפורו של חייל", תירגם את חוויותיו בהוליווד לסאטירה *„הוליווד בשחור"* אותה ביים, כתב והפיק ובה הוא גם מככב. הסרט דל התקציב מתאר את עלילותיו של צעיר שחור החולם על תפקיד ראשי בסרטים ובינתיים נתקל באטימות חילזול ומיגוון דל של תפקידי משנה בעלי אופי גזעני המוכיחים שלמרות הליברליזם כביכול לא חלה התקרבות גדולה בהוליווד מאז שנות השלושים והארבעים.

•

הקרנה חוזרת. *„מלך ליום אחד"* של הבמאי הצרפתי *פיליפ דה ברוקה*. קומדיה בעלת מסר פציפיסטי שמתי למדי, אך פופולארית באור בהקרנות מיוחדות במועדוני קולנוע למיניהם מאז נוצרה, בשנת 1966. עלילת הסרט ממוקמת במלחמת העולם הראשונה ומתארת חייל סקוטי הנקלע לעיר רפאים צרפתית שתושבי בית מטורפים השתלטו על בתיה הנטושים. מול העולם שיצא מדעתו נראה עולמם של המשתעשעים בגדרה לי שפוי למדי. אלן בייטס הבריטי היחיד בצוות צרפתי הכולל את פייר בראסר, ז'אן קלוד בריאלי ומישל סרו. גם ז'נבייב בוז'ולד הצעירה בסרט, שני עשורים בטרם היתה לאהד משחקניותיו המועדפות של אלן רהזולה.

רוקנ'רול גולמי

„הפריטנדרס". תקליט אוסף

למרות ההקשרים האסוציאטיביים של השם לשנות הסיסים, „הפריטנדרס" היא חבורה שהחלה לפעול בשנת 1979. הסיבה ללהקה זו היא כריסי היינד הכותבת את מרבית החומר ומשמשת כאמצעי העיקר לביצועו. עכשיו הוציאה הלהקה אלבום אוסף שנקרא „הסינגלס" ובו אוסף מלהיטים שפוזרו לכל אורך דרכם הפעילה (השירים מהשנים הראשונות, מופיעים בפעם הראשונה בהדפסה ישראלית משום שבזמנו לא היתה הלהקה ידועה כדי הנפקה מקומית).

בתקליט 16 שירים, היכולים בולם להצטופף תחת הכותרת: רוקנ'רול גולמי, לבד משלושה: "I Go To Sleep", שיר שמזכיר בסגנונו את השירים הפשוטים אך רבי האווירה שנכתבו בבריטניה בתחילת העשור, דוגמת פליסות הפה השקטות יותר של הייזל אוקונור; "2000 Miles", המשתמש בפראזות שמזכירות מוזיקה אנגלית עתיקה על־ידי יצירת סאונד ישן ומרוחק לגיטרה הנפרטת. המלודיה עשירה בסילסולים שמזכירים את שיריו של מייק אולדפילד; כטעם טוב לסוף מופיע השיר "You Babe I've Got" בתלבושת רגאיי. ביצוע מחודש זה ללהיטם הוותיק של סוני ושר מחודש על־ידי כריסי היינד וה"UB-40", ובמהלכו מתנהל דיאלוג בין סולן הלהקה לבין הגברת הראשונה.

חנוך רעים

37 אמנים יציגו בשלושה הללים עבודות עכשוויות. גלריה „בוגרשוב" בת שנה, גלריה „ג'ולי מ." חוגגת שלוש עשרה שנים לקיומה, עתון „העיר" חוגג שבע שנים להיווסדו ולב דיזנגוף מצטרף לחגיגה (חלל שלישי). האוצרים: דגנית ברסט (אוצרת התערוכות ב„בוגרשוב") ורפי לביא (מבקר „העיר"). הרעיון הכללי להציג אמנות שקורית עכשיו. חתך מקיף של תמונת מצב ברגע מסויים. האמנים משתייכים לדורות שונים, ציירים ופסלים, ביניהם: גרשוני, אביבה אורי, קופפרמן, לאה ניקל, רפי לביא, יאיר גרבוז, פנחס כהן־גן, דגנית ברסט, מיכל נאמן, ציבי גבע, דוד ריב, פמלה לוי, גבי קליזמר, לארי אברמסון, דיתי אלמוג, אודי אלוני, סיגל פרימור, פיצ'חזדה, נחום טבת, דרורה דומיני, ליאו בליך. שני האוצרים בחרו את האמנים („ולגבי שני שליש מהם לפחות היתה תמימות דעים ביני לבין רפי לביא", אומרת דגנית ברסט) והאמנים בחרו את היצירות שיציגו, במגבלה של גודל. הפתיחה: 3 בדצמבר. התערוכה תימשך עד 23.12.

ורדה צימרמן

תקליט פופ

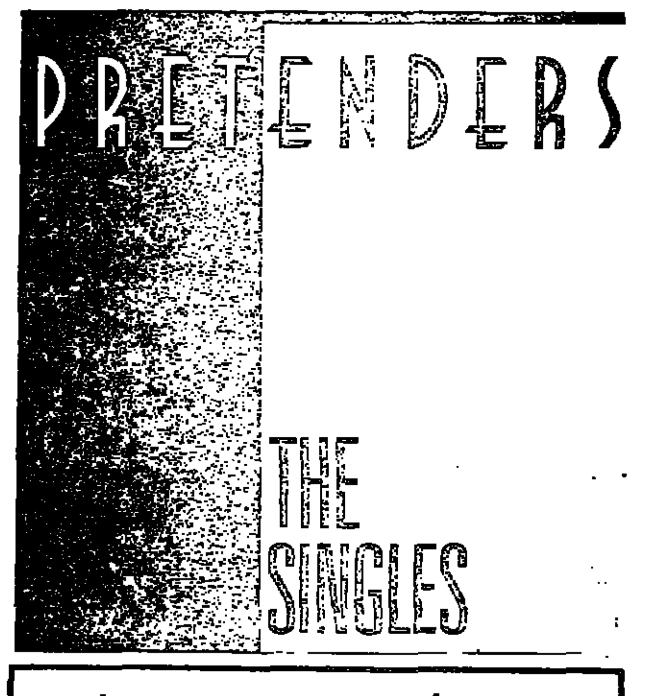

פרס לסרט תיירות ישראלי

סרט התיירות הישראלי „התרשמויות", בבימויו ובעריכתו של **אילן אלדד** זכה בפרס הראשון בפסטיבל הבין־לאומי לסרטי תיירות הנערך מדי שנה בעיירה מונטה קטיני באיטליה. סרטו של אלדד התחרה עם 250 סרטים מ־33 מדינות שהשתתפו בפסטיבל. את הסרט הזמין שרות הסרטים הישראלי עבור משרד החוץ ומשרד התיירות.

„התרשמויות" הוא סרט מוזיקלי, ללא מילים, שצולם בחלקו הגדול מן האוויר, על ידי חמישה צלמים. המוזיקה והעיבודים הם של נעם שריף והם מבוססים על מוטיבים יהודיים וישראליים, בביצוע תזמורתי.

אזניות לכבדי שמיעה ב„קאמרי"

בעקבות פנייתו של ראש עיריית תל־אביב החליט התיאטרון הקאמרי לרכוש אזניות לכבדי שמיעה שבין הצופים. **עודד פלדמן**, מנכ"ל התיאטרון, מסר כי ל„קאמרי" כשלושת אלפים מנויים קשישים ואוזניות אלחוטיות אלה יקלו עליהם ועל אחרים. האוזניות יושכרו לצופים „במחיר סמלי", כדברי פלדמן.

ורדה צימרמן

נקבעו משתתפי פסטיבל הילדים

בשבוע שעבר הושלם הליהוק של משתתפי פסטיבל שירי הילדים מס' 17 שייערך בחנוכה בהיכל התרבות בתל־אביב, באולם הסינרמה ובבנייני האומה בירושלים. מנחי הפסטיבל יהיו: **רבקה מיכאלי**, מיי פאר, שרי צוריאל ואייל גפן. בצוות הזמרים יהיו: יגאל בשן, עוזי חיטמן, יונתן מילר, נורית גלרון, שרי צוריאל, חיים משה, „משינה", משה בקר, דפנה ארמוני, סי היימן ו„להקה מקומית". מרגלית צנעני ו־15 ילדים – זמרים, רקדני המכון לאומנות המחול והתנועה (הפעול פ"ת) ותזמורת. המנהל המוסיקלי הוא רוני וייס, קטעי הקישור של הם של ענת גוב והכוריאוגרפיה של שריה אביצור.

מצלמים, מצלמים

הסרט היקר בתולדות הקולנוע

במאי מערבוני הספגטי האיטלקי **סרג'יו לאונה**, שסרטו האחרון „היו זמנים באמריקה" היה הסאגה של המאפיה היהודית האמריקאית, עומד להגשים עוד חלום נושן שלו – סרט שאמור להאפיל על כל יצירתו עד כה: „המצור", אפוס ענקים על המצור הגרמני על לנינגרד במלחמת העולם השניה – קופרודוקציה איטלקית־אמריקאית־רוסית. מהצד האמריקאי יפיק כנראה **סטיבן שפילברג**. הרוסים הסכימו להשתתף בכמחצית מהמימון וזאת לאחר הסכמה שרוסים יטלו חלק בעיצובו של התסריט הסופי. תקציבו המתוכנן של הסרט 100 מיליון דולר (וזאת עוד בטרם צניחתו של המטבע האמריקאי). מה שיהפוך סרט זה, אם יצולם, להפקה הקולנועית היקרה ביותר בהסטוריה. במרכז עלילת הסרט רומן בין עתונאי אמריקאי (**רוברט דה נירו** הוצע לתפקיד) לרוסיה צעירה. צילומי הסרט אמורים להתחיל בסוף 1988.

ויינטאם – קצת אחרת

בגל הסרטים על וייטנאם מופץ בארה"ב סרט מעט יוצא דופן: סרט תיעודי שנועד לתחנות הכבלים האמריקאיות – „אמריקה יקרה: מכתבים מוייטנאם". זהו סרט דוקומנטורי נסיוני המשתמש בצילומי חדשות טלוויזיה, סרטי 8 מ"מ, צילומי סטילס וקטעי עתונות, ומתאר את המלחמה בוייטנאם באמצעות המילים של האנשים שלחמו בה. מי שעשה את הסרט הוא **ביל קוטרי**, שהצליח לשכנע סוללה כבודה של כוכבי קולנוע, ביניהם **רוברט דה נירו, וילם דפו, הארווי קייטל, מרטין שין, מאט דילון ורובין ויליאמס**, לתרום את קולם להקראת מכתבי החיילים הביתה. **ברוס ספרינגסטין** תרם משיריו לפס הקול וגם שיכנע מוסיקאים וחברות תקליטים להפחית מדמי העמלה בעד שימוש בשירים שונים, כך שהסרט מעוטר בין היתר גם במוסיקת רוק משל „האבנים המתגלגלות", בוב דילן, ג'ימי הנדריקס, סמוקי רובינסון ומארווין גיי.

ארנולד שוורצנגר – שוטר רוסי

סרטו האחרון של **וולטר היל** („הנהג", „חבורת הלוחמים", „48 שעות") „הקשר המקצועי" לא קצר הצלחה מסחרית וגם הביקורות לא החמיאו. יתכן שיצליח יותר בסרט הפעולה החדש שלו „חום אדום", שלפחות על־פי הרעיון יש בו שמץ מקוריות. העלילה עוסקת באחד השוטרים המעולים של מוסקווה הנשלח למשימה מיוחדת בארה"ב, ללכוד סוחר סמים רוסי המפיץ את סחורתו ברחובות שיקאגו. איש השרירים **ארנולד שוורצנגר** בתפקיד הראשי. לצידו **ג'יימס בלושי** (כן, האח של ג'ון המנוח). הסרט מצולם בשיקאגו, לוס אנג'לס ובבודפשט, המחליפה את הבירה הרוסית.

מבט נוסטלגי על ימי הבליץ על לונדון

בחודש שעבר החלה בארה"ב הקרנתו של סרטו החדש של הבמאי הבריטי **ג'ון בורמן**. הבמאי, שיצר בעבר סרטים כמו „גברים במלכודת", „זארדוז", „אקסקליבר" ו„יער האיזמרגד", מפתיע לפחות על־פי מבקרי הקולנוע האמריקאים בגישה קלילה ומשעשעת, אולי משום שמדובר כאן בסרט שרבים בו

ג'ון בורמן

היסודות האוטוביוגרפיים. בסרט נוסטלגי מתאר בורמן את תקופת הבליץ בלונדון מנקודת מבטו של ביל (**סבסטיאן רייס אדוואדס**) בן השמונה, שעבורו ההפצצות הגרמניות על לונדון הן חגיגה מתמשכת של זיקוקין דינור. מעין „ימי רדיו" נוסח בורמן.

אבי המשפחה משרת בצבא, האחות בת ה־15 מנהלת רומן לוהט עם חייל קנדי, ולגבי האם, למרות תלונותיה, יש בתקופה טעם משתרר. **שרה מיילס**, שחקנית שלא הרשימה מעולם בעבר, עושה כאן, על־פי הביקורות מארה"ב, את תפקיד חייה. **איאן בנן**, השחקן הבריטי הנהדר, מגלם את הסבא שאל ביתו עוברים בני המשפחה לאחר שריפת ביתם הלונדוני. „תודה לך אדולף", אומר אחד הנערים בסרט לאחר שפצצה גרמנית נוחתת על בית ספרו. קולו של המספר מוסיף ברקע: „במשך כל חיי דבר לא השתווה לאושר המושלם של אותו הרגע".

אגדה של רוב ריינר

סרט חדש ל**רוב ריינר** (ולמי שאינו זוכר, בנו של הקומיקאי קרל ריינר ו„ראש כרוב" חתנו של ארצ'י בנקר בסידרה הטלוויזיונית). כמו סרטו הקודם, „אני והחבר'ה", שזכה לזמן הקרנה ממושך אצלנו, „הכלה הנסיכה" הוא עוד היבט על עולם הילדות. זהו סיפור אגדה רומנטי עדין כפי שהוא מסופר לילד חולה בידי סבו (**פיטר פאלק** הקוטע מדי פעם את ההתרחשויות הפנטסטיות). זוהי מעשיית־פיות על־פי רומן מאת הסופר והתסריטאי **ויליאם גולדמן** („קיד וקאסידי") שיצאה לאור לפני 14 שנה. השחקן הצעיר **קרי אלווס**, המזכיר את דאגלאס פיירבנקס בצעירותו, נחלץ לחלץ נסיכה בלונדינית טובת מראה (**רובין רייט**) מידי חתן מיועד שאין היא רוצה בו. **מרק קנופלר** הלחין את המוסיקה באותה אגדה, שעוצבה עם הרבה הומור ורגב טוב לב.

דני ורט

אינדיאנים במוזיאון

להקה, ששלושה מחבריה הם אינדיאנים, בני שבט קיטצואה מהרי האנדים, תופיע בקטעי מוסיקה וריקודים אותנטיים ב־28 בחודש במוזיאון ישראל. הלהקה, „אל וינטו קנטה", מנגנת בכלים מסורתיים אשר שימשו את שבטי האינדיאנים של דרום אמריקה במשך דורות, וביניהם צ'אראנגה – כלי מיתר הבנוי משריון חית הארמדילו, סאמפוניה – חליל פאן בגדלים שונים העשויים מבמבוק, קנה – חליל עשוי עץ או במבוק, גיטרות וכלי הקשה. שירי „הוואינו" אותם שרה הלהקה לקוחים מתרבות „האינקה" אשר בתקופת הכיבוש השפעה מהתרבות הספרדית. בנוסף לשירי „הוואינו" תופיע הלהקה בשני ריקודים אינדיאנים, בריקוד כושי דרום אמריקאי ובשירים נוספים מתרבויות אחרות באמריקה הלטינית. המופע בישראל פותח את מסע ההופעות של הלהקה, הכולל את אירופה וארה"ב.

רדיו ● טלוויזיה · בתי קולנוע

שידורים

טלוויזיה

טלוויזיה חינוכית

08.00 כלטקסט: עד כאן.
08.05 שעת כושר.
08.15 מושגים ביהדות: וקשרתם לאות (תפילין) (ס).
08.40 ראשית הקריאה: כלי סודות, ב'–ד'.
09.00 ארץ מולדת: היציאה מן החומות (ס).
09.20 מדעי הטבע: ד'–ט', נדימת המטענים במעגל החשמלי.
10.10 אנגלית ה'.
10.30 הגיל הרך: בבית של פיסטוק, באור נשחק בכיפה אדומה.
11.00 אנגלית ו'.
11.15 ערבית מדוברת: ד'–ה', שו האדא?
11.30 אנגלית ח'.
12.00 מדעי הטבע: (על יסודי) פיסיקה, ייצור חשמל 2.
12.25 אנגלית ט'.
13.00 הסטוריה: מתולדות ישראל, רמחל 2.
13.30 אתמול במשפט דמיאניוק.
14.00 טלטקסט: עד כאן, חדשות קול ישראל.
14.05 בלי סודות: א'–ה'.
14.30 קשר משפחתי: משפחת אלימלך (ש.ח) (ס).
15.10 רחוב סומסום: סליחה, אני עסוק.
15.40 שעת כושר.
16.00 זהרוזה: שידור זה.
17.00 ערב חדש.

ערוץ 2

08.30 שידור ישיר ממשפט דמיאניוק. 17.30 שמש קטנה, סידרת הנפשה. 18.00 סרט: הקוסם מדורה; 19.30 תקציר משפט דמיאניוק; 20.00 סידרה תיעודית: מגלי עולם (פרק ט'); 21.00 פופ 2.

טלוויזיה ירדנית

15.50 סרטים מצויירים (ער' 17.15 (1; האיש הבלתי נראה, סידרה לילדים באנגלית (ער' 17.50 (1; חלומות ג'יני (צרפתית) 17.45; עולם החיות (ער' 1).

טלוויזיה לבנונית

13.30 חיים אחרים (סידרה); 14.00 מועדון 700; 14.30 והעטלונית; 15.00 ילדי החבובות (מצויירת); 15.30 הבית המעופף (מצויירת); 16.00 שובבי הסלעים (תכנית לילדים); 16.30 סרט „קל דעת" עם האחים מרקס; 18.00 נובה; 19.00 חדשות; 20.00 סקרקה (גברת קינג) (בלשי); 21.00 הדרך לשמים (דרמה); 22.00 לאור היום (בלשי); 23.00 מועדון 700; 23.30 חיים אחרים (סידרה).

בתי קולנוע — ערוץ

18.00 רחוב קרט (סידרה צרפתית); 18.30 סידרה דוקומנטרית על הטבע (צרפתית); 19.00 חדשות בצרפתית; 19.30 חדשות בעברית; 19.45 מבזק ספורט; 20.30 רגעים סבירים; 21.10 אלפרד היצ'קוק מגיש (סיפור מתח); 22.00 חדשות באנגלית; 22.10 סרט עלילתי באורך מלא.

שידורים קבועים

05.45 פרקי אבות.
05.55 באפן מילולי – פינתו של אבשלום קור.
06.05 צלילי בוקר.
06.30 פיקוס ען.
07.07 שבע אפס שבע.
08.05 בוקר טוב ישראל.
09.05 אלה בוקר.
10.05 שעה עם אודלי יניב.
11.05 נכון לעכשיו.
13.05 אחד אחד.
14.05 דו זה מי.
16.54 באופן מילולי.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.45 משלש.
18.54 הודעות לחיילים.
19.05 שירים מבאן.
22.05 על הדבש ועל העוקץ.
23.05 עשרים וארבע היום שהיה.
00.05 ציפורי לילה.
02.00 לא רוצים לישון.

שימו לב לשידורי F.M.

רדיו

גלי צה"ל

16.05 ארבע אחרי הצהריים.
18.05 שעה קלה על בלבלה.
18.45 חמש עשרה קטנות, עיניני צבא ובטחון.
19.05 שירים מבאן.
20.05 יער משודר (ש.ח).
20.55 פינה חמה ללב"י.
21.30 אוניברסיטה משודרת. ההיסטוריה האמריקנית ממלחמת האזרחים למלחמה הקרה: אידיאולוגיה ועסקים גדולים.
23.55 שיחת חצות עם לוטפי משעור – עורך העיתון „אלסינורה".

צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו.
20.05 להיטים.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול הג'ז הוה.

סרטים

■ תל־אביב

אסתר: הציד 5, 7.30, 9.45
אורלי: מארה סאד 4.30, 7, 9.30
בית ליסין: וודי אלן – זליג 23.15, 9.30
בן־יהודה: ללא מוצא 4.30, 7, 9.30
גורדון: קנטסכס 4.30, 7.15, 9.30
בת: בוקר טוב בבבלוניה 5, 7.25, 9.50
דיזנגוף 1: לו היית כאן 11, 3, 5, 7.30, 9.45
דיזנגוף 2: ספינת המוד 11, 3, 5, 7.30, 9.45
דיזנגוף 3: שם הורד 11, 1, 3, 5, 7.15, 9.45
הוד: הקסן – גבורה ארצית 7.15, 9.30
דרייב־אין: המורף 7.15, 9.30, חצות סקס
הוד: קנוה הלבני 5, 7.15, 9.30
הקולנוע (בית ציוני אמריקה): 11.45 כל מה שרצית לדעת על המין
יתכן אהבת 7.30 לא שם זין 9.30
חן 1: מטאל באקס 5, 7.30, 9.50
חן 2: המרצת מסך פרנביסקו 5, 7.35, 9.50
חן 3: המכשפות מאיסטוויק 5, 7.25, 9.50
חן 4: המכות מעבר לפינה 5, 7.30, 9.50, 2, 11
חן 5: ריסה סר והב גם האו 11, 2, 5, 7.30, 9.50
לב 1: המשפחה 2, 4.40, 7.10, 9.40
לב 2: גברים גברים 2, 5, 8, 10
לב 3: ברדי החוק 2, 5, 7.50, 10
לב 4: מגיל הדבורים 2, 4.50, 7.20, 9.45
ליבורה: ללא מוצא 4.30, 7, 9.30
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מקסים: קרוקודיל דנדי 7.15, 9.30
מיזן (אולגבי המתודשן) – מי הבערה הזו? 5, 7.30, 9.40
סינמה 1: השוטר מבבורלי הילס 2, 5, 7.15, 9.30
סינמה 2: משפחת המלוכלכים 5, 7.15, 9.30
11.45 בבנות
סמדרה: סגור
פאר: יופה על החטא 7.15, 9.30
פריז: לא יכולה בלי זה 12, 2, 4, 7.15, 9.30
23.30 קברט
צפון: באק בה פלורס 7, 9.30
שחף: הבלתי משוחדים 4.30, 7, 9.30
תמוז – רמת־אביב: הרפתקאותיו שלא יאמנו של מלושים בעל הכיבים הענקיות 7.30, 9.40
11.45 איזור הדמדומים
תכלת: את אני והמהפכה 7.30, 9.45
תל־אביב: בלא הגשים 5, 7.15, 9.30, 2

■ ירושלים

אריסון: קנוה הלבני 4.30, 7, 9.15
אורנע: המכשפות מאיסטוויק 4.30, 7, 9.15
אור גיל: ריסה סר והב גם הוא 4.30, 6.45, 9
בית אגרון: להיות שם
דני רוז – האיש מבודווי 8.15
סכרון חשים 10.00
הבית – נער הזהב
האולם הקטן בבנייני האומה: סגור
הביורה: סגור לרגל שיפוצים
כפיר: ללא מוצא 4.30, 7, 9.15
מיטשה: הבלתי משוחדים 7, 9.15
סמדר: שיחות מלוכלכות 7, 9.15
עדן: השוטר מבבורלי הילס 2
4.30, 7, 9
רון: תעלולי שכן 4.30, 7, 9
תיאטרון ירושלים:
דאן דה פלורס 7, 9.30

■ חיפה

אורה: המרדף להוס 4.30, 7, 9.15
אורלי: המשפחה 6.40, 9
אמפי־תיאטרון: משפחת פלדר 7, 9.15, 4.30
ארמון: סגור
חן: מטאל באקס 4.30, 6.45, 9.15
עצמון 1: ללא מוצא 4.30, 6.45, 9.15
עצמון 2: השוטר מבבורלי הילס 2, 9.15, 7, 4.30
עצמון 3: להיות כאן 7.15, 9.30
פאר: להם עם כבוד 4.30, 7.00, 9.15
קריאטה: לא יכולה בלי זה 4.30, 7.15, 9.15
11.30 פינק פלויד החומה
רון: הבלתי משוחדים 4.30, 7, 9.15
רב גת 1: מי הבערה הזו 4.30, 7, 9.15
רב גת 2: המכשפות מאיסטוויק 7, 9.15, 4.30

■ קריות חיפה

צפירה: אני והחבורה 7, 9.15
מבורך: המכשפות מאיסטוויק 7, 9.15
אורות: הבלתי משוחדים 7, 9.15
בית העם: גבר מאוהב 7, 9.15
דורוכל: בעקב השעור 7, 9.15
ניצה: השוטר מבבורלי הילס 2 7, 9.15

■ אשדוד

אסבה: שם הורד 7.15, 9.30
אשדורה: המות קבוה ומבוישה 7.15, 9.30

■ אשקלון

אסתר: בסתר פראי 7.30, 9.30
באלה: השוטר מבבורלי הילס 2 9.30, 7.30
ירדן: בייבי אריזונה 7.30, 9.30

■ באר־שבע

היכל התרבות: מרעכת הפועלים לא יכולה בלי זה 7, 9.15
חן: הבלתי משוחדים 4.30, 7, 9.30

■ הרצליה ■ רמת השרון

היכל: הבלתי משוחדים 4.30, 7.15, 9.30
מלון דניאל: אני והחבורה 7.15, 9.30
כוכב: סוד הצלחה 7, 9.30
הסיפור שלא נגמר 4.15

■ עפולה

סינמה: השוטר מבבורלי הילס 2, 9

■ חולון ■ בת ים

ארמון: המזל מלך ירושלים 7.30, 9.30
11.30 מופע הקולנוע של רוקי
אורנים: רוקיקפס 7.15, 9.30
מגדל: מי הבערה הזו 7.30, 9.30
מתנים: קרית שרה: סגור
סביוני: הבלתי משוחדים 4.30, 7.15, 9.30
ריגה: משפחת פלדר 7.15, 9.30
עצמאות: היחידה לפשעים חמורים 4.30, 7.15, 9.00

■ כפר־סבא ■ רעננה

עמל: מי הבערה הזו 7, 9.15
חן: מטאל באקס 7, 9.15
אורות: סגור
בית ביל: 8.30 סגור ארגון בני ר'

■ לוד ■ רמלה

אורלי: סגור
עת וזה: בלה לנושא הגדול 7.15, 9.15
היכל התרבות: בעקבות המלכודת 8.30
אורין: רוקיקפס 5, 7.30, 9.30

■ נהריה ■ עכו

הוד: השוטר מבבורלי הילס 2, 7, 9
רוני: הב רטוב 7, 9.15
אודיטוריום: אני והחבורה 7.15, 9.30

■ נתניה

הוד: ליבור של אגל 7.15, 9.30

■ קרית אונו

מתנים: סגור
מתוכנים: באהבה 4.30

■ פתח תקוה

שלום: הקשר המקצועי 7.15, 9.30
היכל 1: הבלתי משוחדים 4.30, 7.15, 9.30
היכל 2: היחידה לפשעים חמורים 5, 7.15, 9.30
היכל 3: המכשפות מאיסטוויק 5, 7.15, 9.30

■ קרית שמונה

שגיה: בלה לנופש הגדול 9, 7, 4.30

■ ראשל"צ ■ רחובות

ב.ב. רון 1: תלישת שר 4.30, 7, 9.30
ב.ב. רון 2: הבלתי משוחדים 4.30, 7, 9.30
נעמן: מי הבערה הזו 7, 9.30
ראשון: אני החבורה הגבל 7, 9.30
בית העם: השוטר מבבורלי הילס 2, 9.30
7.15
חן: אני והחבורה 7.15, 5.15, ימי הדיה 9.15
חן: רוקיקפס 7.15, 9.15

■ רמת־גן וגבעתיים

ארמון: מי הבערה הזו 5, 7.30, 9.50
ארמון: האלמנה השחורה 7.30, 9.45
לילי: יופי של החטא 7.15, 9.30
הדר: הבלתי משוחדים 4.30, 7, 9.30
רב־חן 1: המכשפות מאיסטוויק 5, 7.30, 9.50
רב־חן 2: מטאל באקס 5, 7.30, 9.30
רב־חן 3: שיחות מלוכלכות 5, 7.30, 9.50
רב־חן 4: המרצת מסך פרנביסקו 5, 7.30, 9.50
שבחה: בלה לנופש הגדול 7.15, 9.30

הוצאת ספרים עם עובד בע"מ
מכרז למכירת רכב
פולקסווגן מסחרית
שנת 1981
ניתן לראות את הרכב במשרדי החברה
רח' מזא"ה 22 ת"א – טלפון 291526

הקרן למען בטחון ישראל
פינה חמה ללב"י

מבצע
„שקל בשקית"
נמשך

קרן לב"י מודה מקרב לב לרשתות השיווק **שק"ם, קו־אופ והמשביר לצרכן** על נכונותן להמשיך במבצע מכירת השקיות שכל ההכנסות למען לב"י.

תודה מיוחדת **להנהלת השק"ם** על החלטתה להרחיב היקף המבצע.

ולכם **הצרכנים** שמורה פינה חמה על הסיוע בקנית השקיות והענותכם לקדום מטרותיה החשובות של קרן לב"י.

היום יותר מתמיד – תן לבך ללב"י

קרן לב"י: רחוב ד' (ארניא) 17, הקריה, תל־אביב 64734